

**การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่องการอ่าน
โน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ**

เดชาชัย สุจริตจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-283-155-6

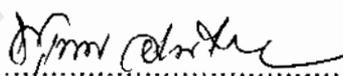
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียน
ตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ เสนอโดย นายเดชาชัย สุจริตจันทร์ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

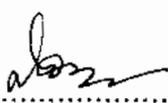

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ พงษ์โอกาส)
วันที่ 18 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรินทิพย์ กุลสำลี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนไสว)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดี เกาค่า)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.แสน สมณี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนไสว ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดี เกาคำ
ชื่อนักศึกษา	เดชาชัย สุจิตจันทร์
สาขา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ 4) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนเมือง(ทหารอากาศอุทิศ) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคคาย แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น แบบทดสอบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นและแบบสอบถามวัดเจตคติทางการเรียนวิชาดนตรี

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรี สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title A Comparison of Music Learning Achievement on Reading Basic Western Musical Notes of Prathomsuksa 3 Students between Using Conventional Kodaly Method and Normal Method

Thesis Advisors Asst. Prof. Suthep Onsawai
 Asst. Prof. Wandee Phaokhum

Name Dechachai Sujaritjan

Concentration Curriculum and Instruction

Academic Year 2006

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) compare the music learning achievement on reading basic western musical notes of prathomsuksa 3 students between pre and post learning taught by conventional Kodaly method, 2) compare music learning achievement on reading basic western musical notes of prathomsuksa 3 students taught by Kodaly method and normal method, 3) compare basic western musical note reading skill of prathomsuksa 3-students taught by Kodaly method and normal method, and 4) compare the attitude of the student studied by Kodaly method and by normal method.

The sample of the study was 80 prathomsuksa 3 students of Wat Donmuang Thaharnakartutit School, Donmuang District, Bangkok in the second semester of 2005 academic year. They were divided into two groups: control group and experimental group with 40 students each.

The tools of the study were lesson plans for the experimental group taught by Kodaly method and the lesson plan for the control group taught by normal method, achievement test of basic western musical notes, basic note reading skill test and a questionnaire on attitude of music learning.

The findings of the study were as follow:

1. the experimental group taught by Kodaly method had the achievement of post learning higher than that of pre learning at a significant level of .05.
2. the experimental group taught by Kodaly method had the achievement of learning higher than that of a control group taught by normal method at a significant level of .05.

3. the experimental group taught by Kodaly method had more basic western musical note reading skill than the control group taught by the normal method at a significant level of .05.

4. the experimental group had higher attitude than the control group at a significant level of .05.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความเมตตาในการให้คำแนะนำปรึกษา ที่แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส และผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดี เกาคำ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีนทิพย์ กุศลสำลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศราวุธ เสียงแจ่ม และอาจารย์วิทยา กล่อมทอง ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่เสียสละเวลาสำหรับการให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านและเพื่อนนักศึกษาปริญญาโทสาขาหลักสูตรและการสอน รุ่น 3 ทุกคน ที่ชี้แนะช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณคณะครู นักเรียน โรงเรียนวัดคอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ส่งสอนอบรมผู้วิจัยมา

ขอขอบพระคุณพ่อแม่และครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัยทุกคนที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

เดชาชัย สุจริตจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	9
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี เรื่อง โน้ตสากล.....	10
แนวคิดของดนตรีพื้นฐาน.....	10
โน้ตสากล.....	13
จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรี.....	17
หลักการจัดการเรียนการสอนโน้ตสากล.....	19
วิธีสอนของโคคาย.....	20
ประวัติความเป็นมาของโคคาย.....	20
หลักการของโคคาย.....	21
ปรัชญาการสอนดนตรีของโคคาย.....	21
จุดมุ่งหมายในการสอนดนตรีของโคคาย.....	21
วิธีการสอนของโคคาย.....	22
วิธีสอนปกติ.....	24
แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนดนตรี.....	24
ลำดับขั้นตอนในการสอน.....	25
การประเมินผลดนตรี.....	25
ความหมายของการประเมินผล.....	25
หลักการประเมินผลดนตรี.....	26
วิธีการประเมินผลดนตรี.....	27
การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี.....	27

บทที่ 2 (ต่อ)	หน้า
การประเมินผลทักษะคนตรี.....	28
การประเมินผลเจตคติคนตรี.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
งานวิจัยภายในประเทศ.....	31
งานวิจัยต่างประเทศ.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนคนตรีเรื่องการอ่านโน้ตสากล เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอน ของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	45
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคนตรีเรื่องการอ่านโน้ตสากล เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอน ของโคคายระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน.....	46
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคนตรีเรื่องการอ่านโน้ตสากล เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอน ของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	46
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย กับวิธีสอนปกติ.....	47
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาคนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอน ของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	49
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	49
สมมติฐานการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50

บทที่ 5 (ต่อ)	หน้า
วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
สรุปผลการวิจัย.....	52
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	60
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือการวิจัย.....	61
ภาคผนวก ข แบบสำรวจปัญหาและแบบประเมินเนื้อหา กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	63
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ภาคผนวก ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	86
ภาคผนวก จ แบบทดสอบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น.....	90
ภาคผนวก ฉ แสดงผลการวิเคราะห์ความยากง่าย คำอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	95
ภาคผนวก ช แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคตตาย.....	104
ภาคผนวก ซ แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ.....	151
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	195

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ชื่อโน้ตและสัญลักษณ์.....	15
ตาราง 2 แสดงค่าตัวหยุด.....	16
ตาราง 3 อัตรাস่วนเนื้อหาดนตรี.....	27
ตาราง 4 แสดงองค์ประกอบในการวัดผลทักษะการอ่านโน้ตสากล.....	28
ตาราง 5 แบบแผนการวิจัย.....	40
ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	45
ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่องการอ่าน โน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียน ตามวิธีสอนของโคคายระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน.....	46
ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่องการอ่าน โน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียน ตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	47
ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย กับวิธีสอนปกติ.....	47
ตาราง 10 การเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย กับวิธีสอนปกติ.....	48
ตาราง 11 แสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	72
ตาราง 12 แสดงคุณภาพความถูกต้องของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	74
ตาราง 13 แสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการวัด กับแบบทดสอบของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	75
ตาราง 14 แสดงการตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	84

	หน้า
ตาราง 15 แสดงการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มี ต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน.....	85
ตาราง 16 แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.....	97

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ภาพ 2 แสดงค่าของตัวโน้ด.....	16
ภาพ 3 แสดงสัญญาณเมื่อที่ใช้สอนควบคู่ไปกับการอ่านโน้ดของโคคาย.....	22
ภาพ 4 แสดงสัญลักษณ์ภาพแทนจังหวะตัวโน้ดของโคคาย.....	23
ภาพ 5 แสดงการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha coefficient) ในการหาความเชื่อมั่น ของแบบวัดเจตคติ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows.....	98
ภาพ 6 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ก่อนเรียนดนตรีระหว่างวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	99
ภาพ 7 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test dependent วิเคราะห์โดยโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดนตรีระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน กลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย.....	100
ภาพ 8 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนดนตรีระหว่างวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	101
ภาพ 9 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ดสากล เบื้องต้นระหว่างวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	102
ภาพ 10 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบเจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนดนตรีระหว่างวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ.....	103

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ดนตรี เป็นเรื่องของเสียงที่อาศัยสื่อบรรยาย เป็นเครื่องรับรู้และแปลความหมายโดยอาศัยวิธีการของจินตนาการหรือความคิดที่ละเอียดอ่อน (สัจด์ ภูเขาทอง, 2532, หน้า 9) ดนตรีเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ซึ่งสาระทางดนตรีแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาและส่วนที่เป็นทักษะ สำหรับเนื้อหาดนตรี (Musical Content) ประกอบด้วยองค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี โดยองค์ประกอบดนตรีได้แก่ จังหวะ (Rhythm) ทำนอง (Melody) ฉันทลักษณ์ (Form) เสียงประสาน (Harmony) ลักษณะของเสียง (Characteristics of sound) สีตัน (Tone color) ส่วนวรรณคดีดนตรี ได้แก่ บทเพลง (Repertoier) และประวัติดนตรี (History of music) นอกจากนี้ยังมีส่วนประกอบของสาระดนตรีอีกส่วนหนึ่ง คือ ทักษะดนตรี ซึ่งประกอบด้วย การอ่าน การฟัง การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ การเล่นและการร้อง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2534, หน้า 1-4)

ดนตรี คือวัฒนธรรมที่มนุษย์คิดสร้างขึ้นมาถ้าสังคมได้มีการสืบทอดต่อกันไปก็จะดำรงอยู่ได้ แต่ถ้าขาดการสืบทอดก็ต้องสูญสิ้นไป (สุภาค อินทองคง, 2524, หน้า 105) จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้กำหนดให้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่ม ซึ่งสามารถจัดได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มแรกประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้การสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด รวมทั้งเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มสองประกอบด้วย สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ สร้างศักยภาพในการคิดรวมถึงการทำงานอย่างสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ สาระการเรียนรู้ศิลปะแบ่งออกเป็น 3 สาระคือ ดนตรี ทัศนศิลป์ และนาฏศิลป์ โดยในส่วนของสาระดนตรีแบ่งออกเป็น 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ศ.2.1 : เข้าใจ และแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล สำหรับการจัดการเรียนการสอนในส่วนของสาระดนตรี กำหนดให้มีการสอน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยให้มีการเรียนการสอนทฤษฎีโน้ตขั้นพื้นฐาน การฟัง การอ่านโน้ต การร้องโน้ต การบรรเลงดนตรี ประวัติดนตรี การดูแลรักษาเครื่องดนตรีและการสร้างสรรค์ทางดนตรี (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6-7) สมศักดิ์ สนใจ (2541, หน้า 20) กล่าวว่า " การอ่านและร้องโน้ต เป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญและสอดแทรกอยู่ทุกกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีเนื่องจาก จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติทางดนตรี ทั้งการฟัง การร้อง การบรรเลงดนตรี รวมถึง การเรียนรู้เนื้อหาสาระทางดนตรี การอ่านและร้องโน้ต จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหา สาระทางดนตรีได้เป็นรูปธรรมมากขึ้นเพราะดนตรีเป็นเรื่องของเสียงการแปลงเสียงเป็น สัญลักษณ์หรือตัวโน้ตจะช่วยให้การเรียนสาระทางดนตรีประสบความสำเร็จมากขึ้น"

การสอนอ่านโน้ตยังมีปัญหาอยู่มาก จากการศึกษาขั้นนำ (Pilot study) ของผู้วิจัยซึ่งได้ สอบถามครูผู้สอนวิชาดนตรีในเขตดอนเมืองและเขตบางเขน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ระหว่าง วันที่ 20-25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 20 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 75 มีความเห็นว่าเนื้อหาในการเรียนการสอนดนตรีที่มีปัญหา คือ เรื่องการขาดทักษะในการอ่านโน้ต รองลงมาคือ การบรรเลงดนตรี การสร้างสรรค์ทางดนตรี ทฤษฎีโน้ตขั้นพื้นฐาน ประวัติดนตรี การร้องและการฟัง นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ยังพบว่าสาเหตุของการขาดทักษะการอ่านโน้ต เกิดจากรูปแบบของการสอน คือครูจะสอนทฤษฎี ก่อนแล้วค่อยให้นักเรียนปฏิบัติ หรือสอนแต่ทฤษฎีไม่มีการปฏิบัติ รวมถึงครูขาดความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหา ขาดเอกสารการสอนและสื่อที่เหมาะสม โดยรูปแบบที่สอนมักจะทำให้อ่านโน้ต พร้อมระดับเสียง เช่น อ่านโน้ตตัวกลมพร้อมระดับเสียง ทำให้นักเรียนไม่เกิดทักษะและเจตคติ ที่ดีต่อการเรียนซึ่งตรงกับปัญหาในการสอนอ่านและร้องโน้ตของ(สมศักดิ์ สนใจ, 2541, หน้า 20) ที่อ้างในการวิจัย เรื่อง พัฒนาชุดการสอนการอ่านและร้องโน้ตสากลในรายวิชา (ดส.1114) คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์

จากปัญหาดังกล่าวครูผู้สอนจึงควรศึกษาวิธีการ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรวมถึง สื่อนวัตกรรมและเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2538, หน้า 3) กล่าวว่า "รูปแบบการสอนในอดีต มีความบกพร่องเรื่องวิธีสอน คือ สอนทฤษฎีแล้วจึงให้ปฏิบัติ ทำให้นักเรียนขาดทักษะการอ่านโน้ต การเรียนที่ถูกต้องจะต้องให้ผู้เรียนปฏิบัติก่อนการเรียนทฤษฎี ครูต้องสอนให้นักเรียนได้ยินเสียง (Sound) ก่อน แล้วจึง ค่อยสอนสัญลักษณ์ (Symbol) ดังนั้น ในการสอนอ่านโน้ตที่ถูกต้อง ครูจะต้องสอนให้นักเรียน อ่านโน้ตโดยให้นักเรียนมีความสามารถจดจำระดับเสียงได้ก่อน เมื่อนักเรียนจำระดับเสียงได้ แล้วจึงค่อยให้นักเรียนอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี" ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าวสอดคล้องกับวิธีการสอน

ของโคคาย ที่เน้นการร้องเป็นหลัก จากนั้นจึงใช้สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์มือและตัวโน้ตเข้ามาแทนเสียงร้อง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2535, หน้า 104-106)

จากวิธีสอนของโคคาย ฮิดเก้นส์ (Hudgens) (1987) เฮนสเลย์ (Hensley) (1981) และ พงษ์ลดา นาควิเชียร (2537) ได้ทำการวิจัยโดยใช้วิธีสอนของโคคาย นำมาเป็นแนวทางในการสอนดนตรีเรื่องโน้ตสากลซึ่งทำให้ทราบว่า การสอนตามวิธีสอนของโคคายช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านโน้ตสูงขึ้น

เหตุผลข้างต้นทำให้ทราบว่า การสอนตามวิธีสอนของโคคายช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านโน้ตสูงขึ้นแต่เนื่องจากยังไม่พบว่ามีผู้ทำการวิจัย เรื่อง การนำวิธีสอนของโคคายมาใช้แก้ปัญหาผู้เรียนขาดทักษะการอ่านโน้ตโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีสอนของโคคายมาใช้เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนขาดทักษะในการอ่านโน้ต เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านโน้ตสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาดนตรี อันจะเป็นการปลูกฝังพื้นฐานทักษะในการที่จะนำไปสู่การเรียนดนตรีในระดับสูงต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
3. เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
4. เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้วิธีสอนดนตรีที่เหมาะสมกับการสอนดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น
2. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านโน้ตสากลของนักเรียน และปรับปรุงการสอนของครู
3. ช่วยให้ครูผู้สอนมองเห็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีในเรื่องอื่นๆต่อไป
4. เป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนวิชาดนตรีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัย นำมาจากหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พ.ศ.2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยสัญลักษณ์แทนจังหวะและทำนอง บรรทัด 5 เส้น กุญแจซอล ตัวโน้ตและตัวหยุด

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 7 ห้องเรียน จำนวน 285 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลาก โดยสุ่มจากนักเรียน 7 ห้องเรียนให้เหลือเพียง 2 ห้อง จากนั้นทำการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลากเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน ซึ่งดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอนโน้ตสากลเบื้องต้น โดยแบ่งเป็น

4.1.1 วิธีสอนของโคคาย

4.1.2 วิธีสอนปกติ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี

4.2.2 ทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

4.2.3 เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น หมายถึง การฝึกปฏิบัติหลักเบื้องต้น ในการอ่านโน้ตสากลอย่างถูกต้อง ในการวิจัยนี้ หมายถึง เนื้อหาวิชาดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548

การประเมินผลดนตรี หมายถึง การประเมินผลความสามารถ ในการเรียนดนตรี 3 ด้าน ประกอบด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี การประเมินผลทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นและการประเมินผลเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี หมายถึง คะแนนการเรียนดนตรีภาคทฤษฎี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียน ซึ่งวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีของ ณรุทธ์ สุทธจิตต์

ทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถในการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนที่วัดได้จากแบบประเมินผลทักษะการอ่านโน้ตสากลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามหลักการประเมินผลทักษะดนตรีของณรุทธ์ สุทธจิตต์ ซึ่งสังเกตได้จากจังหวะ ทำนอง ลีลา คุณภาพเสียงและความมั่นใจในการอ่านโน้ตสากล

เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ทั้งทางบวกและทางลบของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ซึ่งวัดจากแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามรูปแบบของแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ท

การสอนตามวิธีสอนของโคคาย หมายถึง การสอนอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นตามวิธีสอนของโคคาย ซึ่งผู้วิจัยหลักการและวิธีสอนของโคคายมาพัฒนา โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ เป็นการสอนร้องเพลง (เนื้อร้อง) โดยเลือกเพลงที่มีโน้ตตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสอน

ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง เป็นการให้ผู้เรียนร้องทำนองโดยใช้เสียง "ทา" แทนเนื้อร้อง

ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ เป็นการใช้สัญลักษณ์ภาพประกอบทำนอง

ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต เป็นการใช้ตัวโน้ตแทนสัญลักษณ์ภาพ

ขั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสรรค์

การสอนตามวิธีสอนปกติ หมายถึง การสอนอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเองโดยยึดรูปแบบการสอนอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นตามข้อเสนอแนะจากคู่มือการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จังหวะและตัวโน้ตบอกจังหวะ เป็นการสอนสาธิตและให้นักเรียนฝึกอ่านจังหวะของโน้ตแต่ละตัว

ขั้นที่ 2 ทำนองและโน้ตตามระดับเสียง เป็นการฝึกอ่านระดับเสียงของโน้ตแต่ละตัว

ขั้นที่ 3 การอ่านจังหวะและทำนอง เป็นการฝึกอ่านจังหวะและระดับเสียงของโน้ตพร้อมเคาะจังหวะประกอบ

ขั้นที่ 4 อ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง เป็นการฝึกอ่านโน้ตเป็นทำนองเพลงให้ถูกทั้งจังหวะและทำนองจนเกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 5 การร้องเนื้อ เป็นการร้องเนื้อเพลงตามโน้ตที่สอนจากขั้นตอนที่ผ่านมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักการของโคคายเน้นการร้องเป็นหลัก ซึ่งรวมไปถึงการอ่านโน้ตด้วย วิธีสอนของโคคายจึงมุ่งส่งเสริมในเรื่องการร้องและการอ่านโน้ต ซึ่งโคคายนำเสนอสิ่งต่างๆอันได้แก่ การใช้ระบบ โทนิค ซอล-ฟา สัญญาณมือ สัญลักษณ์ภาพ และสัญลักษณ์แทนจังหวะมาช่วยในการสอนร้อง และอ่านโน้ตตลอดจนเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอื่นๆทางดนตรีต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2535, หน้า 114-115)

จากวิธีสอนของโคคาย ฮิดเก้นส์ (Hudgens) (1987) เฮ็นสลีย์ (Hensley) (1981) และ พงษ์ลดา นาควิเชียร (2537) ได้ทำการวิจัยโดยใช้วิธีสอนของโคคาย นำมาเป็นแนวทางในการสอนดนตรีเรื่องโน้ตสากลซึ่งทำให้ทราบว่า การสอนตามวิธีสอนของโคคายช่วยให้นักเรียน มีทักษะในการอ่านโน้ตสูงขึ้น

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะนำวิธีสอนสอนดนตรีของโคคายมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น โดยสร้างเป็นวิธีสอนตามหลักการของโคคาย ซึ่งแบ่งเป็น 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ร้องเนื้อ เป็นการสอนร้องเพลง (เนื้อร้อง) โดยเลือกเพลงที่มี โน้ตตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสอน ชั้นที่ 2 ร้องทำนองเป็นการให้ผู้เรียนร้องทำนองโดยใช้เสียง "ทา" แทนเนื้อร้อง ชั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ เป็นการใช้สัญลักษณ์ภาพประกอบทำนอง ชั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต เป็นการใช้ตัวโน้ตแทนสัญลักษณ์ภาพ ชั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการ สร้างสรรค์ ซึ่งสามารถเขียนเป็นภาพได้ดังนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากล เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
2. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี เรื่องโน้ตสากล
 - 2.1 แนวคิดของดนตรีพื้นฐาน
 - 2.2 โน้ตสากล
 - 2.3 จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรี
 - 2.4 หลักการจัดการเรียนการสอนโน้ตสากล
3. วิธีสอนของโคคาย
 - 3.1 ประวัติความเป็นมาของโคคาย
 - 3.2 หลักการของโคคาย
 - 3.3 ปรัชญาการสอนดนตรีของโคคาย
 - 3.4 จุดมุ่งหมายในการสอนดนตรีของโคคาย
 - 3.5 วิธีการสอนของโคคาย
4. วิธีสอนปกติ
 - 4.1 แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนดนตรี
 - 4.2 ลำดับขั้นตอนในการสอน
5. การประเมินผลดนตรี
 - 5.1 ความหมายการประเมินผลดนตรี
 - 5.2 หลักการประเมินผลดนตรี
 - 5.3 วิธีการประเมินผลดนตรี
 - 5.3.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี
 - 5.3.2 การประเมินทักษะดนตรี
 - 5.3.3 การประเมินเจตคติดนตรี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงามสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแบ่งออกเป็น 3 สาระ คือทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6-7) ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสาระดนตรีชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ศ 2.1 และมาตรฐาน ศ 2.2 โดยในแต่ละมาตรฐานมีสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนี้

1. มาตรฐาน ศ 2.1 : เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.1 มีสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนี้

1.1 สาระการเรียนรู้

1.1.1 คุณสมบัติของเสียงในเรื่องของการขั้วร้องและบรรเลงดนตรี

1.1.2 หลักการขั้วร้องและปฏิบัติเครื่องจังหวะ การปฏิบัติเครื่องดนตรีโดยใช้องค์ประกอบของดนตรี

1.1.3 การอ่านโน้ตดนตรี

1.1.4 วิธีใช้ คูณและเก็บรักษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี

1.1.5 หลักการฟังและการวิเคราะห์ความไพเราะของเสียงดนตรีและบทเพลง

1.1.6 คุณลักษณะของเสียงขั้วร้องและเสียงเครื่องดนตรี

1.1.7 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของเสียงขั้วร้องและเสียงดนตรี

1.1.8 การสร้างสรรค์ทางดนตรี การประยุกต์ใช้และการบูรณาการสาระดนตรี

กับกลุ่มสาระอื่นๆในชีวิตประจำวันและสังคม

1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.2.1 เข้าใจคุณสมบัติของเสียงในเรื่องของการขั้วร้องและบรรเลงดนตรี

1.2.2 ขั้วร้องและปฏิบัติเครื่องจังหวะ และการบรรเลงเครื่องดนตรีได้โดยใช้องค์ประกอบของดนตรี

1.2.3 ใช้ คูณ และเก็บรักษาเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องตีที่มีระดับเสียงอย่างถูกต้องและปลอดภัย

1.2.4 แสดงออกถึงการรับรู้ความไพเราะของเสียงดนตรีและบทเพลง

1.2.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงขับร้อง เสียงเครื่องดนตรีของตนเอง และผู้อื่น

1.2.6 สร้างสรรค์ทางดนตรีและนำความรู้ทางดนตรีมาประยุกต์ใช้และบูรณาการ สาระดนตรีกับกลุ่มสาระอื่นๆในชีวิตประจำวันและสังคม

2. มาตรฐาน ศ 2.2: เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

มาตรฐาน ศ 2.2 มีสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนี้

2.1 สาระการเรียนรู้

2.1.1 ความเป็นมาและวิวัฒนาการของดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีไทยและดนตรีสากล

2.1.2 ภูมิปัญญาทางดนตรีท้องถิ่น ดนตรีไทย ดนตรีสากลและนานาชาติ

2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2.1 รู้ที่มาและยุคสมัยของดนตรีไทยและดนตรีสากล

2.2.2 สนใจและเห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล

การวิจัยครั้งนี้ทำการทดลองในมาตรฐาน ศ 2.1 คือ เข้าใจ และแสดงออกทางดนตรี อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่าง อิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตรงกับสาระการเรียนรู้ข้อที่ 3 คือ การอ่าน โน้ตดนตรี

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรี เรื่องโน้ตสากล

1. แนวคิดของดนตรีพื้นฐาน

ดนตรีเป็นภาษาหนึ่งเหมือนเช่นภาษาพูดอื่นๆแต่เป็นภาษาที่ใช้เสียงเป็นสื่อในการ ถ่ายทอดความหมาย เป็นสัญลักษณ์สากลเข้าใจกันได้ทุกชาติทุกภาษาในโลก ดนตรีพื้นฐาน หมายถึง สิ่งที่เป็นพื้นฐานที่ควรจัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียน ดนตรีขั้นสูงต่อไป ณรุทธิ์ สุขจิตต์ (2534) กล่าวว่า ดนตรีเป็นเรื่องของการรับรู้ทางด้านการฟัง คือ โสตศิลป์และศิลปะการแสดง ในการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีจึงควรทราบถึงสาระทางดนตรี เป็นอันดับแรก เพื่อความเข้าใจที่จะเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมดนตรี ต่างๆ ต่อไป สาระทางดนตรีสามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือส่วนที่เป็นเนื้อหา ซึ่งได้แก่อ องค์ประกอบหรือโครงสร้างของดนตรีและส่วนที่เป็นทักษะดนตรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 เนื้อหาดนตรี (music content)

เนื้อหาดนตรีในที่นี้จะกล่าวเฉพาะเนื้อหาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญ 2 ส่วน คือองค์ประกอบดนตรี และวรรณคดีดนตรี

1.1.1 องค์ประกอบดนตรี (music elements) ประกอบด้วย

1) จังหวะ

จังหวะ คือ การจัดเรียงของเสียงหรือความเงียบ ซึ่งมีความสั้น - ยาว ต่างๆกัน กำหนดโดยจังหวะคอบหรือจังหวะที่สม่ำเสมอ เช่นจังหวะการเต้นของหัวใจ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจังหวะได้แก่ จังหวะคอบ จังหวะเน้นหรือจังหวะหนัก

2) ทำนอง

ทำนองคือการจัดเรียงของระดับเสียงซึ่งมีความสั้น - ยาว กำหนดโดยจังหวะของทำนอง แนวคิดพื้นฐานของทำนอง ได้แก่ แนวทำนองที่ดำเนินไปด้วยเสียงเรียงเสียงกระโดด เสียงซ้ำ ช่วงกว้างของเสียง ที่เกิดจากการเคลื่อนที่ขึ้นๆ ลงๆ หรือขึ้นอยู่กับที่ของระดับเสียง และการจัดระดับเสียงของทำนอง

3) เสียงประสาน

เสียงประสาน คือ ระดับเสียงตั้งแต่สองเสียงขึ้นไป ที่ร้องหรือเล่นในขณะเดียวกัน ลักษณะของการประสานเสียงมีอยู่ด้วยกันหลายลักษณะ เช่น เป็นลักษณะของการใส่เสียงประสานให้กับทำนองเพลง 1 ทำนอง หรือเป็นการนำทำนองเพลงสองทำนองมาร้องพร้อมกัน ทำให้เกิดการสอดประสานของสองทำนองเพลง นอกจากนี้ยังมีการร้องไล่ตามกันในแบบของ round และ canon เป็นต้น

4) รูปแบบ

รูปแบบของเพลง เป็นโครงสร้างที่ทำให้ดนตรีมีความหมายในลักษณะของเสียงกับเวลา รูปแบบ ช่วยให้ดนตรีมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ทำให้ดนตรีหรือบทเพลงแต่ละบทมีความเป็นหนึ่ง แนวคิดพื้นฐานด้านรูปแบบของดนตรีได้แก่ ทำนองหลัก เป็นส่วนที่เล็กที่สุดของรูปแบบทางดนตรี ประโยค มีลักษณะเป็นการแสดงความคิดหนึ่งๆ ออกมาทางดนตรี ส่วนจบของประโยคแสดงไว้ด้วยการลงท้าย หรือหยุดพักทางด้านดนตรี

5) อารมณ์เพลง

อารมณ์เพลง เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียงร้อง หรือเสียงเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ระดับเสียงเดียวกันเมื่อใช้ดนตรีต่างชนิดเล่นก็จะให้อารมณ์และคุณค่าต่างกันไป และเมื่อนำเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ มาบรรเลงร่วมกันจะทำให้อารมณ์ทางดนตรีมีมากขึ้น ทำให้เกิดความไพเราะหลากหลาย

6) แบบของเพลง

แบบของเพลง เป็นลักษณะของเพลงที่อยู่ในสภาพสังคมที่ต่างกัน

ยุคต่างกัน นักประพันธ์ต่างกัน อันเป็นผลทำให้แบบแผนวิธีการ แนวคิดในการประพันธ์เพลงต่างกัน

1.1.2 วรรณคดีดนตรี

วรรณคดีดนตรี หมายถึงเรื่องราวของบทเพลงที่นำมาบรรเลงและร้อง รวมถึงประวัติดนตรี

1) บทเพลง

บทเพลงเป็นส่วนสำคัญมาก ที่จะทำให้ผู้ศึกษาดนตรีเข้าใจดนตรีมากขึ้น เนื่องจากการศึกษาบทเพลงในแต่ละยุคแต่ละสมัยนั้นช่วยให้เห็นความแตกต่างของลักษณะเพลงในแต่ละยุค บทเพลงต่างๆสามารถแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

ก. เพลงพื้นบ้าน ได้แก่เพลงที่ใช้ร้องเล่นมาเป็นเวลานานตามท้องถิ่นต่างๆ

ข. เพลงศิลปะ หมายถึง เพลงที่มีลักษณะ หรือคุณค่าทางดนตรีแตกต่างไปจากเพลงยอดนิยมในด้านโครงสร้างหรือองค์ประกอบ โดยมีความลึกซึ้งมากกว่ามีทั้งเพลงอมตะซึ่งเป็นเพลงที่คนทั่วไปรู้จักในฐานะเพลงคลาสสิกหรือเพลงไทยเดิมที่มีอายุนับร้อยๆปี และยังคงเล่นอยู่ถึงทุกวันนี้

ค. เพลงยอดนิยม หมายถึง เพลงที่ได้ยินได้ฟังกันอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง เพลงเหล่านี้ก็จะถูกลืมบทเพลงประเภทนี้จะมีรูปแบบคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่

2) ประวัติดนตรี

ในการศึกษาดนตรี การรู้เรื่องประวัติดนตรีจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทเพลงและองค์ประกอบดนตรีมากขึ้น การศึกษาประวัติดนตรีมีหลายด้าน เช่น ศึกษา ยุคต่างๆของดนตรี ประวัตินักดนตรี ดนตรีพื้นบ้าน ประวัติเครื่องดนตรี วงดนตรี การศึกษาประวัติดนตรีเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในดนตรีได้

1.2 ทักษะดนตรี (music skills)

ทักษะดนตรีจัดเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาดนตรี ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีจึงควรให้ประสบการณ์ในด้านต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดทักษะดนตรีหลายๆด้าน ทักษะดนตรีประกอบไปด้วย การฟัง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย การคิดสร้างสรรค์และการอ่านโน้ต

1.2.1 การฟัง

การฟังเป็นทักษะที่สำคัญมาก เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การฟังย่อมมีบทบาทมากในการช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีมีความเข้าใจดนตรี ซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้งและรักดนตรี การฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน เนื่องจากเพลงศิลปะมีองค์ประกอบและโครงสร้างที่

ซับซ้อน อย่างไรก็ตามการฟัง เป็นทักษะที่เรียนรู้ได้ และจัดเป็นพื้นฐานทักษะที่สำคัญไม่ว่าผู้เรียนจะศึกษาเป็นวิชาเอกหรือเป็นผู้ที่รักและต้องการเข้าใจดนตรี

1.2.2 การร้องเพลง

การร้องเพลงเป็นทักษะดนตรีที่ต้องได้รับการฝึกฝนเช่นกัน การร้องเพลงมีหลายลักษณะ และเทคนิคต่างๆมากมาย ผู้ที่มีทักษะการร้องเพลง เข้าใจหลักการ มีพื้นฐานจะสามารถร้องเพลงได้ไพเราะน่าฟัง การร้องเพลงเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานและสร้างความสนใจให้กับผู้สนใจดนตรีได้เป็นอย่างดีการเรียนการสอนในระดับอนุบาลหรือระดับประถมศึกษาจึงควรมีกิจกรรมการร้องเพลงเป็นกิจกรรมแกนที่สำคัญ โดยการให้ผู้เรียนมีโอกาสร้องเพลงในลักษณะต่างๆ เช่น การร้องเดี่ยว ร้องหมู่ ร้องประสานเสียง

1.2.3 การเล่นเครื่องดนตรี

การเรียนดนตรีในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น ทักษะการเล่นเครื่องดนตรีมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อความชำนาญ แต่เป็นเพียงเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีบางประเภท และสร้างความเข้าใจทางดนตรีให้มากขึ้น

1.2.4 การเคลื่อนไหวร่างกาย

การเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นทักษะพื้นฐานอย่างหนึ่ง ที่ช่วยเสริมความเข้าใจในดนตรีเช่นเดียวกับการร้องหรือการเล่นดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนในระดับอนุบาลและประถมศึกษา ซึ่งสามารถใช้การเคลื่อนไหวร่างกายช่วยพัฒนาแนวคิดพื้นฐานทางดนตรีได้เป็นอย่างดี

1.2.5 การคิดสร้างสรรค์

การพัฒนาการคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้หลายลักษณะ เป็นทักษะที่ควรศึกษาและพัฒนา เพื่อเป็นวิถีทางหนึ่งในการแสดงออกทางดนตรี

1.2.6 การอ่านโน้ต

ทักษะการอ่านโน้ตและสัญลักษณ์ทางดนตรี จัดได้ว่าเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญมากในการศึกษาดนตรี ดนตรีเป็นเรื่องของเสียงยากที่จะเรียนรู้ จึงต้องมีการแปลงเสียงเป็นสัญลักษณ์ เพื่อใช้ในการถ่ายทอดเสียงต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางดนตรี จึงใช้โน้ตเป็นสื่อในการเรียนรู้ดนตรี

2. โน้ตสากล

ศราวฐ เสียงแจ่ม (2538, หน้า 2) กล่าวว่า ดนตรีคือการจัดเสียงอย่างเป็นระบบ เป็นการจัดเสียงในรอบของระยะเวลาและมีความสัมพันธ์กัน เสียงที่ใช้ในดนตรีขึ้นอยู่กับข้อตกลงหรือความนิยมในวัฒนธรรมหนึ่งๆ ได้มีความพยายามที่จะใช้สัญลักษณ์กับระดับเสียงต่างๆ นานมาแล้ว เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และอินเดีย ใช้อักษรหรือตัวเลขแทนเสียง สำหรับดนตรีตะวันตกระยะแรกๆ ใช้ตัวอักษร ต่อมาใช้ตัวโน้ตสี่เหลี่ยมแสดงค่าของเสียง ใช้เส้นและจำนวน

สายของเครื่องสาย และตำแหน่งนิ้วกดด้วยตัวเลขหรือสัญลักษณ์อื่นๆ ภายหลังได้มีการพัฒนาต่อเนื่องอีกยาวนาน กระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 17 จึงเป็นตัวโน้ตดังที่เห็นในปัจจุบัน ซึ่งรูปแบบการบันทึกเสียงดนตรีและสัญลักษณ์แทนเสียงมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 การบันทึกเสียงดนตรี

ในระบบการบันทึกเสียงดนตรีนั้น สัญลักษณ์ที่ใช้มีดังนี้

2.1.1 เสียงดนตรี ใช้สัญลักษณ์เป็น "ตัวโน้ต" โดยมีลักษณะของตัวโน้ตแทนความยาวและสั้นของเสียง

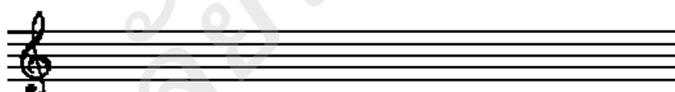
2.1.2 ความสูงต่ำของทำนอง ใช้ "บรรทัด 5 เส้น" เป็นเครื่องหมายสำหรับการบันทึก โดยมี "กุญแจประจำหลัก" บอกการเรียกชื่อตัวโน้ต

2.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในทางดนตรี

สัญลักษณ์ที่ใช้ในทางดนตรี ประกอบด้วย

2.2.1 บรรทัด 5 เส้น

การกำหนดให้เสียงมีระดับสูงต่ำกว่ากันตามชื่อเรียกได้ ต้องมีบรรทัด 5 เส้น ภาษาอังกฤษเรียก สต๊าฟ (STAFF) ไว้สำหรับให้ตัวโน้ตยึดเกาะโดยมีส่วนประกอบ คือ จำนวนเส้น 5 เส้น จำนวนช่อง 4 ช่อง ดังนี้

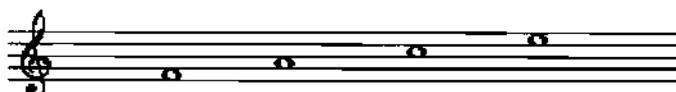

การบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้นทำได้ 2 แบบ โดยการบันทึกจะต้องชัดเจนแน่นอน คือ

1) ให้หัวตัวโน้ตวางบนเส้น (On a Line)

2) ให้หัวตัวโน้ตวางในช่อง (In a Space)

2.2.2 เส้นน้อย

การบันทึกตัวโน้ตที่อยู่ต่ำหรือสูงกว่าบรรทัดห้าเส้น เรามีเส้นน้อย ภาษาอังกฤษเรียกว่า Leger Line หรือ Ledger Line เพื่อให้ตัวโน้ตยึดเกาะไว้ ดังนี้

2.2.3 ตัวโน้ตและตัวหยุด

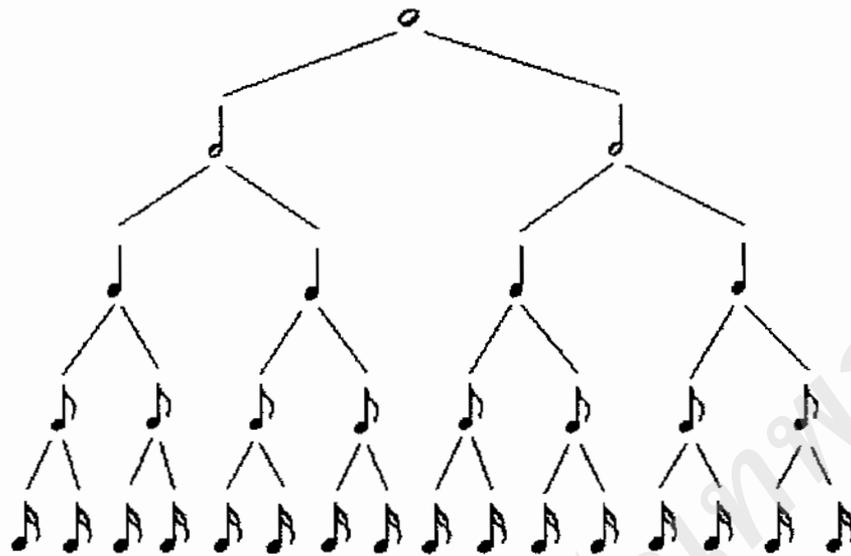
ตัวโน้ตและตัวหยุดเป็นสัญลักษณ์แทนค่าความยาวของเสียง จังหวะโดยมีชื่อและสัญลักษณ์ดังนี้

ตาราง 1 ชื่อโน้ตและสัญลักษณ์

ชื่อโน้ต	สัญลักษณ์
ตัวกลม	
ตัวขาว	
ตัวดำ	
ตัวเข็บต 1 ชั้น	
ตัวเข็บต 1 ชั้น	

- มีความยาวเป็นสองเท่าของ
- มีความยาวเป็นสี่เท่าของ
- มีความยาวเป็นแปดเท่าของ
- มีความยาวเป็นสิบหกเท่าของ

ค่าความยาวของเสียงโน้ตในที่นี้จะให้ตัวกลมค่ายาวสุดและตัวอื่นๆเป็นสัดส่วนต่อกัน

ภาพ 2 แสดงค่าของตัวโน้ต

ตัวหยุด

ในทางดนตรีการไม่ออกเสียงคือเงียบเสียงดนตรีนั้น มีการใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่า ตัวหยุด (Rest) ซึ่งมีค่าและสัญลักษณ์ เช่นเดียวกับสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวโน้ตดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าตัวหยุด

ชื่อโน้ต	ตัวโน้ต	ตัวหยุด
ตัวกลม		
ตัวขาว		
ตัวดำ		
ตัวเข็บบัด 1 ชั้น		
ตัวเข็บบัด 1 ชั้น		

นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์ต่างๆ ทางดนตรี มากมาย เช่น เครื่องหมายบอกอัตราจังหวะ กุญแจประจำหลัก เครื่องหมายแปลงเสียง เครื่องหมายโยงเสียง บันไดเสียง และคัพท์สังคีต อีกมากมาย

3. จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรี

ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีเพื่อให้บรรลุผลตามมาตรฐานและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ครูจะต้องเข้าใจพัฒนาการ ความสนใจและความต้องการของเด็ก โดยถ้าครูเข้าใจว่าเด็กเติบโตอย่างไร เรียนรู้อย่างไร แล้วจัดการเรียนการสอนไปตามนั้น ครูจะสามารถช่วยให้เด็กเรียนดนตรีได้ดีขึ้น (ธวัชชัย นาควงษ์, 2543, หน้า 4) นักจิตวิทยาที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปในการศึกษาด้านดนตรี ได้แก่

3.1 ทฤษฎีของบรูเนอร์

ธวัชชัย นาควงษ์ (2543, หน้า 6 – 8) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของบรูเนอร์ว่าเด็กมี สัญชาตญาณอยากเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดและรางวัลของความอยากรู้ นั้น คือ การได้เรียนรู้เป้าหมายของการสอนก็เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาวิชาบรูเนอร์ต้องการให้เด็กเข้าใจโครงสร้างของดนตรี เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงส่วนประกอบต่างๆของดนตรีเข้าด้วยกันเช่น เสียงหนัก-เบา จังหวะ ความสั้น - ยาว ระดับเสียง ทำนองเพลง เสียงประสานและคุณภาพเสียง โดยครูต้องจัดเรียงขั้นตอนให้เด็กเข้าใจส่วนประกอบเหล่านั้นทั้งหมด บรูเนอร์ได้ตั้งทฤษฎีการสอนประกอบด้วยสี่ส่วน ดังนี้

3.1.1 แรงจูงใจ คือการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกอยากเรียน เกิดความต้องการที่จะเป็นนักดนตรีที่มีความสามารถและต้องการที่จะบรรเลงดนตรีร่วมกับผู้อื่น

3.1.2 โครงสร้างบทเรียน บทเรียนจะต้องมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยบรูเนอร์แบ่งพัฒนาการการเรียนดนตรีไว้ 3 ระดับ คือ

1) ระดับปฏิบัติ เด็กจะเรียนดนตรีได้ดีที่สุด โดยการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ร้อง ได้เคลื่อนไหว ได้บรรเลงเครื่องดนตรี

2) ระดับจินตนาการ เด็กจะเกิดจินตนาการจากการเลียนเสียง เลียน การเคลื่อนไหว ของคนที่เขารู้จัก ของสัตว์ พืช อื่นๆ โดยการนำมาใช้สอนเปรียบเทียบกับเสียงดนตรี

3) ระดับใช้สัญลักษณ์ เด็กสามารถใช้ภาษาเขียนในการบอกจังหวะ ทำนอง และอารมณ์เพลง ที่ต้องการได้ ด้วยการใช้นิ้ว

3.1.3 ลำดับความยากง่าย ครูควรสอนเนื้อหาวิชาดนตรีและทักษะดนตรีอย่างเป็นขั้นตอน บรูเนอร์แนะนำให้ครูเริ่มต้นด้วยการใช้ขั้นปฏิบัติ แล้วเลื่อนไปสู่การใช้สัญลักษณ์

3.1.4 แรงเสริม ครูต้องสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กมีความเพียรพยายามที่จะเรียนดนตรีด้วยการให้กำลังใจ

การจัดการเรียนการสอนดนตรีตามทฤษฎีของบรูเนอร์ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

1) สร้างแรงจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจ 2) ดำเนินถึงพัฒนาการของเด็กให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและการใช้สัญลักษณ์(ตัวโน้ต)แทนจังหวะทำนอง 3) ความยากง่ายของเนื้อหา 4) การเสริมกำลังใจ

3.2 จิตวิทยาทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยง

อารี พันธุ์มณี (2540, หน้า 121-128) ได้กล่าวถึงหลักการเรียนรู้ของทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ว่าการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองโดยมีหลักฐานว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ที่มีออกมาในรูปแบบต่างๆหลายแบบโดยการลองผิดลองถูกจนกว่าจะพบรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งการนำทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์มาใช้ในการเรียนการสอนดนตรี สามารถทำได้ดังนี้

3.2.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้โดยการลองผิดลองถูก เพราะในเรื่องการเรียนรู้ ผู้เรียนมีแบบของการเรียนรู้หลายแบบทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แก้ปัญหาด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจความสำเร็จและความเชื่อมั่นในการเรียนรู้

3.2.2 การนำกฎแห่งความพร้อมมาใช้ หมายถึงการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพสูงเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม ดังนั้นจึงควรจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีความพร้อมทั้งกาย จิต ภูมิหลัง และแรงจูงใจของผู้เรียน

3.2.3 การนำกฎการฝึกหัดมาใช้ โดยผู้สอนควรสอนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ได้ นั้น จะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างแจ่มชัด ซึ่งถ้าสามารถเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในขณะที่เรียน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น

หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์มี 3 ประการ คือ 1) การลองผิดลองถูกให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง 2) สร้างความพร้อมในทุกๆด้านและแรงจูงใจให้กับผู้เรียน 3) เน้นการลงมือปฏิบัติสู่การนำไปใช้

3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้สุนทรียภาพทางดนตรี

สุกรี เจริญสุข (2539, ไม่ปรากฏเลขหน้า) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพทางดนตรี ไว้ในเอกสารประกอบการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ทางดนตรี ซึ่งประกอบด้วยทฤษฎี 3 ส่วน สรุปได้ดังนี้

3.3.1 ทฤษฎีความเหมือน

ความเหมือน คือ แม่แบบหรือเป้า หมายถึงครูเป็นแบบอย่างให้เด็กในการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) การเลียนแบบ เป็นกระบวนการที่เด็กจะต้องได้ยินเสียงดนตรีได้ เห็น ได้สัมผัส แล้วอาศัยการเลียนแบบ เพื่อลอกเลียนแบบให้เหมือน

2) การทำซ้ำ เป็นการย้ำทักกะเพื่อให้เกิดความแม่นยำ การทำซ้ำให้เกิดความชำนาญ สามารถควบคุม กำกับและจัดการทักษะทางดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.2 ทฤษฎีของความต่าง

เป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงจากความจำเจ ต้องการความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ โดยแบ่งเป็น

1) การแหกคอก คือ การปฏิเสธต่อรูปแบบและวิธีดั้งเดิมที่มีอยู่ แต่มีการแสวงหาและสร้างแนวทางใหม่

2) การสร้างทางเทวดา เป็นการสร้างผลงานที่มีทักษะสมบูรณ์มีความถูกต้องและแม่นยำ เป็นตัวของตัวเอง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาใหม่ของผู้ที่มีความสามารถถึงขั้น “มุดโคแตก” หรือ “ดันได้”

มุดโค คือ ปฏิภาณ หรือไหวพริบทางดนตรีมุดโคแตก หมายถึง มีความแตกฉานและความแม่นยำในตนเอง

การดัน (Improvisation) หรือ คีตปฏิภาณ หมายถึง ความสามารถในการโต้ตอบหรือต่อเพลงได้อย่างฉับพลันทันใด โดยอาศัยความชำนาญ

3.3.3 ทฤษฎีของความเป็นฉับ

ความเป็นฉับ เป็นการแสดงออกทางผลงานของวัฒนธรรม และความสมบูรณ์ของศิลปะและดนตรีต้องตั้งอยู่บนความเป็นฉับ อวดความเป็นฉับ และความเป็นฉับนั้น คือ รากเหง้าทางวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอนดนตรี ตามทฤษฎีการเรียนรู้สุนทรียภาพทางดนตรี ของสุกรี เจริญสุข แบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีความเหมือน เด็กเรียนรู้โดยการเลียนแบบแล้วทำซ้ำจนเกิดความชำนาญ 2) ทฤษฎีความต่าง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาใหม่ 3) ทฤษฎีของความเป็นฉับ เป็นการเรียนรู้และแสดงออกทางวัฒนธรรม

การนำหลักจิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็ก สามารถนำมาใช้ตั้งแต่การกำหนดเนื้อหาสาระ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขและบรรลุผลตามมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งหลักจิตวิทยาทั้ง 3 ทฤษฎีที่กล่าวมาสนับสนุนวิธีสอนดนตรีของโคคายที่เริ่มต้นด้วยการปฏิบัติจนเกิดความชำนาญไปสู่การใช้สัญลักษณ์ต่างๆเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนอันได้แก่สัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์มือ

4. หลักการจัดการเรียนการสอนโน้ตสากล

การจัดการเรียนการสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก เพราะผู้เรียนในวัยนี้ยังสนุกกับการเคลื่อนไหว การปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตนเอง มากกว่าการนั่งฟังผู้สอนอธิบาย นอกจากนี้การได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ยังช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์

ตรงกับทักษะต่างๆทางดนตรี ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรี ดีขึ้น (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2534, หน้า 153)

ในส่วนของการอ่านโน้ต ชวิชัย นาควงษ์ (2543, หน้า 14) กล่าวว่า เมื่อนักเรียนจบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขาควรจะสามารถ ดังนี้ 1) แสดงค่าตัวโน้ตจังหวะต่างๆ เช่น ตัวดำ ตัวขาว ตัวกลมและตัวหยุด ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น ตบมือ ก้าวเดิน วิ่ง อ่านโน้ต ร้องโน้ตหรือบรรเลงดนตรี 2) อ่านโน้ตด้วยระบบต่างๆ เช่น ระบบซอล-ฟา ระบบตัวเลขหรือระบบตัวอักษร 3) เขียนโน้ตสากลแทนระดับเสียงและจังหวะ 4) ใช้ความรู้จากการอ่านโน้ต เรียนรู้เพลงใหม่ตามที่ตัวโน้ตบอก

สำหรับหลักการจัดการเรียนการสอนโน้ตสากล ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (2538, หน้า 3) กล่าวว่า รูปแบบของการสอนอ่านโน้ตในอดีต มีความบกพร่องในเรื่องวิธีการสอน เนื่องจากมีรูปแบบการสอนทฤษฎีก่อนแล้วค่อยให้ปฏิบัติ ทำให้มีนักวิชาการทางดนตรีได้มีแนวคิดใหม่ในการสอนอ่านโน้ต โดยได้รับจากโรวล แมนสัน (Lowell Manson) ได้กล่าวว่า การเรียนที่ถูกต้องคือ จะต้องปฏิบัติก่อนการเรียนทฤษฎีดนตรี ครูต้องสอนให้นักเรียนได้ยินเสียงก่อนแล้วจึงค่อยสอนสัญลักษณ์ทางดนตรี ดังนั้นในการสอนอ่านโน้ตที่ถูกต้อง ครูจะต้องสอนให้นักเรียนอ่านโน้ต โดยการให้นักเรียนมีความสามารถในการจดจำระดับเสียงได้ก่อน เมื่อนักเรียนจดจำระดับเสียงได้แล้ว จึงค่อยให้นักเรียนอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี

จากหลักการจัดการเรียนการสอนโน้ตสากลข้างต้น ได้สอดคล้องกับวิธีสอนอ่านโน้ตของโคดาย ที่เน้นการปฏิบัติโดยการร้องเป็นหลัก จากนั้นจึงใช้สัญลักษณ์ต่างๆ อันได้แก่ สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์มือ จนถึงตัวโน้ตเข้ามาแทนเสียงร้องในขั้นสุดท้าย

วิธีสอนของโคดาย

1. ประวัติความเป็นมาของโคดาย

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2535, หน้า 104) กล่าวว่า โซลตัน โคดาย (Zoltan Kodaly) นักประพันธ์เพลงชาวฮังการี ซึ่งมีชื่อเสียงในฐานะนักวิชาการทั้งด้านดนตรีและสาขาอื่นๆ คือนักค้นคว้าทางดนตรีพื้นบ้าน นักภาษาศาสตร์ นักการศึกษา นักประพันธ์และนักปรัชญา โคดายได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังความคิดทั้งหมด ให้กับการพัฒนาการดนตรีศึกษาในประเทศฮังการีให้เป็นแบบแผนจนทุกวันนี้ วิธีการของโคดายได้ใช้เป็นรากฐานการสอนดนตรีให้เด็กชาวฮังการีทั่วประเทศมาตั้งแต่ ปี 1945 จุดมุ่งหมายของวิธีการ คือ ต้องการให้ชาวฮังการีมีความรู้ทางดนตรีและสามารถอ่านเขียนภาษาดนตรี (โน้ตสากล) ได้ในลักษณะเดียวกับการอ่านเขียนภาษาฮังการี ปัจจุบันวิธีการของโคดายได้รับการดัดแปลง เพื่อใช้ในการสอนดนตรีในประเทศต่างๆ ทั่วโลก

2. หลักการของโคคาย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2535, หน้า 104-105) กล่าวว่า โคคาย เชื่อว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชีวิตมนุษย์ ซึ่งควรได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ยังเด็ก การฟังและการร้องเพลงเป็นทักษะดนตรีที่ควรเน้นเป็นอันดับแรก เพื่อให้เด็กเข้าใจและซาบซึ้งในดนตรี การอ่านเขียนภาษา ดนตรี การเล่นดนตรี การสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่ควรสอนในระยะต่อมา วรรณคดีดนตรีที่ควรนำมาใช้ คือ เพลงพื้นบ้าน เพราะใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุด ในระยะต่อมาจึงนำเพลงชั้นสูงที่มีคุณค่ามาใช้ใน การเรียนการสอน ดังนั้น หลักการสำคัญจึงได้แก่การสอนดนตรีให้กับเด็กตั้งแต่ยังเล็กๆ

หลักการของโคคายเน้นการร้องเป็นหลัก โดยมีการจัดสาระดนตรีอย่างเป็นระบบระเบียบ และใช้ระบบสัญลักษณ์แทนเสียงดนตรีให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งการใช้ระบบอ่านโน้ตแบบ ซอล-ฟา โดยให้ตัวโน้ต คือ โด ในบรรทัดเสียงเมเจอร์ และ ลา ในบันไดเสียงไมเนอร์ เคลื่อนที่ไปตามบันไดเสียงต่างๆรวมทั้งสัญญาณมือเพื่อช่วยในการอ่าน

3. ปรัชญาการสอนดนตรีของโคคาย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2535, หน้า 104-105) กล่าวว่า โคคายได้วางปรัชญาการสอนดนตรี ซึ่งใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไว้ดังนี้

3.1 ความสามารถทางด้านดนตรี ได้แก่ การอ่าน การเขียน และการคิด เป็นสิทธิของมนุษยชาติ

3.2 การเริ่มต้นการเรียนรู้ทางดนตรีควรเริ่มต้นด้วยเครื่องดนตรีธรรมชาติ ที่ทุกคนมีอยู่ประจำตัว คือ เสียงร้อง ซึ่งจะช่วยให้ดนตรีซึมซาบเข้าไปอยู่ในจิตใจเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่แท้จริง

3.3 การเรียนรู้ดนตรีที่จะทำให้เกิดการรับรู้ทางดนตรีโดยสมบูรณ์ ควรเริ่มตั้งแต่เด็กๆ ในระดับประถมศึกษาหรือระดับอนุบาล

3.4 ในทำนองเดียวกันกับการเรียนรู้ภาษาซึ่งเป็นภาษาแม่ภาษาหลัก วรรณคดีดนตรีที่ควรนำมาใช้เริ่มต้น คือ ดนตรีพื้นบ้าน ซึ่งจัดเป็นภาษาแม่ทางดนตรี

3.5 วรรณคดีดนตรีที่ควรนำมาใช้ไม่ว่าจะเป็นดนตรีพื้นบ้านหรือดนตรีประเภทอื่นๆ ควรเป็นดนตรีที่มีคุณค่าเพียงพอ

4. จุดมุ่งหมายในการสอนดนตรีของโคคาย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2535, หน้า 106)กล่าวว่า จากปรัชญาการสอนดนตรี โคคายได้กำหนดเป็นจุดมุ่งหมายในการสอนดนตรี ดังนี้

4.1 พัฒนาความสามารถทางด้านดนตรีที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนแต่ละคนให้สมบูรณ์เต็มที่

4.2 มีความรู้ความเข้าใจในดนตรีโดยสามารถ อ่าน เขียน และสร้างสรรค์ดนตรี ได้อย่างคล่องแคล่วตามหลักทฤษฎีดนตรี

4.3 ถ่ายทอดวรรณคดีพื้นบ้านของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รู้จัก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางดนตรีที่ควรภูมิใจ

4.4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณคดีอื่นๆที่มีคุณค่าควรแก่การศึกษา ในลักษณะของการฟังการแสดง การวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก และความซาบซึ้งในดนตรี

5. วิธีการสอนของโคคาย

โคคายได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนซึ่งเป็นหลักเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กคือ การเรียนการสอนดนตรีควรมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ควรนำเสนอสิ่งง่ายๆไม่ซับซ้อนก่อนเสนอสิ่งที่ยาก เน้นการจัดระบบขั้นตอนของสาระดนตรี โดยคำนึงถึงความยากง่ายของสาระดนตรี (ชัชชัย นาควงษ์, 2543, หน้า 3-17)

หลักการของโคคายเน้นการร้องเป็นหลัก ซึ่งรวมไปถึงการอ่านโน้ตด้วย วิธีสอนของโคคายจึงมุ่งส่งเสริมในเรื่องการร้องและการอ่าน ซึ่งโคคายนำสิ่งต่างๆต่อไปนี้ มาช่วยในการสอนร้องและอ่านตลอดจนเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอื่นๆ ทางดนตรีต่อไป

5.1 โทนิค ซอล - ฟา (Sol - Fa teaching) ได้แก่ การใช้ระบบการเรียกชื่อตัวโน้ตซึ่งมาจากภาษาละติน คือ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที (do re mi fa so la ti) ในการร้องและอ่าน โดยให้ตัวโตนิก คือ โด ในบันไดเสียงเมเจอร์ และ ลาในบันไดเสียงไมเนอร์ เคลื่อนที่ไปตามบันไดเสียงต่างๆ และเรียกชื่อตัวโน้ตโดยใช้อักษรโรมัน คือ A B C D E F G แทนเสียง ลา ที โด เร มี ฟา ซอล ควบคู่ไปกับระบบซอล-ฟา

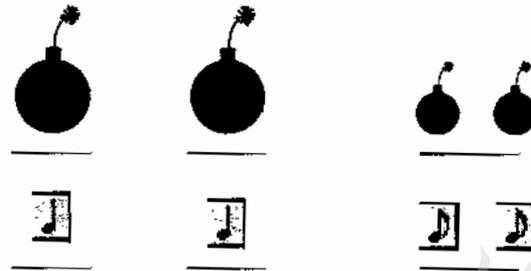
5.2 สัญญาณมือ (Hand Signal) ใช้สอนควบคู่ไปกับการอ่านโน้ต ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้เรื่องระดับเสียงเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ระดับเสียงได้ง่าย เป็นไปตามหลักพัฒนาการเรียนรู้ โดยโคคายดัดแปลงมาจากสัญญาณมือที่จอห์น เคอร์เวน คิดขึ้นมา โดยลักษณะของสัญญาณมือแทนระดับเสียงต่างๆ ดังนี้

ภาพ 3 แสดงสัญญาณมือที่ใช้สอนควบคู่ไปกับการอ่านโน้ตของโคคาย

5.3 สัญญาณของจังหวะ โดยการใช้อุปภาพแทนสัญลักษณ์ของจังหวะ นอกจากนั้น โคลดายังได้กำหนดเสียงในการเรียกสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนพูดแทนการตบมือ โดยสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ มีดังนี้

5.3.1 สัญลักษณ์ภาพ โดยมีหลัก คือ ขนาดใหญ่จะแทนจังหวะยาว ขนาดเล็ก จะแทนจังหวะสั้น ดังนี้

ภาพ 4 แสดงสัญลักษณ์ภาพแทนจังหวะตัวโน้ตของโคลด

5.3.2 สัญลักษณ์แทนจังหวะตัวโน้ต

	ทา	♪
∩	ติ-ตี	♪♪
♪	ทา-ฮา	♪
○	ทา-ฮา-ฮา-ฮา	○
∩∩	ตี-ตีตี	♪♪
∩∩	ตีตี-ตี	♪♪
∩	ตีม-ตี	♪
∩	ตี-ตีม	♪
∩ 3	ทวีโอลา	♪♪ 3
∩∩	รันโคทะ	♪♪♪

5.4 การร้อง โคตายนั้ให้ผู้เรียนรับรู้เกี่ยวกับจังหวะและระดับเสียง วิธีการหนึ่ง คือ การให้ผู้เรียนร้องเพลง แล้วให้หยุดร้องออกเสียงแต่ร้องในใจเป็นระยะๆ สลับกันไปตามสัญญาณที่ผู้สอนกำหนด

5.5 การสร้างสรรค์ เนื่องจากวิธีของโคตายนั้กิจกรรมการร้อง การสร้างสรรค์จึงมักออกมาในรูปของการร้องโดยการฝึกให้ผู้เรียนต่อประโยคเพลงจากประโยคที่ผู้สอนกำหนดให้ เช่น

ผู้สอน	ให้จังหวะ	ทา	ทา	ทา	ทา
ผู้เรียนคนที่ 1	ตอบด้วย	ทา	ทืทื	ทา	ทา
ผู้เรียนคนที่ 2	ตอบด้วย	ทา	ทืทื	ทืทื	ทา
ผู้เรียนคนที่ 3	ตอบด้วย	ทืทื	ทืทื	ทืทื	ทา
ผู้เรียนคนที่ 4	ตอบด้วย	ทืทื	ทืทื	ทืทื	ทืทื

การสร้างสรรค์ทำได้หลายลักษณะเมื่อผู้เรียนมีทักษะทางดนตรีมากขึ้น การวิเคราะห์ บทเพลงต่างๆ มีบทบาทมากขึ้นจะเป็นหลักในการสร้างสรรค์เพลงทั้งในลักษณะของการประพันธ์ และการเรียบเรียงเสียงประสาน

จากสิ่งต่างๆ ที่โคตายนั้มาช่วยในการสอนอ่านโน้ตสากล สรุปได้เป็นขั้นตอน 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ เป็นการสอนร้องเพลง(เนื้อร้อง) โดยเลือกเพลงที่มีโน้ตตรงกับเนื้อหา ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง เป็นการให้ผู้เรียนร้องทำนองโดยใช้เสียง "ทา" แทนเนื้อร้อง ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ เป็นการใช้สัญลักษณ์ภาพประกอบทำนอง ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต เป็นการใช้ตัวโน้ต แทนสัญลักษณ์ภาพ และขั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสรรค์

วิธีสอนปกติ

1. แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนดนตรี

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 32) กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนดนตรี ใจความว่า ดนตรี เป็นวิชาการแขนงหนึ่งที่มีถูกมองในแง่ของความเป็นศิลป์เพียงด้านเดียว แต่ความจริงดนตรีเป็นวิชาการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การเรียนรู้ดนตรีจึงต้องเป็นไป ทั้งสองด้านพร้อมๆ กัน ในแง่ของความเป็นศาสตร์ ดนตรีเป็นวิชาการที่มีหลักการ ทฤษฎี และเนื้อหาสาระเฉพาะตัว ในแง่ความเป็นศิลป์ ดนตรีเป็นวิชาทักษะที่ต้องเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจริง การเรียนรู้ศาสตร์ทางดนตรีและการฝึกทักษะเป็นลักษณะที่ส่งเสริมกันและกัน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเพิ่มทักษะดนตรีให้สูงขึ้นดังนั้นการจัดการเรียนการสอนดนตรี ควรเป็นไปตามลำดับขั้นตอน คือ

2. ลำดับขั้นตอนในการสอน

2.1 รู้ – เข้าใจ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระทางดนตรี ที่เป็นความรู้พื้นฐานของการเรียนรู้เพื่อการศึกษาและพัฒนาแนวคิด ทางดนตรีในระดับที่สูงขึ้น โดยการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถบอก อธิบาย เปรียบเทียบ วิเคราะห์ จำแนกเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนรู้ได้สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.2 ฝึกให้ชำนาญ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติทักษะ ดนตรีด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่ว การฝึกปฏิบัติเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียน เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน ทักษะดนตรีแต่ละประเภท คือ การฟัง การร้อง การปฏิบัติ เครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรีเชื่อมโยง กันและกัน การฝึกปฏิบัติที่เป็นไปตามลำดับขั้นและครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายมีความสุข ได้รับความรู้และประสบการณ์เต็มตามศักยภาพ

2.3 สร้างงานดนตรี เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการฝึกปฏิบัติทักษะดนตรี คือเมื่อนักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และมีทักษะดนตรีในระดับหนึ่งแล้ว การพัฒนาใน ระดับต่อไป คือ เน้นการสร้างใหม่ทางดนตรี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ร่วม กันคิดสร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่ตามแนวคิดของตนเอง ในลักษณะการสร้างรูปแบบจังหวะใหม่ การคิดทำนองใหม่ รวมทั้งการดัดแปลงแต่งเพลงและการเคลื่อนไหวประกอบเพลง

จากลำดับขั้นตอนการสอนของสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นว่าการสอนดนตรีให้เริ่มที่ การสอนทฤษฎีดนตรีก่อน จากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญซึ่งผู้วิจัยได้นำมา ประยุกต์สร้างเป็นขั้นตอนในการสอนโน้ตสากล ดังนี้ **ขั้นที่ 1** จังหวะ และตัวโน้ตบอกจังหวะ **ขั้นที่ 2** ทำนอง และโน้ตตามระดับเสียง **ขั้นที่ 3** การอ่านจังหวะและทำนอง **ขั้นที่ 4** อ่านโน้ต เป็นทำนองเพลง **ขั้นที่ 5** การร้องเนื้อ

การประเมินผลดนตรี

1. ความหมายการประเมินผลดนตรี

“การวัดผล”และ“ประเมินผล” มักใช้คู่กัน แท้จริงแล้วมีข้อแตกต่างกัน การวัดผล คือ การวัดผลการเรียนของผู้เรียนว่าเป็นอย่างไร ซึ่งมักมีค่าเป็นตัวเลข ส่วนการประเมินผลหมาย รวมถึงการได้ค่าจากการวัดมาทำการประเมินค่าจากการวัดออกมาเป็นรูปของคุณภาพ ว่าดีมาก น้อยเพียงใด (ณรุทธ์ สุททจิตต์, 2536, หน้า 147)

ในเรื่องหลักการประเมินผล สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง คือความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการประเมินผลถ้าการประเมินผลมีองค์ประกอบทั้งสองเป็นพื้นฐานผลที่ได้ย่อมมีประโยชน์ และเป็นเครื่องชี้บอกความสามารถและความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียน รวมไปถึงความสำเร็จของครูผู้สอน

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2536, หน้า 148) กล่าวว่า การประเมินผลดนตรีที่สมบูรณ์ ควรวัดทั้งด้านทฤษฎี ทักษะ และเจตคติ เนื่องจากดนตรีเป็นวิชาที่มีเนื้อหา ทักษะ และเจตคติสัมพันธ์กัน การสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนรวมถึงพฤติกรรมการสอนต่างๆ ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ ควรอิงความเที่ยงตรงตามเนื้อหาในการวัด ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง คือ เป็นการประเมินที่ได้ในสิ่งที่ต้องการวัดตลอดจนมีความเชื่อถือได้ กล่าวคือ ไม่ว่าจะใช้การวัดผลนั้นเมื่อใดผลที่ได้ควรจะเป็นค่าคงที่ไม่แปรผัน การที่จะทำให้แบบประเมินมีความเที่ยงตรง ควรมีการแบ่งเนื้อหาที่ต้องการวัดออกเป็นอัตราส่วนตามที่ผู้สอนต้องการเพื่อให้เห็นชัดว่าเนื้อหาใดควรมีการวัดผลด้านใดบ้างและสร้างแบบทดสอบการวัดโดยอิงตารางแสดงอัตราส่วนนั้นโดยปกติเนื้อหาใดแต่ละตอน ควรมีการวัดผลในด้านความรู้และความเข้าใจ รวมถึงการวิเคราะห์ การนำไปใช้ ส่วนความมากน้อยของเนื้อหาแต่ละตอนนั้น ขึ้นอยู่กับการเรียนการสอน ว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับเนื้อหาในแต่ละตอนอย่างไรและสิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้ คือ การนำข้อสอบที่สร้างแล้วไปหาค่าทางสถิติ ว่าข้อสอบใดมีความเชื่อถือได้หรือต้องปรับปรุง

2. หลักการประเมินผลดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2536, หน้า 148-150) กล่าวว่าในเรื่องหลักการของการประเมินผลดนตรี สิ่งแรกที่ควรคำนึงถึง คือ ความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ของการประเมินผล ถ้าการประเมินผลมีองค์ประกอบทั้ง 2 เป็นพื้นฐาน ผลที่ได้ย่อมมีประโยชน์ และเป็นเครื่องบอกความสามารถ ความสำเร็จในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

ความเที่ยงตรง เกี่ยวข้องกับการวัดผลในลักษณะของการวัด ให้ได้สิ่งที่ตั้งใจไว้ กล่าวคือ การคัดสรรเนื้อหาที่เรียนมาออกมาจำนวนหนึ่งเป็นตัวแทนของเนื้อหาทั้งหมด แล้วนำมาสร้างเป็นแบบทดสอบแบบต่างๆ เพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนซึ่งรวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนต้องการให้เกิดกับผู้เรียน การประเมินผลที่อิงความเที่ยงตรงในการวัดนี้ ย่อมเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง กล่าวคือ เป็นการประเมินผลที่ได้ในสิ่งที่ต้องการวัดความเที่ยงตรงในที่นี้เรียกว่า ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

ความเชื่อถือได้ เป็นคุณสมบัติสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นการวัดผลในด้านการคงที่ที่วัดได้ กล่าวคือ ไม่ว่าจะวัดผลนั้นเมื่อใด ผลที่ได้ควรจะเป็นค่าคงที่ไม่แปรเปลี่ยนไป ความเชื่อถือได้ในการวัดนี้ ย่อมเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

การที่จะทำการประเมินผลมีความเที่ยงตรง ควรมีการจัดแบ่งเนื้อหาที่ต้องการวัดออกเป็นอัตราส่วนตามที่ผู้สอนต้องการ เพื่อให้เห็นชัดว่าเนื้อหาใดควรมีการวัดผลในด้านใดบ้าง และสร้างแบบทดสอบในการวัดผลโดยอิงตารางแสดงอัตราส่วนนี้ โดยปกติเนื้อหาในแต่ละบทแต่ละตอน ควรจะมีการวัดผลในด้านความรู้ แนวคิดและความเข้าใจรวมถึงการนำไปใช้ ส่วนความมากน้อยของเนื้อหาในแต่ละตอนขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนจะให้ความสำคัญเนื้อหาในแต่ละตอนอย่างไร โดยปกติเนื้อหาที่ใช้เวลาสอนมากควรมีข้อสอบมาก

ในเรื่องความเชื่อถือได้นั้น ผู้สอนต้องนำข้อสอบที่สร้างแล้วไปหาค่าทางสถิติ ซึ่งมีหลายวิธี โดยข้อสอบใดมีความเชื่อถือสูงก็เก็บไว้ใช้ได้ ข้อใดมีความเชื่อถือต่ำควรมีการปรับปรุงแก้ไข หรือทิ้งข้อสอบนั้นไป ดังนั้นเพื่อความสำเร็จในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง การประเมินผลคนตรี จึงต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

3. วิธีการประเมินผลคนตรี

การประเมินผลคนตรี ที่กล่าวต่อไปนี้ อิงหลักการประเมินผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การประเมินผลเกี่ยวกับเนื้อหาคนตรี การประเมินผลเกี่ยวกับทักษะคนตรี ได้แก่ เรื่องของการปฏิบัติ และการประเมินผลเกี่ยวกับเจตคติทางคนตรี

3.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคนตรี

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคนตรี คือ การประเมินเนื้อหาคนตรี ได้แก่ องค์ประกอบคนตรี ประกอบด้วย (จังหวัด ทำนอง ฉันทลักษณ์ เสียงประสาน ลักษณะของเสียง และสีสัน) ส่วนวรรณคดีคนตรี ได้แก่ บทเพลงและประวัติคนตรี ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีคนตรี สามารถประเมินได้โดยใช้แบบทดสอบในรูปของข้อสอบลักษณะต่างๆ

การประเมินผลเนื้อหาคนตรีควรประเมินทั้งด้านความรู้ในแง่มุมมองและความเข้าใจ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการคิดวิเคราะห์ อัตราส่วนจำนวนข้อหรือนำหนัก ขึ้นอยู่กับผู้สอนจะเห็นความสำคัญของส่วนไหนมากกว่ากัน ในส่วนของความรู้รวมไปถึงแนวคิด การประเมินควรครอบคลุมถึงความจำของเนื้อหาสำคัญๆ ด้านของความเข้าใจ ควรประเมินถึงการคิดวิเคราะห์และการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ด้วย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536, หน้า 147) ต่อไปเป็นตารางแสดงอัตราส่วนการประเมินผลเนื้อหาคนตรีสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ตาราง 3 อัตราส่วนเนื้อหาคนตรี

หัวข้อเนื้อหา	ความรู้/แนวคิด	ความเข้าใจ	รวม
1. จังหวัดและตัวโน้ตแทนจังหวัด	10	10	20
2. ระดับเสียงและตัวโน้ตแทนระดับเสียง	10	10	20
3. คีย์หยุด	2	3	5
4. บรรทัด 5 เส้นและเส้นน้อย	5	5	10
5. กุญแจซอล	2	3	5
6. โน้ตบนบรรทัด 5 เส้น	10	10	20
7. การอ่านโน้ต	10	10	20
รวม	49	51	100

จากตารางแสดงอัตราส่วนการประเมินผลเนื้อหาดนตรีนั้น เห็นได้ว่าผู้สอนให้ความสำคัญระหว่างความรู้และความเข้าใจ เท่าเทียมกันในเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นบางเรื่องที่คุณสอนเห็นว่าควรเน้นไปที่ความเข้าใจเช่นในเรื่องตัวหยุดและกฎแจซซอลผู้สอนเห็นว่าควรประเมินผลความรู้เพียงเล็กน้อยและให้ความสำคัญกับความเข้าใจมากกว่า

หลังจากกำหนดน้ำหนักอัตราส่วนเนื้อหาดนตรีได้แล้ว ขั้นตอนต่อมาของการประเมินผล คือ การกำหนดวิธีการประเมินผล รูปแบบของการประเมินผลมีอยู่มากมายที่สามารถนำมาใช้กับการประเมินผลด้านเนื้อหา เช่น การใช้ข้อสอบลักษณะต่างๆ เป็นต้น

3.2 การประเมินทักษะดนตรี

การประเมินผลทักษะดนตรีเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ ซึ่งสามารถกระทำได้ในสองลักษณะตามประเภทของการปฏิบัติดนตรี คือ การปฏิบัติเดี่ยว และการปฏิบัติกลุ่ม อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงการประเมินผลทักษะดนตรี มักมุ่งเน้นไปสู่การปฏิบัติเดี่ยว เนื่องจากเป็นการประเมินผลภาคปฏิบัติ กระบวนการประเมินผลจึงต้องทำเป็นรายบุคคล แต่เนื่องจากเวลาในการเรียนการสอนมีน้อย ดังนั้น ในการวางแผนการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินผลทักษะดนตรีด้วย

การประเมินผลทักษะดนตรี ควรมีการประเมินผลทักษะต่างๆ ครอบคลุมประเภทตามที่ผู้สอนสอนไป กล่าวคือ ควรมีการประเมินผลเกี่ยวกับทักษะการฟัง การร้อง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว การอ่านเขียนโน้ตและการสร้างสรรค์

การวัดผลทักษะดนตรีควรแบ่งข้อการวัดผลออกเป็นสองลักษณะใหญ่ๆ คือเรื่องเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติทักษะและคุณภาพของการปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากดนตรีเป็นศิลปะ แม้จะบรรเลงเพลงเดียวกัน แต่นักดนตรีแต่ละคนย่อมมีลีลาในการปฏิบัติเป็นของตนเอง ซึ่งจะทำให้ความรู้สึกแตกต่างกันในเรื่องของคุณภาพของการบรรเลงดนตรีได้ ดังนั้นในการวัดผลทักษะดนตรี จึงควรวัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเชิงปริมาณได้แก่ทักษะที่ผู้เรียนควรปฏิบัติได้หลังจากการเรียนรู้ เช่นร้องเพลงลมหนาวได้หรืออ่านโน้ตเพลงลมหนาวได้ ส่วนเชิงคุณภาพได้แก่ความไพเราะของการร้องเพลง ลีลาในการร้อง เป็นต้น (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2536, หน้า 147) ต่อไปเป็นองค์ประกอบในการวัดผลทักษะการอ่านโน้ตสากล

ตาราง 4 แสดงองค์ประกอบในการวัดผลทักษะการอ่านโน้ตสากล

องค์ประกอบในการวัดผลทักษะการอ่านโน้ตสากล	จังหวะ	ทำนอง	ลีลา	คุณภาพเสียง	ความมั่นใจ	รวม											
เกณฑ์การประเมิน	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	20

เกณฑ์การวัดทักษะการอ่านโน้ตสากล แบ่งเป็น 5 เกณฑ์ ดังนี้

3.2.1 จังหวะ

ระดับคะแนน	ทักษะที่แสดงออก
4	อ่านโน้ตได้ลงจังหวะตลอดเพลง
3	อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะ 1 – 2 ที่
2	อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่
1	อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะเลย

3.2.2 ทำนอง

ระดับคะแนน	ทักษะที่แสดงออก
4	อ่านโน้ตได้ถูกทำนองเสียงไม่เพี้ยนตลอดเพลง
3	อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองมีที่เพี้ยน 1 – 2 ที่
2	อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองมีที่เพี้ยนมากกว่า 3 ที่
1	อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองและเพี้ยนตลอดเพลง

3.2.3 ลีลา

ระดับคะแนน	ทักษะที่แสดงออก
4	น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ ใส่อารมณ์ความรู้สึกดีมาก
3	น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ แต่เสียงขาดความนุ่มนวล
2	มีความพยายามอ่านโน้ต แต่ยังขวยเขินขาดความมั่นใจ
1	ไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก เสียงแหบพร่า

3.2.4 คุณภาพของเสียง

ระดับคะแนน	ทักษะที่แสดงออก
4	เปล่งเสียงอ่านโน้ตดังเต็มเสียง เสียงหนักแน่น
3	เปล่งเสียงอ่านโน้ตดังเต็มเสียง แต่เสียงไม่หนักแน่น
2	เสียงอ่านโน้ตเบาเกินไป ไม่หนักแน่น
1	เสียงแหบพร่า เบาจนไม่ได้ยิน

3.2.5 ความมั่นใจ

ระดับคะแนน	ทักษะที่แสดงออก
4	น้ำเสียงมีความมั่นใจมากชัดถ้อยชัดคำ
3	น้ำเสียงมีความมั่นใจแต่ไม่ชัดถ้อยชัดคำ
2	น้ำเสียงไม่ค่อยมั่นใจและเสียงเพี้ยน
1	ไม่มั่นใจในการออกเสียงเลยและเสียงเพี้ยน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าการวัดผลทักษะคนตรีเป็นการวัดผลเชิงปฏิบัติ จึงควรวัดเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตาม ในบางโอกาสการวัดผลอาจกระทำเป็นกลุ่มเล็กๆได้ (ประมาณ 4 – 5 คน) ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการวัดผล ทั้งนี้ผู้สอนต้องคำนึงถึงคุณภาพของการวัดผลเป็นอันดับแรก

3.3 การประเมินผลเจตคติต่อการเรียนวิชาคนตรี

การประเมินผลเจตคติคนตรี จัดเป็นการประเมินอีกลักษณะหนึ่งที่แตกต่างไปจากสองลักษณะที่กล่าวมา ทั้งนี้เนื้อหาในการประเมินผลมิใช่เป็นสิ่งที่สอนกันได้ดังเช่นเนื้อหาหรือทักษะคนตรี เจตคติเกี่ยวข้องกับ ค่านิยม ความชอบ ความมีสุนทรีย์และความซาบซึ้ง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ อารมณ์ ซึ่งผู้เรียนอาจจะแสดงให้เห็นเป็นพฤติกรรมอย่างเด่นชัดหรือไม่แสดงออกเป็นพฤติกรรมก็ได้ ดังนั้นในการวัดผลเจตคติคนตรี จึงควรหาวิธีที่จะวัดเจตคติให้ได้อย่างแท้จริงเท่าที่จะทำได้

เฉลิมชัย พักอ่อน (2546, หน้า 13) ได้แบ่งประเภทของแบบวัดเจตคติ ดังนี้

3.3.1 แบบของเทอร์สโตน แบบวัดเจตคติของเทอร์สโตน ประกอบด้วยคำถามจำนวนมาก เพื่อวัดเจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ระดับของเจตคติหรือความรู้สึก ตามแบบของเทอร์สโตน แบ่งออกเป็น 11 ระดับ เริ่มจากระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) ไปจนถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง (11) ระดับกลางเป็นความรู้สึกไม่แน่ใจ (6) แต่ละข้อจะมีค่าระดับเจตคติประจำข้อ (scale value : S) ได้มาจากการตัดสินของกลุ่มผู้ตัดสินซึ่งมีจำนวนประมาณ 50-100 คน การตอบ ผู้ตอบเลือกข้อความที่เห็นด้วยมากที่สุด จำนวนข้อตามที่กำหนดให้เลือก ผู้ตอบได้คะแนนตามค่า S ของข้อที่เลือก

3.3.2 แบบของลิเคิร์ท แบบวัดเจตคติของลิเคิร์ทประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงเจตคติหรือความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางบวก ในแบบวัดจะต้องประกอบไปด้วยทั้งข้อคำถามทางบวกและทางลบ ในจำนวนพหุๆกัน ระดับเจตคติ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถ้าเป็นข้อคำถามทางบวกจะมีคะแนน 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) ถ้าเป็นข้อความทางลบจะมีคะแนน 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4)

3.3.3 แบบของออสกูต แบบวัดเจตคติของออสกูตเรียกกันทั่วไปว่า วิธีหาความแตกต่างของความหมายมีลักษณะคล้ายกับ การหาความหมายของมโนทัศน์ ด้วยการกำหนดมโนทัศน์ ซึ่งอาจเป็นคำ ข้อความหรือวลี มาให้ตอบด้วยการประเมินจาก 7 ช่วง ตามความหมาย

ของคำศัพท์ตรงกันข้าม ซึ่งแบบวัดเจตคติของออสกูดจะประกอบไปด้วยข้อคำถามที่เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามเป็นคู่ๆ

สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแบบวัดเจตคติของลิเคิร์ท เพราะว่าแบบวัดเจตคติ จะประกอบด้วยข้อคำถามที่แสดงเจตคติหรือความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางบวกในแบบวัดจะต้องประกอบไปด้วยทั้งข้อความทางบวกและทางลบในจำนวนพหุๆกัน และสเกลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งเป็นสเกลที่ไม่มากหรือน้อยเกินไป ในการตอบจะให้ผู้ตอบตอบทุกข้อโดยแต่ละข้อเลือกระดับที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด ผู้ตอบได้คะแนนตามระดับที่เลือกตอบแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยได้เป็นคะแนนเจตคติของผู้นั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

นภดล สันติพงศ์ศุกร (2544, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างซีดีรวมการสอนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าซีดีรวม (CD-ROM) การสอนมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ และค่าดัชนีประสิทธิผล(E.1.) = .53

พงษ์ลดา นาควิเชียร (2537, หน้า 67) ทำการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิดของโคดาย กับการสอนตามแนวคิดของเบอร์เกตันและบอร์คแมน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิดของโคดายกับการสอนตามแนวคิดของเบอร์เกตันและบอร์คแมนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และพบว่านักเรียนกลุ่มที่สอนตามแนวคิดของโคดาย มีทักษะการร้องเพลงและทักษะการอ่านโน้ตสากลสูงกว่า กลุ่มที่สอนตามแนวคิดของเบอร์เกตันและบอร์คแมนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วีระ ถาวร (2542, บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนทักษะการปฏิบัติโอลอนเซลโล ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการอ่านโน้ต กับวิธีการร้องโน้ตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเซนต์จอห์น ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยวิธีการร้องโน้ต ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติโอลอนเซลโลเพลง Twinkle Twinkle little star ทั้ง 8 Variation ได้ผลสูงกว่าการสอนโดยวิธีการอ่านโน้ต ส่วนการสอนโดยวิธีการอ่านโน้ต ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้โน้ตดนตรีปฏิบัติเพลงที่นักเรียนยังไม่เคยเรียนมาก่อน คือเพลง Long long ago ได้ผลสูงกว่าการสอนด้วยวิธีการร้องโน้ต

วันดี เกาคำ (2541, หน้า 60) ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพื้นฐานขับร้องเพลงไทยในระดับปริญญาตรี ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้บทเรียนโมดูล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีปกติ อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การประเมินผลภาคปฏิบัติของนักศึกษากลุ่มที่ใช้บทเรียนโมดูล เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 76.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้ นักศึกษากลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียนโมดูลวิชาพื้นฐานชั้น ร้องเพลงไทย

สมศักดิ์ สนใจ (2541, บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการสอนการอ่าน และร้องโน้ตสากลในรายวิชา ดส.1114 คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านและร้องโน้ตสากลมีประสิทธิภาพ 80.17 / 84.32 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านและร้องโน้ตสากลมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่า ก่อนเรียนผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลคะแนนการอ่านและร้องโน้ตสากลที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.32 เป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดหวังคือผลการประเมินด้านทักษะการอ่านและร้องโน้ตสากล มีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ฮิดเกินส์ (Hudgens, 1987, p 1326 - A) ได้ศึกษาทดลองสอนดนตรี กับนักเรียน เกรด 1 ในโรงเรียนประถมที่ North Texas โดยทดลองสอน 4 กลุ่ม กลุ่มแรกสอนตามแนวคิด ของโคดาไล (Kodaly) กลุ่มที่สองสอนแบบดั้งเดิม กลุ่มที่สามสอนแบบผสมผสานโดยเน้นแนวคิด ของโคดาไล กลุ่มที่สี่สอนแบบผสมโดยเน้นความคิดของ ออฟฟ์ (Orff) ผลการวิจัยพบว่าแนวทาง ในการสอนดนตรีทำให้ความสามารถในทักษะเรื่องจังหวะ การเปล่งเสียง การฟังจังหวะมีความ แตกต่างกันแต่ แนวทางในการสอนดนตรีไม่ได้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในความรู้ด้านดนตรีขั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน

แฮนสลีย์ (Hensley, 1981, p1294 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ดนตรีของนักเรียนประถมศึกษา ในเกรด 4 และ 5 ที่สอนโดยใช้หลักสูตรของ The Memphis City (เป็นหลักสูตรบนพื้นฐานของการสอนตามแนวคิดของ Orff และ Kodaly) กับที่สอนโดย แนวการสอนแบบดั้งเดิม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในด้านความรู้เกี่ยวกับบันไดเสียง ทักษะการฟังเพื่อ แยกแยะทำนองและเครื่องดนตรีของนักเรียนเกรด 4 มีความแตกต่างกันและผลสัมฤทธิ์ในด้าน ความรู้เกี่ยวกับบันไดเสียงของนักเรียนเกรด 5 ไม่แตกต่างกันแต่ทักษะการฟัง เพื่อแยกแยะ ทำนองและเครื่องดนตรีของนักเรียนเกรด 5 มีความแตกต่างกัน

จากวิธีสอนของโคดาไล ได้มีผู้ทำการวิจัยโดยนำวิธีสอนของโคดาไล มาเป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีเรื่องต่างๆ ซึ่งพบว่าวิธีสอนของโคดาไลสามารถช่วยให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีและทักษะในการเรียนดนตรีในด้านต่างๆ อันได้แก่ทักษะการร้อง ทักษะการฟัง ทักษะเรื่องจังหวะและทักษะการอ่านโน้ตสากลสูงขึ้น เนื่องจากวิธีสอนของโคดาไล เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติก่อนการเรียนทฤษฎี คือให้นักเรียนได้ยินเสียงก่อนแล้วค่อยสอน

สัญลักษณ์ การสอนโน้ตจะให้ผู้เรียนร้องเพลง จนสามารถจดจำระดับเสียง (ทำนอง) ได้ก่อน แล้วจึงค่อยให้นักเรียนเรียนรู้สัญลักษณ์ (ตัวโน้ต) ทำให้นักเรียนจำเนื้อหาได้ดีขึ้น เพราะผู้เรียนในวัยนี้ยังสนุกกับการปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตนเอง มากกว่าการนั่งฟังผู้สอนอธิบาย นอกจากนี้ การได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองยังช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง เกิดทักษะต่างๆทางดนตรี ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดและมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรีดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 7 ห้องเรียน จำนวน 285 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลาก โดยสุ่มจากนักเรียน 7 ห้องเรียน ให้เหลือเพียง 2 ห้อง จากนั้นทำการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลากเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน ซึ่งดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคคาย
2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น
4. แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น
5. แบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคคาย แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น แบบสอบถามวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี โดยมีขั้นตอนและกระบวนการสร้างดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคคาย

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในการสอนกับกลุ่มทดลองที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในสาระดนตรี เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาแนวการสอนดนตรี ตามวิธีสอนของโคคายจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 เลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการทดลองได้แก่ สาระดนตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การอ่านโน้ตสากล (มาตรฐาน ศ 2.1 สาระการเรียนรู้ข้อที่ 3)

1.4 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา สร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

1.4.1 มาตรฐานการเรียนรู้

1.4.2 สาระการเรียนรู้

1.4.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.4.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.4.5 เนื้อหาสาระ

1.4.6 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

1.4.7 สื่อการเรียนการสอน

1.4.8 การวัดผลประเมินผล

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคคาย เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ของแผนการจัดการเรียนรู้

1.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและดำเนินการจัดพิมพ์

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในการสอนกับกลุ่มควบคุมที่เรียนตามวิธีสอนปกติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในส่วนสาระดนตรี เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 จากคำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชา สร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

- 2.2.1 มาตรฐานการเรียนรู้
- 2.2.2 สาระการเรียนรู้
- 2.2.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2.2.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.2.5 เนื้อหาสาระ
- 2.2.6 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้
- 2.2.7 สื่อการเรียนการสอน
- 2.2.8 การวัดผลประเมินผล

2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องด้านเนื้อหา สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ของแผนการจัดการเรียนรู้

2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินการจัดพิมพ์

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์หลักสูตรเรื่องการอ่านโน้ตในด้านโครงสร้างได้แก่ เนื้อหา สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อให้ความสำคัญของแต่ละเนื้อหา ทำการวิเคราะห์เพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับทดสอบ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางดนตรี (Music Achievement Tests) หรือ (MAT) จากหนังสือจิตวิทยาการสอนดนตรีของ ฌูร์ท สุธาจิตต์ (2535, หน้า 117-119)

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มศิลปะ สารคดีใช้สำหรับทดสอบก่อนและหลังทดลองโดยยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและครอบคลุมเนื้อหาสารคดีเรื่องโน้ตสากล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 ข้อ

3.4 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อ วัดตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่แล้วปรับปรุงแก้ไข

3.5 พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง โดยผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ผ่านกระบวนการขั้นที่ 4 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง

3.6 นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดคอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 100 คน แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยนำผลที่ได้จากการทดสอบมาตรวจให้คะแนน ทำการเรียงลำดับกระดาษคำตอบจากคะแนนมากไปยังคะแนนน้อย เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 33 % เลือกเฉพาะข้อสอบที่มีความ ยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และมี ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปไว้จำนวน 30 ข้อ จัดทำเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังทดลอง 2 ฉบับ แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR - 21 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.77

4. แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ดำเนินการสร้าง ดังนี้

4.1 วิเคราะห์หลักสูตร เรื่อง การอ่านโน้ตสากล ในด้านโครงสร้าง ได้แก่ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4.2 สร้างแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านโน้ตสากล เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอนทุกหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบในการสังเกตประกอบด้วย จังหวะ ทำนอง ลีลา คุณภาพเสียงและความมั่นใจ โดยมีเกณฑ์ในการวัดทักษะการอ่านโน้ตสากล ดังนี้

4.2.1 จังหวะ

ระดับคะแนน

ทักษะที่แสดงออก

4

อ่านโน้ตได้ลงจังหวะตลอดเพลง

3

อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะ 1 - 2 ที่

2

อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่

1

อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะเลย

4.2.2 ทำนอง			
ระดับคะแนน		ทักษะที่แสดงออก	
4		อ่านโน้ตได้ถูกทำนองเสียงไม่เพี้ยนตลอดเพลง	
3		อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองมีที่เพี้ยน 1 – 2 ที่	
2		อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองมีที่เพี้ยนมากกว่า 3 ที่	
1		อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองและเพี้ยนตลอดเพลง	
4.2.3 ลีลา			
ระดับคะแนน		ทักษะที่แสดงออก	
4		น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ ใส่อารมณ์ความรู้สึกดีมาก	
3		น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ แต่เสียงขาดความนุ่มนวล	
2		มีความพยายามอ่านโน้ตแต่ยังขาดความมั่นใจ	
1		ไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก เสียงแหบพร่า	
4.2.4 คุณภาพของเสียง			
ระดับคะแนน		ทักษะที่แสดงออก	
4		เปล่งเสียงอ่านโน้ตดังเต็มเสียง เสียงหนักแน่น	
3		เปล่งเสียงอ่านโน้ตดังเต็มเสียง แต่เสียงไม่หนักแน่น	
2		เสียงอ่านโน้ตเบาเกินไป ไม่หนักแน่น	
1		เสียงแหบพร่า เบาลจนไม่ได้ยิน	
4.2.5 ความมั่นใจ			
ระดับคะแนน		ทักษะที่แสดงออก	
4		น้ำเสียงมีความมั่นใจมากชัดเจนชัดคำ	
3		น้ำเสียงมีความมั่นใจแต่ไม่ชัดเจนชัดคำ	
2		น้ำเสียงไม่ค่อยมั่นใจและเสียงเพี้ยน	
1		ไม่มั่นใจในการออกเสียงเลยและเสียงเพี้ยน	
เกณฑ์ในการตัดสิน ตัดสินจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้			
3.51 – 4.00	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
2.51 – 3.50	คะแนน	หมายถึง	ดี
1.51 - 2.50	คะแนน	หมายถึง	ผ่าน
1.00 – 1.50	คะแนน	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

4.3 เขียนแบบสังเกตทักษะฉบับร่าง ตามโครงสร้างของเนื้อหา และรูปแบบการประเมินทักษะคนตรีของณรุทร์ สุทธิจิตต์

4.4 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุมด้านเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4.5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะดำเนินการจัดพิมพ์แบบสังเกตทักษะฉบับสมบูรณ์

5. แบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรีดังนี้

5.1 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามวัดเจตคติโดยใช้รูปแบบของลิเคิร์ท (Likert's scale) เป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบ 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4 หมายถึง	เห็นด้วย
3 หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2 หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1 หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	แปลผล
4.51 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 – 4.00	เห็นด้วย
2.51 – 3.50	ไม่แน่ใจ
1.51 – 2.50	ไม่เห็นด้วย
1.00 -1.50	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5.2 กำหนดสิ่งที่จะประเมิน เป็นการกำหนดสิ่งที่จะประเมินเกี่ยวกับการเรียนวิชาดนตรี เรื่องโน้ตสากลเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ได้แก่ความชอบต่อการเรียนวิชาดนตรี ความชอบในวิธีการสอน ประโยชน์ของการเรียนวิชาดนตรี เป็นต้น

5.3 เขียนแบบสอบถามวัดเจตคติฉบับร่าง ตามโครงสร้างของเนื้อหาและรูปแบบที่กำหนดไว้

5.4 ตรวจสอบแบบสอบถามวัดเจตคติ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความครอบคลุมด้านเนื้อหา ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม

5.5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

5.6 นำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนดนตรี ที่ได้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

5.7 พิมพ์แบบสอบถามวัดเจตคติฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบมีกลุ่มควบคุม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (pretest - posttest control group design) (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2543, หน้า 164)

ตาราง 5 แบบแผนการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	การประเมินผลก่อนเรียน	ทดลอง	การประเมินผลหลังเรียน
R (E)	O_1	X	O_2
R (C)	O_1	~X	O_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

X	แทน	การสอนตามหลักการสอนของโคตตาย
~X	แทน	การสอนปกติ
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
R	แทน	การจัดดำเนินการแบบสุ่ม
O_1	แทน	การประเมินผลก่อนเรียน
O_2	แทน	การประเมินผลหลังเรียน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน เป็นกลุ่มควบคุม 40 คน และกลุ่มทดลอง 40 คน

2.2 ทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

2.3 ทำการทดสอบก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม

2.4 ดำเนินการสอน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนทั้งสองกลุ่มเอง ใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาในการสอนเท่ากัน ทำการควบคุมตัวแปรโดยสอนในห้องแอร์ปิดกระจกเหมือนกัน ใช้เวลาในช่วง 13.00 – 15.00 เหมือนกัน โดยกำหนดให้

2.4.1 กลุ่มทดลอง สอนตามวิธีสอนของโคคาย

2.4.2 กลุ่มควบคุม สอนตามวิธีสอนปกติ

2.5 หลังเสร็จสิ้นการสอนตามที่กำหนดไว้ทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น แบบทดสอบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น และแบบสอบถามวัดเจตคติทางการเรียนดนตรี

2.6 นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นและแบบสอบถามวัดเจตคติทางการเรียนดนตรี มาตรวจและวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคายระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้สูตร t-test dependent

1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร t-test Independent

1.3 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติใช้สูตร t-test Independent

1.4 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ โดยใช้สูตร t-test Independent

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ ใช้สูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2543, หน้า 293)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่} \times 100}{\text{จำนวนรวมทั้งหมด}}$$

2.2 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2543, หน้า 300)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทนจำนวนนักเรียน

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2543, หน้า 313)

$$S.D. = \frac{\sqrt{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ $S.D.$ แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทนคะแนนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง
 f แทนความถี่
 $\sum fX$ แทนผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน
 N แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ความเที่ยงตรง (IOC) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, หน้า 273)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องหรือเหมาะสม
 $\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.5 ความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, หน้า 281)

$$P = \frac{H + L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ P แทนความยาก
 H แทนจำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มสูง
 L แทนจำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มต่ำ
 N_H แทนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
 N_L แทนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

2.6 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร ดังนี้ (วิราพร พงศ์อาจารย์, 2542, หน้า 184)

$$r = P_H - P_L$$

เมื่อ r แทนค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
 P_H แทนสัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มสูงหรือเก่ง
 P_L แทนสัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มต่ำหรืออ่อน

2.7 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร KR-21 ของคูเดอร์ วิชาเรขาคณิต ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2544, หน้า 278)

$$r_u = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{ns^2} \right]$$

เมื่อ	r_u	แทนสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทนจำนวนข้อคำถาม
	\bar{X}	แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด
	s^2	แทนความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ในการหาความเชื่อมั่นของแบบวัด เจดคติ ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

3.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน ระหว่างวิธีสอนของโคคาย กับวิธีสอนปกติ ใช้สูตร t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

3.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคนตรี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย ใช้สูตร t-test dependent วิเคราะห์โดยโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

3.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคนตรีระหว่างวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอน ปกติใช้สูตร t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

3.5 เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ระหว่างวิธีสอนของโคคาย กับวิธีสอนปกติใช้สูตร t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

3.6 เปรียบเทียบเจดคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนคนตรีระหว่างวิธีสอนของโคคาย กับวิธีสอนปกติใช้สูตร t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
4. เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
5. เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน ทั้ง 2 กลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

การทดสอบ	N	\bar{x}	S.D.	ค่า t-test	Sig
กลุ่มทดลอง	40	10.42	3.93	-2.076	0.004
กลุ่มควบคุม	40	10.75	2.48		

*p < 0.05 df = 70

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้พื้นฐานในเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าก่อนการทดลองสอนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานในเนื้อหาวิชาที่ตัดเทียมกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคตaylor ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนของโคตaylor ก่อนเรียนและหลังเรียน มีรายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคตaylor ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	\bar{x}	S.D.	ค่า t-test	Sig
ก่อนเรียน	40	10.42	2.84	34.02*	0.000
หลังเรียน	40	26.80	1.22		

*p < 0.05 df = 39

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนของโคตaylor หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคตaylor กับวิธีสอนปกติ

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคตaylor กับวิธีสอนปกติ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทดสอบมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ มีรายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{x}	S.D.	ค่า t-test	Sig
กลุ่มทดลอง	40	26.80	1.22	16.88*	0.000
กลุ่มควบคุม	40	16.90	3.49		

*p < 0.05 df = 48

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
กลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียน
ที่เรียนจากวิธีสอนของโคคายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนปกติ
ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ต
สากลเบื้องต้นมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ มีรายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

การทดสอบ	N	\bar{x}	S.D.	ค่า t-test	Sig
กลุ่มทดลอง	40	16.51	0.52	4.06*	0.000
กลุ่มควบคุม	40	14.99	0.54		

*p < 0.05 df = 78

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น
ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียน
ที่เรียนจากวิธีสอนของโคคายมีทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นสูงกว่านักเรียนที่เรียน
จากวิธีสอนปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี มีรายละเอียดดังตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{x}	S.D.	ค่า t-test	Sig
กลุ่มทดลอง	40	14.08	0.37	3.61	0.001
กลุ่มควบคุม	40	12.72	0.42		

*p < 0.05 df = 78

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนของโคคายมีเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรีสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย กับวิธีสอนปกติเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงให้การเรียนการสอนดนตรีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยหลังจากทำการทดลองผ่านไปแล้วสามารถสรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
3. เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ
4. เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ
3. นักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย มีทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ
4. นักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนของโคคาย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาดนตรี สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนเมือง(ทหารอากาศอุทิศ) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 7 ห้องเรียน จำนวน 285 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลาก โดยสุ่มจากนักเรียน 7 ห้องเรียนให้เหลือเพียง 2 ห้อง จากนั้นทำการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลาก เป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 40 คนและกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน ซึ่งดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคคาย

เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการสอนกับกลุ่มทดลองโดยมีขั้นตอนในการสอน 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ เป็นการสอนร้องเพลง (เนื้อร้อง) โดยเลือกเพลงที่มีโน้ตตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสอน ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง เป็นการให้ผู้เรียนร้องทำนองโดยใช้เสียง "ทา" แทนเนื้อร้อง ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ เป็นการใช้สัญลักษณ์ภาพประกอบทำนอง ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตเป็นการอ่านโน้ตโดยใช้ตัวโน้ตแทนสัญลักษณ์ภาพ ขั้นที่ 5 ร้องโน้ตและสัญลักษณ์มือ เป็นการให้ผู้เรียนร้องทำนองโดยใช้เสียงของตัวโน้ต พร้อมทำสัญลักษณ์มือประกอบตัวโน้ต แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขหาความสอดคล้องด้านเนื้อหา มาตรฐาน สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ

เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสอนกับกลุ่มควบคุมโดยมีขั้นตอนในการสอน 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 จังหวะ และตัวโน้ตบอกจังหวะ เป็นการสอนสาธิตและให้นักเรียนฝึกอ่านจังหวะของโน้ตแต่ละตัว ขั้นที่ 2 ทำนอง และโน้ตตามระดับเสียง เป็นการฝึกอ่านระดับเสียงของโน้ตแต่ละตัว ขั้นที่ 3 การอ่านจังหวะและทำนอง เป็นการฝึกอ่านจังหวะและระดับเสียงของโน้ตพร้อมเคาะจังหวะประกอบ ขั้นที่ 4 อ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง เป็นการฝึกอ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง ให้ถูกต้องทั้งจังหวะและทำนองจนเกิดความชำนาญ ขั้นที่ 5 การร้องเนื้อ เป็นการร้องเนื้อเพลง ตามโน้ตที่สอนจากขั้นตอนที่ผ่านมา แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขหาความสอดคล้องด้านเนื้อหา มาตรฐาน สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนเมือง(ทหารอากาศอุทิศ) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เลือกข้อสอบไว้จำนวน 30 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของ คูเดอริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson, KR- 21) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.77

4. แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อประเมินความสามารถ ในการอ่านโน้ตสากล เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอนทุกหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบในการสังเกตประกอบด้วย จังหวะ ทำนอง ลีลา คุณภาพเสียงและความมั่นใจ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากล เบื้องต้น 1.00

5. แบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี จำนวน 20 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งเป็น 5 ช่วงน้ำหนัก นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าความเหมาะสมเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติ 0.96

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินผลก่อนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ประเมินผลเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดความรู้ก่อนเรียน โดยกำหนดให้กลุ่มทดลองเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคคายและกลุ่มควบคุมเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสอน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนเองทั้งสองกลุ่ม ใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาการสอนเท่ากันโดยเริ่มจากทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน แจกผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้นักเรียนทราบ แล้วทำการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการสอนของทั้งสองวิธี

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลหลังการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ทำการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทดสอบทักษะการอ่านโน้ตสากลโดยใช้แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น เพื่อประเมินความรู้ในภาคทฤษฎี และความสามารถในการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 4 วัดเจตคติ ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตอบแบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดลอง สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีเรื่องการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนตามวิธีสอนของโคคายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากก่อนที่นักเรียนจะเรียนรู้การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นนักเรียนยังไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะเรียน นอกจากพื้นฐานบางส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งเคยเรียนมาบ้างแล้วในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงได้คะแนนในการสอบระดับหนึ่ง หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้การอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นด้วยวิธีสอนของโคคาย ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าครั้งแรก แสดงว่าการสอนด้วยวิธีสอนของโคคาย สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมศักดิ์ สนใจ (2541, บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุด การสอนการอ่านและร้องโน้ตสากล ในรายวิชาดศ.1114 คีตศิลป์สากล2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านและร้องโน้ตสากล มีพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประเด็นที่เป็นสาเหตุทำให้ผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าจะมาจากประเด็น ต่างๆ ดังนี้

ประเด็นแรก วิธีสอนของโคคายเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ก่อนการเรียนทฤษฎี ให้นักเรียนได้ยินเสียงก่อนแล้วค่อยสอนสัญลักษณ์ การสอนโน้ตจะให้ผู้เรียนร้องเพลงจนสามารถ จดจำระดับเสียง(ทำนอง)ได้ก่อน จึงค่อยให้นักเรียนเรียนรู้สัญลักษณ์ (ตัวโน้ต) ทำให้นักเรียน จำเนื้อหาได้ดีขึ้น

ประเด็นที่สอง วิธีสอนของโคคายยึดหลักเดียวกับจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก เนื่องจาก เด็กในวัยนี้จะให้ความสนใจรูปภาพ การทำมือการออกท่าทาง นักเรียนจะเรียนรู้ด้วยความ สนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความรัก ความกระตือรือร้นต่อการเรียน

ประเด็นที่สาม การใช้สัญลักษณ์ภาพ โดยใช้รูปภาพในลักษณะต่างๆแทนจังหวะ เช่น ภาพขนาดใหญ่แทนค่า 4 จังหวะ เล็กลงมาแทน 2 จังหวะ เล็กสุดแทน 1 จังหวะ ช่วยให้นักเรียน มองเห็นจังหวะเป็นรูปธรรมมากขึ้นแล้วให้ผู้เรียนเคาะจังหวะตามรูปภาพที่เห็น ระยะเวลาจึง เปลี่ยนจากรูปภาพเป็นสัญลักษณ์ภาพที่มีลักษณะคล้ายตัวโน้ต และในที่สุดจึงนำตัวโน้ตมาใช้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องจังหวะ รวมถึงเคาะจังหวะได้ดีขึ้น

ประเด็นที่สี่การใช้สัญลักษณ์มือ ควบคู่ไปกับการอ่านโน้ต เป็นการใช้นิยามมือแทน ระดับเสียงต่างๆ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องระดับเสียงได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น นักเรียนเกิดความ สนุกสนานในการเรียนรู้

ประเด็นที่ห้าวิธีสอนของโคคายจะเน้นการร้องเป็นหลัก ดังนั้นการสอนโน้ตจะเริ่มที่ การร้องเพลงให้นักเรียนได้เรียนรู้จังหวะและทำนองของเพลงก่อนแล้วจึงใส่สัญลักษณ์ต่างๆลงไป ผู้เรียนจึงไม่เกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากธรรมชาติของเด็กเล็กจะชอบการร้องเพลงและการทำ ท่าทางประกอบเพลง

จากประเด็นที่กล่าวมาอาจเป็นสาเหตุทำให้ผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2534, หน้า 153) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียน การสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก เพราะผู้เรียนในวัยนี้ ยังสนุกกับการเคลื่อนไหว การปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตนเอง มากกว่าการนั่งฟังผู้สอนอธิบาย นอกจากนี้การได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองยังช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับทักษะต่างๆ

ทางดนตรี ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาดนตรีดีขึ้นและสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมศักดิ์ สนใจ (2541, หน้า 20) ที่อ้างในการวิจัย เรื่อง พัฒนาชุดการสอน การอ่านและร้องโน้ตสากลในรายวิชา ดส.1114 คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ว่า วิธีสอนแบบปกติ ที่เน้นสอนทฤษฎีก่อนแล้วค่อยให้นักเรียนปฏิบัติหรือสอนแต่ทฤษฎีไม่มีการปฏิบัติ โดยมักให้ผู้เรียนอ่านโน้ตพร้อมระดับเสียง ทำให้นักเรียนไม่เกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี และสอดคล้องกับคำกล่าวของศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (2538, หน้า 3) ที่กล่าวว่ารูปแบบของการสอนอ่านโน้ตในอดีต มีความบกพร่องในเรื่องวิธีการสอน เนื่องจากมีรูปแบบการสอนทฤษฎีก่อนแล้วค่อยให้ปฏิบัติ การเรียนที่ถูกต้อง คือ จะต้องปฏิบัติก่อนการเรียนทฤษฎีดนตรี ครูต้องสอนให้นักเรียนได้ยินเสียงก่อน แล้วจึงค่อยสอนสัญลักษณ์ทางดนตรี ดังนั้นในการสอนอ่านโน้ตที่ถูกต้อง ครูจะต้องสอนให้นักเรียนอ่านโน้ต โดยการให้นักเรียนมีความสามารถในการจดจำระดับเสียงได้ก่อนเมื่อนักเรียนจดจำระดับเสียงได้แล้วจึงค่อยให้นักเรียนอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนของโคคายมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

3. ผลการทดสอบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคายสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้แบบประเมินทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ที่ประเมินโดยผู้วิจัย พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคายมีทักษะการอ่านโน้ตสากลอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.30$, S.D.= 0.52) และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติมีทักษะการอ่านโน้ตสากลอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 2.99$, S.D.= 0.54) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคายมีคะแนนทักษะการอ่านโน้ตสากลอยู่ในระดับดีมาก 2 ข้อ คือ จังหวะและทำนองอยู่ในระดับดี 3 ข้อ ได้แก่ คุณภาพเสียงลีลาและความมั่นใจ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติมีคะแนนทักษะการอ่านโน้ตสากลอยู่ในระดับดีมาก 1 ข้อ คือ จังหวะอยู่ในระดับดี 4 ข้อ ได้แก่ ทำนอง คุณภาพเสียง ลีลาและความมั่นใจ จะเห็นได้ว่าค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคายต่ำกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ แสดงให้เห็นว่าทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย เกิดขึ้นกับนักเรียนส่วนมากที่เป็นส่วนใหญ่ของห้อง เพราะมีการกระจายของข้อมูลน้อยกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

ทั้งนี้เนื่องจากการสอนตามวิธีสอนของโคคาย เน้นการปฏิบัติเป็นหลัก ให้นักเรียนได้ปฏิบัติก่อนการเรียนทฤษฎี โดยเน้นการร้องให้จดจำระดับเสียงได้ก่อน แล้วค่อยนำสัญลักษณ์ต่างๆเข้ามา อันได้แก่ สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์มือ และตัวโน้ตในที่สุด จึงช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง มีทักษะการอ่านโน้ตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2534, หน้า 153) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก เพราะผู้เรียนในวัยนี้ยังสนุกกับการเคลื่อนไหว การปฏิบัติสิ่งต่างๆ

ด้วยตนเองมากกว่าการนั่งฟังผู้สอนอธิบาย นอกจากนี้การได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองยังช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับทักษะต่างๆทางดนตรีและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สนใจ (2541, หน้า 20) ที่ทำการวิจัย เรื่อง พัฒนาชุดการสอนการอ่านและร้องโน้ตสากลในรายวิชา ดส.1114 คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า วิธีสอนแบบปกติที่เน้นสอนทฤษฎีก่อนแล้วค่อยให้นักเรียนปฏิบัติหรือสอนแต่ทฤษฎีไม่มีการปฏิบัติ โดยมักให้ผู้เรียนอ่านโน้ตพร้อมระดับเสียงทำให้นักเรียนไม่เกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ลดา นาควิเชียร (2537, บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิดของโคคายกับการสอนตามแนวคิดของเบอร์เกตันและบอร์จแมน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่สอนตามแนวคิดของโคคายมีทักษะการร้องเพลงและทักษะการอ่านโน้ตสากลสูงกว่ากลุ่มที่สอนตามแนวคิดของเบอร์เกตันและบอร์จแมนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวิธีสอนของโคคายยึดหลักเดียวกับจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของผู้เรียนวัยนี้จะชอบการร้องเพลง ซึ่งวิธีสอนของโคคายจะเน้นการร้องเป็นหลัก การสอนโน้ตจะเริ่มที่การร้องเพลงให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จังหวะและทำนองของเพลงก่อนแล้วจึงค่อยสอนสัญลักษณ์ต่างๆ ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย อีกทั้งการใช้รูปภาพ การทำมือประกอบ การออกท่าทาง ทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความรัก ความกระตือรือร้นต่อการเรียน ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย มีเจตคติต่อการเรียนวิชาดนตรีสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมศักดิ์ สนใจ (2541, หน้า 20) ทำการวิจัย เรื่อง พัฒนาชุดการสอนการอ่านและร้องโน้ตสากลในรายวิชา ดส.1114 คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า วิธีสอนแบบปกติที่เน้นสอนทฤษฎีก่อนแล้วค่อยให้นักเรียนปฏิบัติหรือสอนแต่ทฤษฎีไม่มีการปฏิบัติทำให้นักเรียนไม่เกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 นอกจากการสอนอ่านโน้ตแล้วควรมีการสนับสนุนวิธีสอนของโคคายกับการสอนวิชาดนตรี ในสาระดนตรีเรื่องอื่นๆ โดยเฉพาะในเรื่องการร้อง การฟัง การบรรเลงดนตรี ซึ่งเป็นสาระที่เน้นการปฏิบัติ ผู้เรียนจะได้เกิดทักษะในเรื่องนั้น

1.2 ควรมีการส่งเสริมอบรมครูผู้สอน ให้มีความรู้ในวิธีสอนของโคคายให้แพร่หลายกับครู ผู้สอนดนตรี เนื่องจากครูโดยมากจะเน้นการปฏิบัติน้อยเกินไปเพราะเนื้อหาวิชามีมาก

เวลาเรียนน้อย แต่ถ้ารู้จักบูรณาการส่งเสริมการปฏิบัติ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่

1.3 การสอนดนตรีควรเริ่มมีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล เพราะเด็กจะเรียนรู้ดนตรีได้ดีและเกิดทักษะ จะต้องเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่ยังเล็กๆ โดยวางรากฐานที่ถูกต้อง เป็นระเบียบแบบแผน

1.4 การสอนโดยวิธีของโคดาย เหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนจำนวนไม่มากเพราะเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติ หากผู้เรียนค่อนข้างมากจะมีปัญหาในการแนะนำปรับปรุง ผู้เรียนในด้านทักษะสำหรับผู้เรียนบางราย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนของโคดาย กับการสอนวิชาดนตรีในสาระอื่นๆ ที่เน้นในเรื่องของทักษะ หรือทำการวิจัยกับระดับชั้นอื่นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนดนตรี ให้มากขึ้น เนื่องจากวิธีสอนของโคดายมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในวัยเด็ก

2.2 อาจมีการวิจัยเพื่อพัฒนา โดยการนำเอาวิธีสอนของโคดายมาสร้างเป็นหลักสูตรบทเรียนสำเร็จรูป บทเรียน CAI เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมและเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ดนตรีให้กับผู้เรียน

2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการทำวิจัยโดยใช้วิธีสอนของโคดายกับการเรียนดนตรีในสาระอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- เฉลิม พักอ่อน. (2546). เอกสารเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน. ม.ป.ท.:
(อัสสัมชัญ).
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2534). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2535). จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2535). สาระดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2535). สังคีตนิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2535). หลักการของโคคายสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2536). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2534). ระบบการสอนดนตรีแบบโคคายกับหลักสูตรดนตรีสากลของ
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
_____. (2543). การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของโคคาย.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภทล สันติพงศ์สุภกร. (2544). การสร้างซีดีประกอบการสอน วิชาดนตรี เรื่อง โน้ตสากล
เบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: [http://202.28.92.232/
dcmsth/search.nsp.view=DCMS & db0=DCMS & n.umresult=25 & sortfield =
MAINT & sortorder=ASCENDING & query 0=% B 4% B9 %B 5% C3% D5 &
Fiel0=SUBJECT. \[2548, กันยายน 15\].](http://202.28.92.232/dcmsth/search.nsp.view=DCMS & db0=DCMS & n.umresult=25 & sortfield = MAINT & sortorder=ASCENDING & query 0=% B 4% B9 %B 5% C3% D5 & Fiel0=SUBJECT. [2548, กันยายน 15].)
- พงษ์ลดา นาควิเชียร (2537). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีสากลชั้น
พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนตามแนวคิด
ของโคคายกับการสอนตามแนวคิดของเบอร์เกตันและบอร์คแมน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2543). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร
- วันดี เกาคำ. (2541). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพื้นฐานขับร้องเพลงไทยในระดับปริญญาตรี ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิญญู ทพยะประกษา. (2527). **การจัดการเรียนการสอนดนตรีในชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วีระ ถาวร. (2542). **เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนทักษะการปฏิบัติไวโอลอนเชลโลระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการอ่านโน้ตกับวิธีการร้องโน้ต ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเซนต์จอห์น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศราวุธ เสี่ยงแจ่ม. (2538). **ทฤษฎีดนตรีสากล 1**. สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2538). **วรสารเพลงดนตรี**. นครปฐม: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดนตรีบัณฑิตศึกษาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สัจด์ ภูเขาทอง. (2532). **โน้ตดนตรีไทยสำหรับฝึกหัดและขับร้องเพลงไทย**. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สมศักดิ์ สนใจ. (2541). **การพัฒนาชุดการสอนการอ่านและร้องโน้ตสากลในรายวิชา ดส.1114 คีตศิลป์สากล 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุกรี เจริญสุข. (2539). **เอกสารประกอบการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ของดนตรี**. นครปฐม: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภาค อินทองคง. (2524). **ความคิดของมนุษย์วิทยากับการพัฒนาดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **โปรแกรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- อารี พันธุ์ณี. (2540). **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัทต้นอ่อนแกรมมี่ จำกัด.
- Hensley, Susan Elizabeth. (1981). **A Study of the Musical Achievement of Elementary Students Taught by The Memphis City Curriculum Guide and Students Taught by the Traditional Approach**. Doctoral Dissertation, The Louisiana State University and Agricultural and Mechanical Col.

Hudgens, Cecilia Kay Knox. (1987). **A study of the Kodaly approach to music teaching and an investigation of four Approaches to the teaching of selected skills in first grade music classes.**

Doctoral Dissertation, University of North Texas.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. ผศ.ศรินทร์พย์ กุศลาลี	รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะครุศาสตร์
2. ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง	หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
3. ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่	อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
4. ผศ.ศราวุธ เสียงแจ่ม	หัวหน้าสาขาวิชาดนตรีศึกษา
5. อาจารย์วิทยา กล่อมทอง	ครูผู้สอนวิชาดนตรีระดับชั้นประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

แบบสำรวจปัญหา

แบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

1. แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรูวิชาดนตรีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
(ปัญหาที่ท่านพบจากการจัดการเรียนการสอนดนตรี)

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุงาน 1-5 ปี 6-10 ปี
 11-20 ปี 20 ปีขึ้นไป

3. ปัญหาที่พบในการสอนวิชาดนตรี (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การร้อง
- การฟัง
- จังหวะ
- ทำนอง
- การเคลื่อนไหว
- ทฤษฎีโน้ตขั้นพื้นฐาน
- ทักษะการอ่านโน้ตสากล
- ประวัติดนตรี
- การบรรเลงดนตรี
- การสร้างสรรค์ทางดนตรี

2. แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดยยึดหลักดังนี้

+1 แทน แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

0 แทน ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

-1 แทน แน่ใจว่าเนื้อหาไม่ตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เนื้อหา	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ความสอดคล้องกับเนื้อหา		
		+1	0	-1
สัญลักษณ์แทนอัตรา จังหวัด ♦ โหนดตัวกลม ♦ โหนดตัวขาว ♦ โหนดตัวดำ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวัดและตัว โหนดแทนจังหวัด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. เคาะจังหวัดตามรูปแบบจังหวัดที่กำหนด ได้ 2. สร้างรูปแบบจังหวัดและเคาะจังหวัดตาม ได้			
สัญลักษณ์แทนความ เจียบของตัวโหนด ♦ ตัวหยุดของโหนดตัวกลม ♦ ตัวหยุดของโหนดตัวขาว ♦ ตัวหยุดของโหนดตัวดำ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวัด และโหนดตัวหยุด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. เคาะจังหวัดตามรูปแบบจังหวัดที่กำหนด ได้ 2. สร้างรูปแบบจังหวัดและเคาะจังหวัดตาม ได้			

เนื้อหา	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ความสอดคล้องกับเนื้อหา		
		+1	0	-1
1. ตัวโน้ตแทนระดับเสียง ♦ เสียงโน้ต 7 เสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที ♦ อักษรภาษาอังกฤษที่ใช้แทนตัวโน้ต C (โด) D (เร) E (มี) F (ฟา) G (ซอล) A (ลา) B (ที)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. อ่านโน้ตแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง 2. ร้องโน้ตตามระดับเสียงได้ถูกต้อง			
บรรทัด 5 เส้น กุญแจซอล ♦ การบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ♦ การอ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบรรทัด 5 เส้นและกุญแจซอล ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง 2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง			
การอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะและทำนองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง 2. อ่านและร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง			

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านแผนการจัดการเรียนรู้แล้วประเมินตามหัวข้อโดยเช็คในช่องดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง

รายการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	คุณภาพความถูกต้อง		
	+1	0	-1
คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้			
1. มีองค์ประกอบครบถ้วน.....			
2. แต่ละองค์ประกอบภายในแผนสัมพันธ์กัน.....			
3. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....			
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
1. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้.....			
2. ครอบคลุมองค์ความรู้ ทักษะ เจตคติ.....			
สาระการเรียนรู้			
1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....			
2. สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน.....			
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้			
1. มีรายละเอียดตามขั้นตอนของวิธีสอนที่กำหนด.....			
2. พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....			
3. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....			
4. เน้นกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ.....			
สื่อการเรียนรู้			
1. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....			
2. ครบถ้วนตามขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้.....			
3. มีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัย.....			
การวัดผลประเมินผล			
1. ประเมินตรงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....			
2. มีแบบของการประเมินปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้.....			

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

4. แบบประเมินแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

คำชี้แจง ให้ท่านตรวจสอบแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นแล้วประเมินตามหัวข้อ โดยเช็คในช่อง ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง

รายการตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น	ความถูกต้อง		
	+1	0	-1
1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
2. มีองค์ประกอบครบถ้วนและครอบคลุมทักษะในการอ่านโน้ต			
3. เกณฑ์การวัดทักษะมีความเหมาะสม			
4. ระดับคะแนนของทักษะที่แสดงออกมีความชัดเจน			
5. เกณฑ์การตัดสินใจมีความเหมาะสม			

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

5. แบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

แบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในตารางแต่ละข้อที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 4 หมายถึง เห็นด้วย
 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ฉันมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาดนตรี	...	...	...	...	...
2. ฉันเห็นความสำคัญของการเรียนวิชาดนตรี	...	...	...	...	...
3. ฉันมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนดนตรีจากการสอน - ของคุณครู	...	...	...	...	...
4. ฉันชอบวิธีการสอนของคุณครู	...	...	...	...	...
5. ฉันต้องการเรียนวิธีนี้อีก	...	...	...	...	...
6. ฉันชอบร้องเพลงทุกครั้งในการเรียนดนตรี	...	...	...	...	...
7. ฉันชอบวิธีการสอนอ่านโน้ตของคุณครู	...	...	...	...	...
8. ฉันชอบร้องเพลงและอ่านโน้ตที่ คุณครูสอน	...	...	...	...	...
9. ฉันชอบคู่มือไปด้วยขณะที่ร้องโน้ตเป็นทำนองเพลง	...	...	...	...	...
10. ฉันชอบทำท่าทางประกอบเพลงตามที่คุณครูสอน	...	...	...	...	...
11. ฉันชอบอ่านโน้ตเพลง	...	...	...	...	...
12. ฉันชอบเคาะจังหวะเมื่อได้ยินเสียงเพลง	...	...	...	...	...
13. การเรียนดนตรีทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน	...	...	...	...	...
14. ฉันชอบดูการแสดงกิจกรรมทางดนตรี	...	...	...	...	...
15. ฉันสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนดนตรีไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	...	...	...	...	...

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
16. การเรียนดนตรีช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	...	...	...	...	...
17. ควรมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมดนตรีอื่นๆนอกจากการเรียน ในชั้นเรียนปกติ	...	...	...	...	...
18. การเรียนดนตรีเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	...	...	...	...	...
19. ฉันต้องการสมัครเข้าชมรมดนตรี.	...	...	...	...	...
20. ฉันชอบฟังเพลงเสมอๆ	...	...	...	...	...

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตาราง 11 แสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้เชี่ยวชาญ
5 ท่าน

เนื้อหา	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ค่าความ สอดคล้อง (IOC)	แปลผล
สัญลักษณ์แทนอัตรา จังหวัด ♦ โหนดตัวกลม ♦ โหนดตัวขาว ♦ โหนดตัวดำ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวัด และตัวโน้ตแทนจังหวัด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เชิงพฤติกรรม 1. เคะะจังหวัดตามรูปแบบจังหวัด ที่กำหนดได้ 2. สร้างรูปแบบจังหวัดและคะะจังหวัด ตามได้	1.00 1.00	เหมาะสม เหมาะสม
สัญลักษณ์แทนความ เจียบของตัวโน้ต ♦ ตัวหยุดของโน้ต ตัวกลม ♦ ตัวหยุดของโน้ต ตัวขาว ♦ ตัวหยุดของโน้ต ตัวดำ	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวัด และโน้ตตัวหยุด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เชิงพฤติกรรม 1. เคะะจังหวัดตามรูปแบบจังหวัด ที่กำหนดได้ 2. สร้างรูปแบบจังหวัดและคะะจังหวัด ตามได้	1.00 1.00	เหมาะสม เหมาะสม

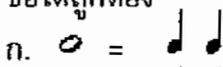
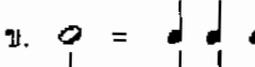
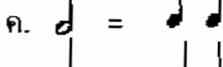
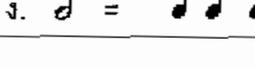
ตาราง 11 (ต่อ)

เนื้อหา	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ค่าความ สอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1. ตัวโน้ตแทนระดับเสียง ♦ เสียงโน้ต 7 เสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที ♦ อักษรภาษาอังกฤษที่ใช้แทนตัวโน้ต C (โด) D (เร) E (มี) F (ฟา) G (ซอล) A (ลา) B (ที)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. อ่านโน้ตแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง 2. ร้องโน้ตตามระดับเสียงได้ถูกต้อง	1.00 1.00	เหมาะสม เหมาะสม
บรรทัด 5 เส้น กุญแจซอล ♦ การบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ♦ การอ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบรรทัด 5 เส้นและกุญแจซอล ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง 2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น ตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง	1.00 1.00	เหมาะสม เหมาะสม
การอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะและทำนองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง 2. อ่านและร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้ อย่างถูกต้อง	1.00 1.00	เหมาะสม เหมาะสม

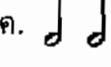
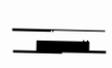
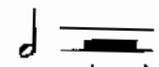
ตาราง 12 แสดงคุณภาพความถูกต้องของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ
5 ท่าน

รายการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	คุณภาพความถูกต้อง	แปลผล
คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้		
1. มีองค์ประกอบครบถ้วน	1.00	มีความถูกต้อง
2. แต่ละองค์ประกอบภายในแผนสัมพันธ์กัน	1.00	มีความถูกต้อง
3. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.00	มีความถูกต้อง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง		
1. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	มีความถูกต้อง
2. ครอบคลุมองค์ความรู้ ทักษะ เจตคติ	1.00	มีความถูกต้อง
สาระการเรียนรู้		
1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.00	มีความถูกต้อง
2. สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน	1.00	มีความถูกต้อง
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้		
1. มีรายละเอียดตามขั้นตอนของวิธีสอนที่กำหนด	1.00	มีความถูกต้อง
2. พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.00	มีความถูกต้อง
3. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	1.00	มีความถูกต้อง
4. เน้นกระบวนการคิด การลงมือปฏิบัติ	1.00	มีความถูกต้อง
สื่อการเรียนรู้		
1. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.00	มีความถูกต้อง
2. ครบถ้วนตามขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	1.00	มีความถูกต้อง
3. มีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัย	1.00	มีความถูกต้อง
การวัดผลประเมินผล		
1. ประเมินตรงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.00	มีความถูกต้อง
2. มีแบบของการประเมินปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้	1.00	มีความถูกต้อง

ตาราง 13 แสดงดัชนีความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการวัด กับแบบทดสอบของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ข้อสอบ	IOC	แปลผล
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิ้งหะและตัวโน้ตแทนจิ้งหะ	1. โน้ตตัวขามีค่ากัจงหะ ก. 1 จิ้งหะ ข. 2 จิ้งหะ ค. 3 จิ้งหะ ง. 4 จิ้งหะ	1.00	เหมาะสม
	2. โน้ตตัวใดมีค่า 1 จิ้งหะ ก. ตัวดำ ข. ตัวขาว ค. ตัวกลม ง. ตัวหยุด	1.00	เหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม	3. อัตราจิ้งหะของโน้ตตัวขาว 2 ตัว และโน้ตตัวดำ 2 ตัว รวมมีค่ากัจงหะ ก. 3 จิ้งหะ ข. 4 จิ้งหะ ค. 5 จิ้งหะ ง. 6 จิ้งหะ	1.00	เหมาะสม
1. ระบุจิ้งหะของตัวโน้ตได้ 2. เคะจิ้งหะตามรูปแบบจิ้งหะที่กำหนดได้ 3. สร้างรูปแบบจิ้งหะและเคะจิ้งหะตามได้	4. ข้อใดมีค่ารวมกันเท่ากับ 7 จิ้งหะ ก. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 2 ตัว ข. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว ค. ตัวขาว 2 ตัว กับตัวดำ 4 ตัว ง. ตัวขาว 3 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว	1.00	เหมาะสม
	5. ข้อใดถูกต้อง ก. = ข. = ค. = ง. =	1.00	เหมาะสม

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ข้อสอบ	IOC	แปลผล
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับจังหวะและตัวโน้ต แทนจังหวะ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เชิงพฤติกรรม 1. ระบุจังหวะของตัวโน้ตได้ 2. เคาระจังหวะตามรูปแบบ จังหวะที่กำหนดได้ 3. สร้างรูปแบบจังหวะและ เคาระจังหวะตามได้	6. ข้อใดมีค่า 4 จังหวะ ก. ข. ค. ง. 7. จากกลุ่มโน้ต () มีค่า เท่าใด ก. 7 จังหวะ ข. 8 จังหวะ ค. 9 จังหวะ ง. 10 จังหวะ	1.00	เหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยว กับจังหวะ และโน้ตตัวหยุด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เชิงพฤติกรรม 1. ระบุจังหวะของโน้ต ตัวหยุดได้ 2. เคาระจังหวะตามรูปแบบ จังหวะที่กำหนดได้ 3. สร้างรูปแบบจังหวะและ เคาระจังหวะตามได้	1. ข้อใดคือเครื่องหมายหยุดของโน้ตตัวกลม ก. ข. ค. ง. 2. ข้อใดมีค่ารวมกันเท่ากับ 6 จังหวะ ก. ข. ค. ง. 3. จากภาพ () เป็นตัวหยุด ของโน้ตตัวใด ก. ตัวดำ ข. ตัวขาว ค. ตัวกลม ง. ตัวเข็บบ้าง	1.00	เหมาะสม
		1.00	เหมาะสม

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ข้อสอบ	IOC	แปลผล
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป	1. บรรทัด 5 เส้น มีกี่ช่อง ก. 3 ช่อง ข. 4 ช่อง ค. 5 ช่อง ง. 6 ช่อง	1.00	เหมาะสม
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบรรทัด 5 เส้น และกุญแจซอล	2. เส้นที่อยู่ใต้บรรทัด 5 เส้น เรียกว่าอะไร ก. เส้นน้อย ข. เส้นต่ำ ค. เส้นใต้ ง. เส้นเพิ่ม	1.00	เหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม	3. หัวของกุญแจซอลอยู่ตำแหน่งใดบนบรรทัด 5 เส้น ก. ช่องที่ 1 ข. คาบเส้นที่ 1 ค. ช่องที่ 2 ง. คาบเส้นที่ 2	1.00	เหมาะสม
1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้นตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง	4. โน้ตตัวโดบันทึกอยู่บนเส้นน้อย ก. ลาต่ำ ข. ฟาต่ำ ค. มีต่ำ ง. โดต่ำ	1.00	เหมาะสม
2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง	5. โน้ตตัว "ที" อยู่ตำแหน่งใดบนบรรทัด 5 เส้น ก. ช่องที่ 2 ข. คาบเส้นที่ 2 ค. ช่องที่ 3 ง. คาบเส้นที่ 3	1.00	เหมาะสม
3. บอกตำแหน่งโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นได้ถูกต้อง	6. โน้ตตัว "ลา" อยู่ตำแหน่งใดบนบรรทัด 5 เส้น ก. ช่องที่ 2 ข. คาบเส้นที่ 2 ค. ช่องที่ 3 ง. คาบเส้นที่ 3	1.00	เหมาะสม
	7. คือตัวโน้ตตัวใด ก. โด ข. มี ค. ฟา ง. ลา	1.00	เหมาะสม

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ข้อสอบ	IOC	แปลผล
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบรรทัด 5 เส้น และกุญแจซอล	8. คือตัวโน้ตตัวใด ก. โด ข. มี ค. ฟา ง. ซอล	1.00	เหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้นตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง 2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง 3. บอกตำแหน่งโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นได้ถูกต้อง	9. ช่องที่ 1 และคาบเส้นที่ 2 คือตำแหน่งของโน้ตตัวใดบนบรรทัด 5 เส้นตามลำดับ ก. ฟา และ ซอล ข. มี และ ฟา จ. ลา และ ที ง. ซอล และ ลา 10. คาบเส้นที่ 3 และช่องที่ 3 คือตำแหน่งของโน้ตตัวใดบนบรรทัด 5 เส้นตามลำดับ ก. ซอล และ ลา ข. มี และ ฟา ค. ที และ โด ง. เร และ ซอล	1.00	เหมาะสม
		1.00	เหมาะสม

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ข้อสอบ	IOC	แปลผล
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะ และทำนองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง 2. อ่านและร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง	6. จากคำอ่านตรงกับรูปแบบจังหวะในข้อใด (ทา ทา-อา ทา ทา ทา-อา ทา-อา ทา) ก. ข. ค. ง. 7. จากโน้ต ตรงกับข้อใด ก. มี ซอล ลา เร ข. มี ลา ซอล เร ค. เร ซอล ลา มี ง. เร ลา ซอล มี 8. จากโน้ต ตรงกับข้อใด ก. ซอล ลา ที ฟา ข. ที ซอล ลา ฟา ค. ที ฟา ลา ซอล ง. ซอล ฟา ลา ที	1.00 1.00 1.00	เหมาะสม เหมาะสม เหมาะสม

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ข้อสอบ	IOC	แปลผล
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม 1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะและทำนองที่กำหนดให้ได้ อย่างถูกต้อง 2. อ่านและร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง	9. จากโน้ตอ่านออกเสียงตรงกับข้อใด ก. ซอล-ซอล-ซอล-ซอล ลา ฟา ซอล-ซอล ข. ซอล-ซอล ลา ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล ค. ลา-ลา-ลา-ลา ที ซอล ลา-ลา ง. ลา-ลา ที ซอล ลา-ลา-ลา-ลา 10. จากโน้ตอ่านออกเสียงตรงกับข้อใด ก. ซอล-ซอล ลา ฟา ลา ที ซอล-ซอล ข. โด-โด ลา มี ลา ฟา โด-โด ค. ลา-ลา ที ซอล ที เร ลา-ลา ง. ที-ที ซอล ฟา ซอล โด ลา-ลา 11. การบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ควรรำพึงถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก ก. ญุณแจประจำหลัก ข. จังหวะของตัวโน้ต ค. ทำนองของตัวโน้ต ง. เสียงของตัวโน้ต 12. การบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น เส้นใดเป็นตัวบอกว่าทางควรรำขึ้นหรือลง ก. เส้นที่ 2 ข. เส้นที่ 3 ค. เส้นที่ 4 ง. เส้นที่ 5	1.00 1.00 1.00 1.00	เหมาะสม เหมาะสม เหมาะสม เหมาะสม

ตาราง 14 แสดงการตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

รายการตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น	ค่าความถูกต้อง (IOC)	แปลผล
1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.00	มีความถูกต้อง
2. มีองค์ประกอบครบถ้วนและครอบคลุมทักษะในการอ่านโน้ต	1.00	มีความถูกต้อง
3. เกณฑ์การวัดทักษะมีความเหมาะสม	1.00	มีความถูกต้อง
4. ระดับคะแนนของทักษะที่แสดงออกมีความชัดเจน	1.00	มีความถูกต้อง
5. เกณฑ์การตัดสินใจมีความเหมาะสม	1.00	มีความถูกต้อง

ตาราง 15 แสดงการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
วิชาดนตรีจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

รายการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามวัดเจตคติ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาดนตรี	ค่าความ เหมาะสม (IOC)	แปลผล
1. ฉันมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาดนตรี	1.00	เหมาะสม
2. ฉันเห็นความสำคัญของการเรียนวิชาดนตรี	1.00	เหมาะสม
3. ฉันมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนดนตรีจากการสอนของคุณครู	1.00	เหมาะสม
4. ฉันชอบวิธีการสอนของคุณครู	1.00	เหมาะสม
5. ฉันต้องการเรียนวิธีนี้อีก	1.00	เหมาะสม
6. ฉันชอบร้องเพลงทุกครั้งที่เรียนดนตรี	1.00	เหมาะสม
7. ฉันชอบวิธีการสอนอ่านโน้ตของคุณครู	1.00	เหมาะสม
8. ฉันชอบร้องเพลงและอ่านโน้ตที่ คุณครูสอน	1.00	เหมาะสม
9. ฉันชอบดูโน้ตไปด้วยขณะที่ร้องโน้ตเป็นทำนองเพลง	1.00	เหมาะสม
10. ฉันชอบทำท่าทางประกอบเพลงตามที่คุณครูสอน	1.00	เหมาะสม
11. ฉันชอบอ่านโน้ตเพลง	1.00	เหมาะสม
12. ฉันชอบเคาะจังหวะเมื่อได้ยินเสียงเพลง	1.00	เหมาะสม
13. การเรียนดนตรีทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1.00	เหมาะสม
14. ฉันชอบดูการแสดงกิจกรรมทางดนตรี	1.00	เหมาะสม
15. ฉันสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1.00	เหมาะสม
16. การเรียนดนตรีช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	1.00	เหมาะสม
17. ควรมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมดนตรีอื่น ๆ นอกจากการเรียนโน้ตชั้นเรียนปกติ	1.00	เหมาะสม
18. การเรียนดนตรีเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	1.00	เหมาะสม
19. ฉันต้องการสมัครเข้าชมรมดนตรี	1.00	เหมาะสม
20. ฉันชอบฟังเพลงเสมอๆ	1.00	เหมาะสม

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำชี้แจง : แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้ท่านเลือกกาทุกบาทหน้าข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ใช้เวลา 30 นาที

1. โน้ตตัวใดมีค่า 1 จังหวะ
 - ก. ตัวดำ
 - ข. ตัวขาว
 - ค. ตัวกลม
 - ง. ตัวหยุด
2. อัตราจังหวะของโน้ตตัวขาว 2 ตัว และโน้ตตัวดำ 2 ตัว รวมมีค่ากี่จังหวะ
 - ก. 3 จังหวะ
 - ข. 4 จังหวะ
 - ค. 5 จังหวะ
 - ง. 6 จังหวะ
3. ข้อใดมีค่ารวมกันเท่ากับ 7 จังหวะ
 - ก. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 2 ตัว
 - ข. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว
 - ค. ตัวขาว 2 ตัว กับตัวดำ 4 ตัว
 - ง. ตัวขาว 3 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว
4. ข้อใดมีค่า 4 จังหวะ
 - ก.
 - ข.
 - ค.
 - ง.
5. จากกลุ่มโน้ต () มีค่าเท่าใด
 - ก. 7 จังหวะ
 - ข. 8 จังหวะ
 - ค. 9 จังหวะ
 - ง. 10 จังหวะ
6. ในบันไดเสียง C เมเจอร์ เสียงในข้อใดห่างกันครึ่งเสียง
 - ก. โด - เร , ซอล - ลา
 - ข. ลา - ที , เร - มี
 - ค. มี - ฟา , ที - โด
 - ง. ฟา - ซอล , ที - โด
7. ในบันไดเสียง C เมเจอร์ เสียงในข้อใดห่างกันหนึ่งเสียง
 - ก. โด - เร , ที - โด
 - ข. ลา - ที , เร - มี
 - ค. มี - ฟา , ฟา - ซอล
 - ง. ฟา - ซอล , ที - โด
8. ข้อใดเรียงลำดับโน้ตจากต่ำไปสูงได้ถูกต้อง
 - ก. โด เร ฟา มี ซอล
 - ข. ซอล ฟา มี เร โด
 - ค. ซอล มี ฟา เร โด
 - ง. โด เร มี ฟา ซอล
9. ข้อใดเรียงลำดับโน้ตจากสูงไปต่ำได้ถูกต้อง
 - ก. โด เร ฟา มี ซอล
 - ข. ซอล ฟา มี เร โด
 - ค. ซอล มี ฟา เร โด
 - ง. โด เร มี ฟา ซอล
10. เสียงใดเป็นเสียงแรกในบันไดเสียง C เมเจอร์
 - ก. โด
 - ข. เร
 - ค. ซอล
 - ง. ฟา

11. อักษรภาษาอังกฤษที่ใช้แทนโน้ตตัว "ซอล" คือข้อใด
- E
 - F
 - G
 - A
12. ข้อใดเรียงอักษรถูกต้องตามระดับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที
- C D E F G A B
 - A B C D E F G
 - E F G A B C D
 - G A B C D E F
13. ข้อใดแทนอักษรถูกต้องตามระดับเสียง (เร ลา มี)
- D E A
 - A E D
 - E A D
 - D A E
14. บรรทัด 5 เส้น มีกี่ช่อง
- 3 ช่อง
 - 4 ช่อง
 - 5 ช่อง
 - 6 ช่อง
15. เส้นที่อยู่ใต้บรรทัด 5 เส้น เรียกว่าอะไร
- เส้นน้อย
 - เส้นต่ำ
 - เส้นใต้
 - เส้นเกิน
16. หัวของกุญแจซอลอยู่ตำแหน่งใด บนบรรทัด 5 เส้น
- ช่องที่ 1
 - คาบเส้นที่ 1
 - ช่องที่ 2
 - คาบเส้นที่ 2
17. โน้ตตัวโดบันที่กอยู่บนเส้นน้อย
- ลาต่ำ
 - ฟาต่ำ
 - มีต่ำ
 - โดต่ำ
18. โน้ตตัว "ที" อยู่ตำแหน่งใด บนบรรทัด 5 เส้น
- ช่องที่ 2
 - คาบเส้นที่ 2
 - ช่องที่ 3
 - คาบเส้นที่ 3
19. โน้ตตัว "ลา" อยู่ตำแหน่งใด บนบรรทัด 5 เส้น
- ช่องที่ 2
 - คาบเส้นที่ 2
 - ช่องที่ 3
 - คาบเส้นที่ 3
20. คือตัวโน้ตตัวใด
- โด
 - มี
 - ฟา
 - ลา

21. ช่องที่ 1 และคาบเส้นที่ 2 คือตำแหน่ง
ของโน้ตตัวใดบนบรรทัด 5 เส้นตามลำดับ

- ก. ฟา และ ซอล
- ข. มี และ ฟา
- ค. ลา และ ที
- ง. ซอล และ ลา

22. คาบเส้นที่ 3 และช่องที่ 3 คือตำแหน่ง
ของโน้ตตัวใดบนบรรทัด 5 เส้นตามลำดับ

- ก. ซอล และ ลา
- ข. มี และ ฟา
- ค. ที และ โด
- ง. เร และ ซอล

23. อ่านเป็นทำนองเสียงอย่างไร

- ก. ทา ข. ทา-อา
- ค. ทา-อา-อา ง. ทา-อา-อา-อา

24.

จากรูปแบบจังหวะ ตรงกับข้อใด

- ก. ทา-อา-อา ทา ทา ทา ทา-อา-อา
- ข. ทา-อา ทา ทา ทา-อา ทา
- ค. ทา-อา ทา ทา ทา ทา-อา
- ง. ทา-อา ทา ทา ทา ทา-อา ทา

25. จากคำอ่านตรงกับรูปแบบจังหวะในข้อใด
(ทา-อา ทา-อา ทา ทา-อา ทา-อา-อา)

- ก.
- ข.
- ค.
- ง.

26. จากโน้ต
ตรงกับข้อใด

- ก. ซอล ลา ที ฟา
- ข. ที ซอล ลา ฟา
- ค. ที ฟา ลา ซอล
- ง. ซอล ฟา ลา ที

27.

จากโน้ตอ่านออกเสียงตรงกับข้อใด

- ก. ซอล-ซอล-ซอล-ซอล ลา ฟา ซอล-ซอล
- ข. ซอล-ซอล ลา ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล
- ค. ลา-ลา-ลา-ลา ที ซอล ลา-ลา
- ง. ลา-ลา ที ซอล ลา-ลา-ลา-ลา

28.

จากโน้ตอ่านออกเสียงตรงกับข้อใด

- ก. ซอล-ซอล ลา ฟา ลา ที ซอล-ซอล
- ข. โด-โด ลา มี ลา ฟา โด-โด
- ค. ลา-ลา ที ซอล ที เร ลา-ลา
- ง. ที-ที ซอล ฟา ซอล โด ลา-ลา

29. การบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น
ควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก

- ก. กุญแจประจำหลัก
- ข. จังหวะของตัวโน้ต
- ค. ทำนองของตัวโน้ต
- ง. เสียงของตัวโน้ต

30. การบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น
เส้นใดเป็นตัวบอกว่าหางควรขึ้นหรือลง

- ก. เส้นที่ 2 ข. เส้นที่ 3
- ค. เส้นที่ 4 ง. เส้นที่ 5

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

แบบสังเกตทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เกณฑ์การวัดทักษะการอ่านโน้ตสากล

1) จังหวะ

ระดับคะแนน

4
3
2
1

ทักษะที่แสดงออก

อ่านโน้ตได้ลงจังหวะตลอดเพลง
อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะ 1 – 2 ที่
อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะมากกว่า 3 ที่
อ่านโน้ตไม่ลงจังหวะเลย

2) ทำนอง

ระดับคะแนน

4
3
2
1

ทักษะที่แสดงออก

อ่านโน้ตได้ถูกทำนองเสียงไม่เพี้ยนตลอดเพลง
อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองมีที่เพี้ยน 1 – 2 ที่
อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองมีที่เพี้ยนมากกว่า 3 ที่
อ่านโน้ตไม่ถูกทำนองและเพี้ยนตลอดเพลง

3) ลีลา

ระดับคะแนน

4
3
2
1

ทักษะที่แสดงออก

น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ ใส่อารมณ์ความรู้สึก
ดีมาก
น้ำเสียงแสดงความมั่นใจ แต่เสียงขาดความ
นุ่มนวล
มีความพยายามอ่านโน้ต แต่ยังช่วยเชิ
ขาดความมั่นใจ
ไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก เสียงแหบพร่า

4) คุณภาพของเสียง

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

เปล่งเสียงอ่านโน้ตตั้งเต็มเสียง เสียงหนักแน่น

เปล่งเสียงอ่านโน้ตตั้งเต็มเสียง แต่เสียงไม่หนักแน่น

เสียงอ่านโน้ตเบาเกินไป ไม่หนักแน่น

เสียงแหบพร่า เบาจนไม่ได้ยิน

5) ความมั่นใจ

ระดับคะแนน

4

3

2

1

ทักษะที่แสดงออก

น้ำเสียงมีความมั่นใจมากชัดเจนชัดคำ

น้ำเสียงมีความมั่นใจแต่ไม่ชัดเจนชัดคำ

น้ำเสียงไม่ค่อยมั่นใจและเสียงเพี้ยน

ไม่มั่นใจในการออกเสียงเลยและเสียงเพี้ยน

ภาคผนวก จ

แสดงผลการวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ใช้สูตร KR-21 ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, หน้า 278)

$$r_u = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{x}(n-\bar{x})}{ns^2} \right\}$$

เมื่อ	r_u	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งฉบับ
	S^2	แทน	แทนความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

แทนค่า

$$\begin{aligned} r_u &= \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{19.21(30-19.21)}{30 \times 27.58} \right\} \\ &= 1.034 \times 0.75 \\ &= 0.77 \end{aligned}$$

ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.77

ตาราง 16 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.77	0.33	16	0.77	0.33
2	0.57	0.30	17	0.59	0.45
3	0.62	0.27	18	0.56	0.27
4	0.45	0.30	19	0.60	0.24
5	0.75	0.36	20	0.75	0.24
6	0.48	0.30	21	0.60	0.36
7	0.56	0.39	22	0.60	0.30
8	0.68	0.33	23	0.68	0.33
9	0.77	0.39	24	0.65	0.33
10	0.54	0.24	25	0.54	0.36
11	0.63	0.36	26	0.78	0.36
12	0.77	0.46	27	0.72	0.36
13	0.50	0.21	28	0.77	0.39
14	0.65	0.27	29	0.65	0.27
15	0.53	0.21	30	0.57	0.30

ภาพ 5 แสดงการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ในการหาความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows

```
***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****  
-  
  
RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)  
  
Reliability Coefficients  
N of Cases = 40.0          N of Items = 20  
Alpha = .9680
```

ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

ภาพ 6 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนคนดรีระหว่างวิธีสอนของ โคดายกับวิธีสอนปกติ

Group Statistics					
	GRO	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ลอง	ลอง	40	10.4200	3.93630	.65605
	คุม	40	10.7500	2.48855	.41476

Independent Samples Test		
Levene's Test for Equality of Variances		
	F	Sig.
ลอง	8.727	.004
	Equal variances assumed	
	Equal variances not assumed	

Independent Samples Test							
t-test for Equality of Means							
					95% Confidence Interval of the Difference		
					Lower	Upper	
-2.076	70	.042	-1.6111	.77616	-3.66631	.44409	
-2.076	59.124	.042	-1.6111	.77616	-3.67692	.45470	

ภาพ 7 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test dependent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนของโคคาย

Paired Samples Statistics					
		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	หลัง	26.8000	40	1.22370	.19348
	ก่อน	10.4250	40	2.84549	.44991

Paired Samples Correlations				
		N	Correlation	Sig.
Pair 1	หลัง & ก่อน	40	.047	.773

Paired Samples Test							
		Paired Differences				t	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference		
					Lower		Upper
Pair 1	หลัง - ก่อน	16.3750	3.04401	.48130	15.4015	17.3485	34.022

Paired Samples Test	
df	Sig. (2-tailed)
39	.000

ภาพ 8 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตระหว่างวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

Group Statistics					
	GRO	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ลอง	ลอง	40	26.8000	1.22370	.19348
	คุม	40	16.9000	3.49945	.55331

Independent Samples Test			
		Levene's Test for Equality of Variances	
		F	Sig.
ลอง	Equal variances assumed	37.509	.000
	Equal variances not assumed		

Independent Samples Test							
t-test for Equality of Means							
						95% Confidence Interval of the Difference	
						Lower	Upper
16.889		78	.000	9.9000	.58617	8.73303	11.06697
16.889		48.397	.000	9.9000	.58617	8.72169	11.07831

ภาพ 9 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เปรียบเทียบทักษะการอ่านโน้ตสากลเบื้องต้น ระหว่างวิธีสอนของโคตายกับวิธีสอนปกติ

Group Statistics					
	กลุ่ม	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
คะแนน	ทดลอง	40	16.5150	.54234	.08575
	ควบคุม	40	14.9900	.52389	.08283

Independent Samples Test			
		Levene's Test for Equality of Variances	
		F	Sig.
คะแนน	Equal variances assumed	1.335	.252
	Equal variances not assumed		

Independent Samples Test							
t-test for Equality of Means							
					95% Confidence Interval of the Difference		
					Lower	Upper	
4.068	78	.000	.4850	.11923	.24764	.72236	
4.068	77.907	.000	.4850	.11923	.24764	.72236	

ภาพ 10 แสดงผลการคำนวณค่าสถิติ t-test Independent วิเคราะห์โดยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนดนตรีระหว่างวิธีสอนของโคคายกับวิธีสอนปกติ

Group Statistics					
	GRO	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
คะแนน	ทดลอง	40	14.0875	.37168	.05877
	ควบคุม	40	12.7250	.42445	.06711

Independent Samples Test			
		Levene's Test for Equality of Variances	
		F	Sig.
คะแนน	Equal variances assumed	.024	.878
	Equal variances not assumed		

Independent Samples Test							
t-test for Equality of Means							
					95% Confidence Interval of the Difference		
					Lower	Upper	
3.615	78	.001	.3225	.08921	.14491	.50009	
3.615	76.665	.001	.3225	.08921	.14486	.50014	

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนของโคตาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่องจิ้งหะ ตัวโน้ตแทนจิ้งหะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เวลา 2 ชั่วโมง
(ตามวิธีสอนของโคคาย)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
 คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

จิ้งหะ ตัวโน้ตแทนจิ้งหะ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ระบุจิ้งหะของตัวโน้ตได้
2. เคะจิ้งหะตามรูปแบบจิ้งหะที่กำหนดได้
3. สร้างรูปแบบจิ้งหะและเคาะจิ้งหะตามได้

เนื้อหาสาระ

โน้ตตัวกลม ตัวขาว และตัวดำ เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจิ้งหะโดยกำหนดให้โน้ตตัวกลมมี
 ค่าเท่ากับ 4 จิ้งหะ ตัวขาวมีค่าเท่ากับ 2 จิ้งหะ และตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จิ้งหะ

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ ครูสนทนากับนักเรียนถึงหน้าที่ของเด็กดี แล้วร้องเพลงเด็กไทยรักดีให้
 นักเรียนฟังจากนั้นสอนให้นักเรียนร้องตาม ครูและนักเรียนร่วมกันร้องพร้อมกัน

ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง ให้นักเรียนร้องเพลงเด็กไทยรักดีโดยใช้คำว่า “ทา” แทนเนื้อเพลง
 พร้อมตบมือ

ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ นำสัญลักษณ์ภาพประกอบทำนองเสียง “ทา” มาให้นักเรียนดู

ประกอบการร้องทำนอง

ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต นักเรียนฝึกอ่านโน้ตและทำกิจกรรมเหมือนเดิมแต่เปลี่ยนจากสัญลักษณ์ภาพเป็นตัวโน้ต จากนั้นร้องโน้ตจนสามารถจดจำโน้ตได้

ขั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสรรค์ นักเรียนทำสัญลักษณ์มือมาประกอบการร้องโน้ตครูและนักเรียนร่วมกันสรุปทเรียนโดยครูชักนำให้ นักเรียนคิดไปในทิศทางที่ถูกต้อง แล้วเขียนสรุปเป็นแผนผังร่วมกัน

5.1 นักเรียนฝึกเคาะจังหวะของตัวโน้ตเป็นกลุ่มตามใบงานที่ 1

5.2 แต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 2 โดยการสร้างรูปแบบจังหวะ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. สัญลักษณ์ภาพประกอบเพลงเด็กไทยรักดี (ใบความรู้ที่ 1)
2. โน้ตเพลงเด็กไทยรักดี (ใบความรู้ที่ 2)
3. แผนภูมิค่าของตัวโน้ต (ใบความรู้ที่ 2)
4. ใบงานที่ 1,2

การวัดผลประเมินผล

1. การเคาะจังหวะตาม ใบงานที่ 1
2. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. ประเมินผลงานกลุ่ม (ใบงานที่ 2)

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. แบบประเมินผลงานกลุ่ม
4. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ใบความรู้ที่ 1

สัญลักษณ์ภาพประกอบเพลงเด็กไทยรักดี

เด็กไทยเราหนา	เป็น				o					X
		ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
เร่งมาสร้างสรรวรรค์	เป็น				o					X
		ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
อย่ามัวนั่งฝันกันอยู่เฉยฉา	เป็น				d	d	d	d	o	X
		ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
รีบเร็วเร็วเกิด	เป็น				d					X
		ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
เกิดการพัฒนา	เป็น		d			o				X
		ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท
อย่ามัวรอช้าให้ล่าหลังใคร	เป็น				d	d	d	d	o	X
		ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท	ท

* หมายถึง | แทน 1 จังหวะ, d แทน 2 จังหวะ, o แทน 4 จังหวะ, X แทนตัวหยุด 1 จังหวะ

ใบความรู้ที่ 2

โน้ตประกอบเพลงเด็กไทยรักดี

เด็กไทยเราหนา	เป็น	♩ ♩ ♩ 〇	♯
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล	
เร่งมาสร้างสรรรค์	เป็น	♩ ♩ ♩ 〇	♯
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล	
อย่ามัวนั่งฝันกันอยู่เฉยฉา	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 〇	♯
		โด มี ฟา ซอล-ซอล มี-มี โด-โด มี-มี เร-เร-เร-เร	
รีบเร็วเร็วเกิด	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩	♯
		มี มี เร โด-โด	
เกิดการพัฒนา	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ 〇	♯
		โด เร-เร ซอล ซอล ฟา-ฟา-ฟา-ฟา	
อย่ามัวรอช้าให้ล่าหลังใคร	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 〇	♯
		โด มี ฟา ซอล-ซอล ฟา-ฟา มี-มี เร-เร โด-โด-โด-โด	

ค่าของตัวโน้ต

- 〇 ตัวกลม = 4 จังหวะ
- ♩ ตัวขาว = 2 จังหวะ
- ♪ ตัวดำ = 1 จังหวะ

ใบงานที่ 1

เรื่อง การเคาะจังหวะตามรูปแบบที่กำหนด

คำชี้แจง ให้นักเรียนร้องทำนองและเคาะจังหวะตามรูปแบบจังหวะที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1.	รูปแบบจังหวะ	๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4
	จังหวะเคาะ	● ● ● ● ● ● ● ●
2.	รูปแบบจังหวะ	๓ ๓ ๓ ๐
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4
	จังหวะเคาะ	● ● ● ● ● ● ● ●
3.	รูปแบบจังหวะ	๓ ๓ ๓ ๓ ๓ ๓
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4
	จังหวะเคาะ	● ● ● ● ● ● ● ●
4.	รูปแบบจังหวะ	๐ ๓ ๓ ๓
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4
	จังหวะเคาะ	● ● ● ● ● ● ● ●

ใบงานที่ 2
เรื่อง การสร้างรูปแบบจิ้งหะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. สร้างรูปแบบขึ้นตามความคิดของกลุ่ม และบันทึกลงใบงาน
2. สมาชิกกลุ่มฝึกเคาะจิ้งหะตามรูปแบบที่สร้างขึ้น
3. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

รูปแบบจิ้งหะ

รูปแบบจิ้งหะ		
จิ้งหะนับ		
จิ้งหะเคาะ		

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

1.....	2.....
3.....	4.....
5.....	6.....

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้ เรื่อง จังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ

1. โน้ตตัวขาวมีค่ากี่จังหวะ

ก. 1 จังหวะ	ข. 2 จังหวะ
ค. 3 จังหวะ	ง. 4 จังหวะ

2. โน้ตตัวใดมีค่า 1 จังหวะ

ก. ตัวดำ	ข. ตัวขาว
ค. ตัวกลม	ง. ตัวหยุด

3. อัตราจังหวะของโน้ตตัวขาว 2 ตัว และโน้ตตัวดำ 2 ตัว รวมมีค่ากี่จังหวะ

ก. 3 จังหวะ	ข. 4 จังหวะ
ค. 5 จังหวะ	ง. 6 จังหวะ

4. ข้อใดมีค่ารวมกันเท่ากับ 7 จังหวะ

ก. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 2 ตัว
ข. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว
ค. ตัวขาว 2 ตัว กับตัวดำ 4 ตัว
ง. ตัวขาว 3 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว

5. จากกลุ่มโน้ต () มีค่าเท่าใด

ก. 7 จังหวะ	ข. 8 จังหวะ
ค. 9 จังหวะ	ง. 10 จังหวะ

แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

พฤติกรรม \ กลุ่มที่	การวางแผนการทำงานร่วมกัน		การแบ่งงานกันรับผิดชอบ		การรับฟังและแสดงความเห็น		ความร่วมมือในการทำงาน	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
๑.								
๒.								
๓.								
๔.								
๕.								
๖.								

ประเมินโดยวิธีการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่อง ผู้เรียนต้องเกิดพฤติกรรมครบทั้ง ๔ ด้าน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

เสนอผลงานเรื่อง.....

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. ความสมบูรณ์ของผลงาน (ชิ้นงาน) (๒ คะแนน)		
๒. การลำดับเนื้อหา (๒ คะแนน)		
๓. วิธีการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๔. ความถูกต้องในการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๕. อุปกรณ์ประกอบรายงาน (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน ควรปรับปรุง
 ๕-๖ คะแนน พอใช้
 ๗-๘ คะแนน ดี
 ๙-๑๐ คะแนน ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่องจิ้งหะ ตัวโน้ตแทนจิ้งหะ และตัวหยุด

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓
ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. ระบุจิ้งหะของตัวโน้ตได้			
2. เคาะจิ้งหะตามรูปแบบจิ้งหะที่กำหนดได้			
3. สร้างรูปแบบจิ้งหะและเคาะจิ้งหะตามได้			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง จังหวะ และ ตัวหยุด
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เวลา 2 ชั่วโมง
(ตามแนวคิดของโคคาย)

๐๐๐๐

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

จังหวะ และ ตัวหยุด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ระบุจังหวะของโน้ตตัวหยุดได้
2. เคาระจังหวะตามรูปแบบจังหวะที่กำหนดได้
3. สร้างรูปแบบจังหวะและเคาระจังหวะตามได้

เนื้อหาสาระ

ตัวหยุดของโน้ตตัวกลม ตัวขาว และตัวดำ เป็นสัญลักษณ์แทนความเรียบของโน้ตตัวนั้นๆ

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ นักเรียนร่วมกันร้องเพลงเด็กไทยรักดี ครูเล่นคีย์บอร์ดตาม เพื่อทบทวนความรู้เดิมและปรับปรุงการร้องของนักเรียนให้ถูกต้องทั้งจังหวะและทำนอง

ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง นักเรียนร้องเพลงเด็กไทยรักดีเป็นทำนองเสียง "ทา" จนสามารถร้องทำนองเสียงได้ถูกต้องแม่นยำ

ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ ครูนำสัญลักษณ์ภาพเพลงเด็กไทยรักดีให้นักเรียนดู ประกอบการร้องทำนองเสียงจนนักเรียนจดจำสัญลักษณ์ภาพประกอบทำนองได้

ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต นำโน้ตเพลงเด็กไทยรักดีมาให้นักเรียนศึกษาสิ่งที่เพิ่มเติมจากบทเรียนก่อน (โน้ตตัวหยุด) จากนั้นนำแผนผังเปรียบเทียบตัวโน้ตและตัวหยุดให้นักเรียนศึกษา ครูให้ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญและลักษณะของตัวหยุด นักเรียนฝึกอ่านและร้องโน้ตจนเกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสรรค์ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มใส่สัญลักษณ์มือให้ตรงกับโน้ตจากนั้นทำใบงาน โดยแต่ละกลุ่มออกแบบทำนอง โดยการนำความรู้เรื่องตัวโน้ตและตัวหยุดของตัวโน้ตมาสร้างเป็นทำนอง แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน (ร้องทำนอง และทำสัญลักษณ์มือ) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. คีย์บอร์ด
2. สัญลักษณ์ภาพ (ใบความรู้ที่ 1) และโน้ตเพลงเด็กไทยรักดี (ใบความรู้ที่ 2)
3. แผนผังเปรียบเทียบตัวโน้ตและตัวหยุด (ใบความรู้ที่ 2)
4. ใบงาน 1,2

การวัดผลประเมินผล

1. การเคาะจังหวะตาม ใบงานที่ 1
2. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. ประเมินผลงานกลุ่ม (ใบงานที่ 2)

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. แบบประเมินผลงานกลุ่ม
4. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ใบความรู้ที่ 1

สัญลักษณ์ภาพประกอบเพลงเด็กไทยรักดี

เด็กไทยเราหนา	เป็น				○				X	
		ทา	ทา	ทา	ทา-อา-อา-อา					
เร่งมาสร้างสรรวรรค์	เป็น				○				X	
		ทา	ทา	ทา	ทา-อา-อา-อา					
อย่ามัวนั่งฝันกันอยู่เฉยฉา	เป็น				d	d	d	d	○	X
		ทา	ทา	ทา	ทา-อา	ทา-อา	ทา-อา	ทา-อา	ทา-อา-อา-อา	
รีบเร็วเร็วเกิด	เป็น				d				X	
		ทา	ทา	ทา	ทา-อา					
เกิดการพัฒนา	เป็น		d			○			X	
		ทา	ทา-อา	ทา	ทา	ทา-อา-อา-อา				
อย่ามัวรอช้าให้ล่าหลังใคร	เป็น				d	d	d	d	○	X
		ทา	ทา	ทา	ทา-อา	ทา-อา	ทา-อา	ทา-อา	ทา-อา-อา-อา	

* หมายถึง | แทน 1 จังหวะ, d แทน 2 จังหวะ, ○ แทน 4 จังหวะ,
X แทนตัวหยุด 1 จังหวะ

ใบความรู้ที่ 2

โน้ตประกอบเพลงเด็กไทยรักดี

เด็กไทยเราหนา	เป็น	
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล
เรียงมาสร้างสรรรค์	เป็น	
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล
อย่ามัวนั่งฝันกันอยู่เฉยฉา	เป็น	
		โด มี ฟา ซอล-ซอล มี-มี โด-โด มี-มี เร-เร-เร-เร
รีบเร็วเร็วเถิด	เป็น	
		มี มี เร โด-โด
เกิดการพัฒนา	เป็น	
		โด เร-เร ซอล ซอล ฟา-ฟา-ฟา-ฟา
อย่ามัวรอช้าให้ล่าหลังใคร	เป็น	
		โด มี ฟา ซอล-ซอล ฟา-ฟา มี-มี เร-เร โด-โด-โด-โด

แผนผังตัวโน้ตและตัวหยุด

	ตัวกลม = 4 จังหวะ		= ตัวหยุดของตัวกลม
	ตัวขาว = 2 จังหวะ		= ตัวหยุดของตัวขาว
	ตัวดำ = 1 จังหวะ		= ตัวหยุดของตัวดำ

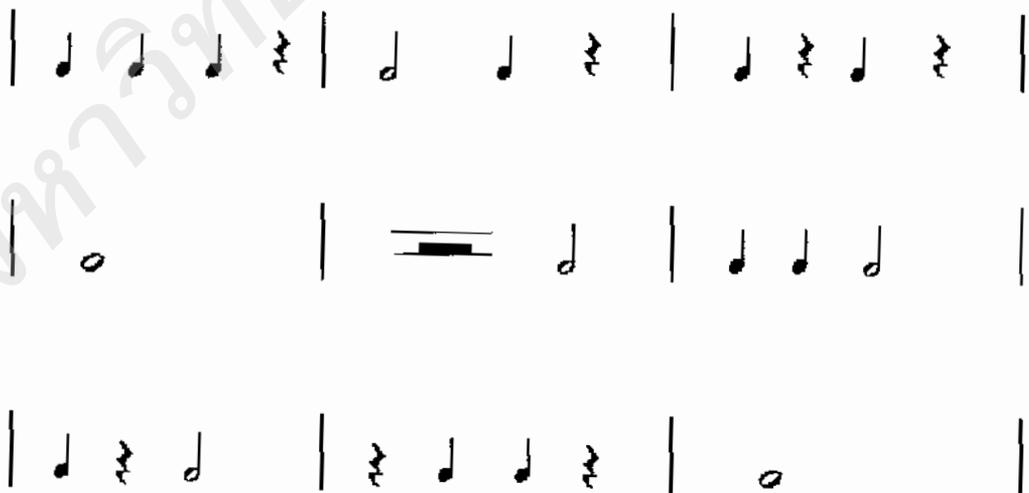
ใบงานที่ 1
เรื่อง การเคาะจังหวะตามรูปแบบที่กำหนด

คำชี้แจง ให้นักเรียนร้องทำนองและเคาะจังหวะตามรูปแบบจังหวะที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. แบบฝึกหัดที่ 1

2. แบบฝึกหัดที่ 2

ใบงานที่ 2
เรื่อง การสร้างรูปแบบจังหวะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. สร้างรูปแบบขึ้นตามความคิดของกลุ่ม และบันทึกลงใบงาน (ให้มีทั้งตัวโน้ตและตัวหยุด)
2. สมาชิกกลุ่มฝึกเคาะจังหวะตามรูปแบบที่สร้างขึ้น
3. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

รูปแบบจังหวะ

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

1.....	2.....
3.....	4.....
5.....	6.....

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้ เรื่อง จังหวะ และตัวหยุด

1. ข้อใดคือเครื่องหมายหยุดของโน้ตตัวกลม

ก. ข.

ค. ง.

2. จากภาพ มีค่าการหยุดกี่จังหวะ

ก. 1 จังหวะ ข. 2 จังหวะ

ค. 3 จังหวะ ง. 4 จังหวะ

3. โน้ตตัวขาวมีเครื่องหมายหยุดตรงกับข้อใด

ก. ข.

ค. ง.

4. ข้อใดมีค่ารวมกันเท่ากับ 6 จังหวะ

ก. ข.

ค. ง.

5. จากโน้ต   มีค่ารวมกันกี่จังหวะ

ก. 9 จังหวะ ข. 8 จังหวะ

ค. 7 จังหวะ ง. 6 จังหวะ

แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน ควรปรับปรุง

๕-๖ คะแนน พอใช้

๗-๘ คะแนน ดี

๙-๑๐ คะแนน ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

พฤติกรรม	การวางแผนการทำงานร่วมกัน		การแบ่งงานกันรับผิดชอบ		การรับฟังและแสดงความเห็น		ความร่วมมือในการทำงาน	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
กลุ่มที่								
๑.								
๒.								
๓.								
๔.								
๕.								
๖.								

ประเมินโดยวิธีการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่อง ผู้เรียนต้องเกิดพฤติกรรมครบทั้ง ๔ ด้าน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

เสนอผลงานเรื่อง.....

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. ความสมบูรณ์ของผลงาน (ชิ้นงาน) (๒ คะแนน)		
๒. การลำดับเนื้อหา (๒ คะแนน)		
๓. วิธีการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๔. ความถูกต้องในการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๕. อุปกรณ์ประกอบรายงาน (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน ควรปรับปรุง

๕-๖ คะแนน พอใช้

๗-๘ คะแนน ดี

๙-๑๐ คะแนน ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่องจิ้งหะ ตัวโน้ตแทนจิ้งหะ และตัวหยุด

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. ระบุจิ้งหะของโน้ตตัวหยุดได้			
2. เคะจิ้งหะตามรูปแบบจิ้งหะที่กำหนดได้			
3. สร้างรูปแบบจิ้งหะและคะจิ้งหะตามได้			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง ระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เวลา 2 ชั่วโมง
(ตามแนวคิดของโคตยา)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

ระดับเสียง โน้ตแทนระดับเสียง และการร้องโน้ต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อ่านโน้ตแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง
2. ร้องโน้ตตามระดับเสียงได้ถูกต้อง
3. บอกตัวโน้ตแทนระดับเสียงได้
4. บอกตัวอักษรแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

1. ตัวโน้ตแทนระดับเสียงมี 7 เสียงเรียงลำดับจากต่ำไปสูงดังนี้ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที
2. อักษรภาษาอังกฤษที่ใช้แทนตัวโน้ต คือ C (โด) D (เร) E (มี) F (ฟา) G (ซอล) A (ลา) B (ที)

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ ครูสอนนักเรียนร้องเพลง ABC (ทำนองเพลง Twinkle) นักเรียนฝึกร้องจนเกิดความชำนาญ จำทำนองได้แม่นยำ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้บทเรียน โดยครูเล่นคีย์บอร์ด เพลง ABC แล้วถามคำถามว่าทำไมครูจึงเล่นคีย์บอร์ดตามระดับเสียงได้ถูกต้อง (ให้นักเรียนร่วมกัน

อภิปราย) ครูสรุปอีกครั้งว่าที่ครูเล่นคีย์บอร์ดตามระดับเสียงได้ถูกต้องเพราะครูกำหนดระดับเสียงเป็น ตัวโน้ตซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนระดับเสียง

ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง นักเรียนร้องทำนองเพลง Twinkle (เสียง "ทา") นักเรียนฝึกร้องจนเกิดความชำนาญ จนจำทำนองได้แม่นยำ

ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ ครูนำสัญลักษณ์ภาพขั้นบรรทัดเสียงจากโดต่ำถึงโดสูง ให้นักเรียนศึกษาโดยครูอธิบายประกอบเกี่ยวกับระดับเสียงของคนตรี จากนั้นครูสรุปโน้ตที่ใช้แทนระดับเสียงว่ามีทั้งหมด 7 เสียง คือ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที่ รวมถึงอักษรภาษาอังกฤษที่แทนโน้ตแต่ละตัว

ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต นักเรียนอ่านโน้ตตามระดับเสียงที่ครูกำหนด จากนั้นฝึกอ่านโน้ตเพลง Twinkle

ขั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสรรค์ นำแผนภาพสัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงให้นักเรียนดู จากนั้นครูทำมือประกอบการออกเสียง นักเรียนสังเกต เรียนรู้ ฝึกออกเสียงและปฏิบัติ สัญลักษณ์มือ ครูคอยสังเกต ให้คำแนะนำ จนนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องและชำนาญ

5.1 ทหาสาสมัครออกมาทำสัญลักษณ์มือ ในระดับเสียงต่างๆ ตามใจชอบ แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียนออกเสียงตามมือให้ถูกต้อง

5.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติสัญลักษณ์มือเพลง Twinkle โดยร้องโน้ตประกอบตามใบงานที่ 1

5.3 นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานที่ 1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนรู้

1. สัญลักษณ์ภาพขั้นบรรทัดเสียง (ใบความรู้ที่ 1)
2. สัญลักษณ์มือ (ใบความรู้ที่ 1)
3. สัญลักษณ์มือ เพลง Twinkle (ใบความรู้ที่ 2)
4. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. การร้องโน้ตในใบงานที่ 1
2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

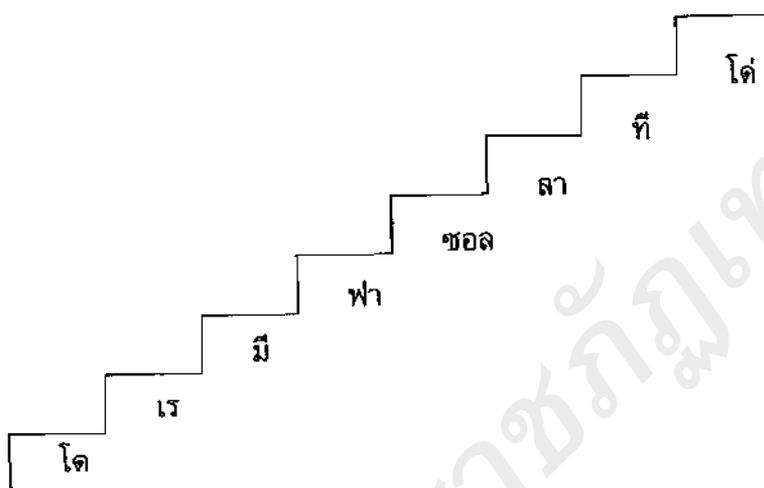
เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการร้องโน้ต
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

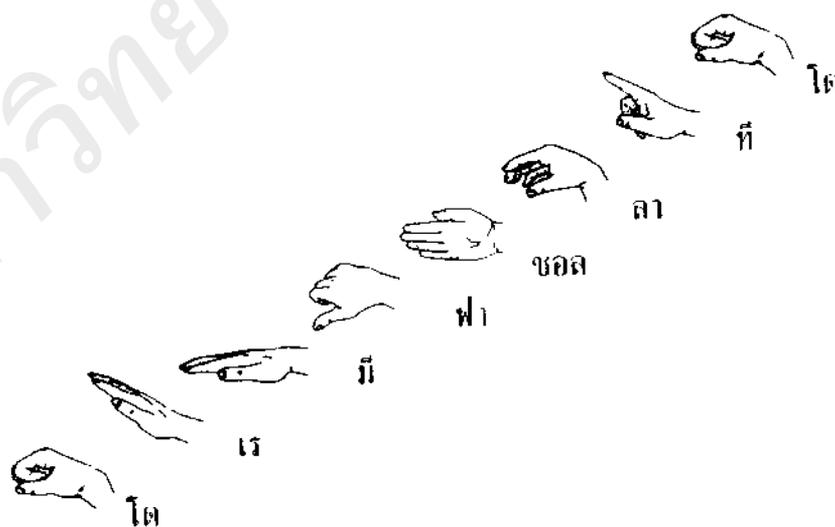
3. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ใบความรู้ที่ 1

สัญลักษณ์ภาพชั้นบรโศเสียง

สัญลักษณ์มือ

ใบความรู้ที่ 2

สัญลักษณ์มือ เพลง Twinkle

โด โด ซอล ซอล ลา ลา ซอล

ฟา ฟา มี มี เร เร โด

ซอล ซอล ฟา ฟา มี มี เร

ใบงานที่ 1
เรื่อง ระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกอ่านโน้ตโดยการร้องระดับเสียงพร้อมสัญลักษณ์มือดังนี้

โด โด ซอล ซอล	ลา ลา ซอล	ฟา ฟา มี มี	เร เร โด

ซอล ซอล ฟา ฟา	มี มี เร	ซอล ซอล ฟา ฟา	มี มี เร

โด โด ซอล ซอล	ลา ลา ซอล	ฟา ฟา มี มี	เร เร โด

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน เรื่อง ระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง

1. โน้ตบันไดเสียง C เมเจอร์ เสียงในข้อใดห่างกันครึ่งเสียง

ก. โด - เร , ซอล - ลา	ข. ลา - ที , เร - มี
ค. มี - ฟา , ที - โด	ง. ฟา - ซอล , ที - โด

2. ข้อใดเรียงลำดับโน้ตจากต่ำไปสูงได้ถูกต้อง

ก. โด เร ฟา มี ซอล	ข. ซอล ฟา มี เร โด
ค. ซอล มี ฟา เร โด	ง. โด เร มี ฟา ซอล

3. ข้อใดเรียงลำดับโน้ตจากสูงไปต่ำได้ถูกต้อง

ก. โด เร ฟา มี ซอล	ข. ซอล ฟา มี เร โด
ค. ซอล มี ฟา เร โด	ง. โด เร มี ฟา ซอล

4. อักษรภาษาอังกฤษที่ใช้แทนโน้ตตัว "ซอล" คือข้อใด

ก. E	ข. F
ค. G	ง. A

5. ข้อใดแทนอักษรถูกต้องตามระดับเสียง (เร ลา มี)

ก. D E A	ข. A E D
ค. E A D	ง. D A E

แบบประเมินการร้องไห้

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องไห้เป็นทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่อง จังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ และตัวหยุด

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓
ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. อ่านโน้ตแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง			
2. ร้องโน้ตตามระดับเสียงได้ถูกต้อง			
3. บอกตัวโน้ตแทนระดับเสียงได้			
4. บอกตัวอักษรแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 4 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง บรรทัด 5 เส้น เส้นน้อย และกุญแจซอล

เวลา 2 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของโคคาย)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

บรรทัด 5 เส้น กุญแจซอล การบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง
2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น ตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง
3. บอกตำแหน่งโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

การบันทึกตัวโน้ตหรือการอ่านโน้ตดนตรี จำเป็นต้องอาศัยบรรทัด 5 เส้น เพื่อบอกตำแหน่งระดับเสียงสูง – ต่ำของตัวโน้ต ส่วนกุญแจซอลเป็นการกำหนดการบันทึกตัวโน้ตแต่ละตัวว่าอยู่ตำแหน่งใดของบรรทัด 5 เส้น

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ นักเรียนทบทวนบทเรียนและเตรียมความพร้อมในการเรียน โดยการให้นักเรียนร่วมกันร้องโน้ต และทำสัญลักษณ์มือในทำนองเพลง Twinkle ครูสอนนักเรียนร้องเพลง โด เร มี ฟา จนนักเรียนร้องได้ถูกต้องทั้งจังหวะและทำนอง

ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง นักเรียนร้องเพลง โด เร มี ฟา โดยร้องเป็นทำนองเสียง “ทา” จนถูกต้องทั้งจังหวะและทำนอง

ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ ครูนำแผนภาพบรรทัด 5 เส้น เส้นน้อย และกุญแจซอล มาให้นักเรียนเรียนรู้ เกี่ยวรูปร่างลักษณะ ความสำคัญ พร้อมอธิบายประกอบ

3.1 นักเรียนฝึกเขียนกุญแจซอล ลงบนบรรทัด 5 เส้น โดยครูคอยแนะนำ

3.2 ครูให้ความรู้เรื่องการบันทึกตัวโน้ตจากโดต่ำถึงโดสูงลงบนบรรทัด 5 เส้น และเส้นน้อย นักเรียนฝึกบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น จากนั้นทำใบงานที่ 1

ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต นักเรียนฝึกอ่านโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น ตามแบบฝึกต่างๆที่ครูกำหนด จากนั้นฝึกอ่านโน้ตเพลง โด เร มี ฟา

ขั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสรรค์ นักเรียนอ่านโน้ตเพลง โด เร มี ฟา พร้อมทำสัญลักษณ์มือ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปทเรียน จากนั้นร่วมกันร้องโน้ตเพลง โด เร มี ฟา อีกครั้ง

สื่อการเรียนรู้

1. โน้ตเพลง โด เร มี ฟา (ใบความรู้ที่ 1)
2. แผนภาพบรรทัด 5 เส้นและกุญแจซอล (ใบความรู้ที่ 1)
3. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. การบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น (ใบงานที่ 1)
2. การร้องโน้ต

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น
2. แบบประเมินการร้องโน้ต
3. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ใบความรู้ที่ 1

แผนภาพบรรทัด 5 เส้นและกุญแจซอล

โน้ตเพลง โด เร มี ฟา

เพลง โด เร มี ฟา

โด เร มี ฟา เสียง คน ศรี

เร มี ฟา เสียง ตาม กัน มา

ขึ้น และ ลง ลง ฟัง โห่ คี ฟัง

เสียง คน ศรี ฟา มี เร โด

ใบงานที่ 1

โน้ตบนบรรทัด 5 เส้น และกฎแจซอล

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. จงเติมชื่อตัวโน้ตให้ถูกต้อง

ลา

ธ

2. จงเติมโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้นให้ถูกต้อง

มี ที เร ลา ฟา โด ซอล โด(สูง) ฟา โด

โด ซอล เร มี ที เร(สูง) ฟา ลา ฟา(สูง) มี

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น เส้นน้อย และกุญแจซอล

1. เส้นที่อยู่ใต้บรรทัด 5 เส้น เรียกว่าอะไร

ก. เส้นน้อย	ข. เส้นต่ำ
ค. เส้นใต้	ง. เส้นเพิ่ม

2. หัวของกุญแจซอลอยู่ตำแหน่งใดบนบรรทัด 5 เส้น

ก. ช่องที่ 1	ข. คาบเส้นที่ 1
ค. ช่องที่ 2	ง. คาบเส้นที่ 2

3. โน้ตตัว "ที" อยู่ตำแหน่งใดบนบรรทัด 5 เส้น

ก. ช่องที่ 2	ข. คาบเส้นที่ 2
ค. ช่องที่ 3	ง. คาบเส้นที่ 3

4. คือตัวโน้ตตัวใด

ก. โด	ข. มี
ค. ฟา	ง. ลา

5. คือตัวโน้ตตัวใด

ก. โด	ข. มี
ค. ฟา	ง. ซอล

แบบประเมินการร้องไห้

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องไห้เป็นทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่อง บรรทัด 5 เส้น และกฎแจซอล

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ตามกฎแจซอลได้อย่างถูกต้อง			
2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น ตามกฎแจซอล ได้อย่างถูกต้อง			
3. บอกตำแหน่งโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นได้อย่างถูกต้อง			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง การอ่านโน้ตตามจังหวะและทำนอง

เวลา 2 ชั่วโมง

(ตามแนวคิดของโคคาย)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

การบันทึก การอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะและทำนองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
2. อ่านโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง
3. ร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

จังหวะ การบันทึกโน้ต การอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง
เพลงไก่คูนก และเพลงแมงมุม

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ร้องเนื้อ ครูสอนนักเรียนร้องเพลงไก่คูนก จนนักเรียนสามารถจำเนื้อร้องและร้องจนเกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 2 ร้องทำนอง นักเรียนร้องเพลงไก่คูนกเป็นทำนองเสียง "ทา" จนถูกต้องทั้งจังหวะและทำนอง

ขั้นที่ 3 สัญลักษณ์ภาพ นำรูปแบบจังหวะเพลงไก่คูนก ให้นักเรียนฝึกทำจังหวะ ด้วยการออกเสียง "ทา" พร้อมคบบมือตามจังหวะ ครูคอยแนะนำแก้ไขจนนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การอ่านโน้ตและร้องโน้ต นำโน้ตเพลงไ้คูนกที่บันทึกบนบรรทัด 5 เส้นให้นักเรียนฝึกอ่านและร้องโน้ตด้วยตนเอง ครูคอยแนะนำแก้ไขจนนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สัญลักษณ์มือและการสร้างสวรัค นักเรียนแบ่งกลุ่มใส่สัญลักษณ์มือประกอบเพลงไ้คูนกด้วยตนเองตามที่เรียนมา จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น ครูสรุปความถูกต้อง จากนั้นนักเรียนร่วมกันร้องโน้ตและทำสัญลักษณ์มือประกอบเพลงไ้คูนกพร้อมกัน ครูเล่นคีย์บอร์ดประกอบ

5.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมเดิมเหมือนขั้นที่ 1-4 แต่เปลี่ยนจากเพลงไ้คูนกเป็นเพลงแมงมุม ครูคอยแนะนำแก้ไขจนนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยมีรูปแบบจังหวะและโน้ตเพลงที่บันทึกบนบรรทัด 5 เส้นประกอบ

5.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่เรียนมา โดยครูถามคำถามแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามและสรุป

สื่อการเรียนรู้

1. รูปแบบจังหวะเพลงไ้คูนกและเพลงแมงมุม (ใบความรู้ที่ 1)
2. โ้ตเพลงไ้คูนกและเพลงแมงมุม (ใบความรู้ที่ 1)

การวัดผลประเมินผล

1. การร้องโน้ต
2. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการร้องโน้ต
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

แบบประเมินการร้องไห้

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเกาะง่าม (๓ คะแนน)		
๒. การร้องไห้เป็นทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

พฤติกรรม	การวางแผนการทำงานร่วมกัน		การแข่งขันกันรับผิดชอบ		การรับฟังและแสดงความเห็น		ความร่วมมือในการทำงาน	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
กลุ่มที่								
๑.								
๒.								
๓.								
๔.								
๕.								
๖.								

ประเมินโดยวิธีการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่อง ผู้เรียนต้องเกิดพฤติกรรมครบทั้ง ๔ ด้าน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่องการอ่านโน้ตตามจังหวะและทำนอง

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะและทำนองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง			
2. อ่านโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง			
3. ร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ซ

แผนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนปกติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง จังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เวลา 2 ชั่วโมง
(วิธีสอนปกติ)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

จังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ระบุจังหวะของตัวโน้ตได้
2. เคะจังหวะตามรูปแบบจังหวะที่กำหนดได้
3. สร้างรูปแบบจังหวะและเคาะจังหวะตามได้

เนื้อหาสาระ

โน้ตตัวกลม ตัวขาว และตัวดำ เป็นสัญลักษณ์แทนอัตราจังหวะโดยกำหนดให้โน้ตตัวกลมมีค่าเท่ากับ 4 จังหวะ ตัวขาวมีค่าเท่ากับ 2 จังหวะ และตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จังหวะและตัวโน้ตบอกจังหวะ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการคมมือตามที่ครูบอก เช่น คมมือ 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง หรือ 1 ชุด จากนั้นครูสอนเรื่องค่าของตัวโน้ต โดยให้นักเรียนรู้จักลักษณะและค่าของโน้ตตัวกลม โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวดำ พร้อมสาธิตและให้นักเรียนฝึกคมจังหวะของตัวโน้ตแต่ละตัว

ขั้นที่ 2 ทำนองและโน้ตตามระดับเสียง นักเรียนฝึกร้องทำนองเสียงโน้ต โคต่ำจนถึงโดสูง

ขั้นที่ 3 การอ่านจังหวะและทำนอง กำหนดรูปแบบจังหวะ ให้นักเรียนฝึกตบจังหวะ พร้อมร้องทำนองประกอบ จากนั้นแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทำใบงานที่ 1 โดยแต่ละกลุ่มฝึกเคาะจังหวะตามรูปแบบที่ได้รับ ครูเดินดูคอยแนะนำให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 4 อ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง นำรูปแบบจังหวะเพลงเด็กไทยรักดี ให้นักเรียนฝึกเคาะจังหวะและร้องทำนอง “เสียงทา” ครูสาธิตให้คำแนะนำจนนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง เกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 5 การร้องเนื้อ นักเรียนร้องเนื้อเพลงเด็กไทยรักดีได้ถูกต้องทั้งจังหวะและทำนอง จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปทเรียน โดยครูชักนำให้นักเรียนคิดไปในทิศทางที่ถูกต้อง แล้วเขียนสรุปเป็นแผนผัง แล้วแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ทำใบงานที่ 2 นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. รูปแบบจังหวะเพลงเด็กไทยรักดี (ใบความรู้ที่ 1)
2. โน้ตเพลงเด็กไทยรักดี (ใบความรู้ที่ 2)
3. แผนผังค่าของตัวโน้ต (ใบความรู้ที่ 2)
4. ใบงานที่ 1,2

การวัดผลประเมินผล

1. การเคาะจังหวะตาม ใบงานที่ 1
2. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. ประเมินผลงานกลุ่ม (ใบงานที่ 2)

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. แบบประเมินผลงานกลุ่ม
4. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ใบความรู้ที่ 1 เรื่องจังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ

รูปแบบจังหวะเพลงเด็กไทยรักดี

♪ ♪ ♪ ๐ ♪

♪ ♪ ♪ ๐ ♪

♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ๐ ♪

♪ ♪ ♪ ♪ ♪

♪ ♪ ♪ ♪ ๐ ♪

♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ๐ ♪

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ใบความรู้ที่ 2 เรื่องจังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ

โน้ตประกอบเพลงเด็กไทยรักดี

เด็กไทยเราหนา	เป็น	♩ ♩ ♩ 〇	✚
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล	
เร่งมาสร้างสรรวิทย์	เป็น	♩ ♩ ♩ 〇	✚
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล	
อย่ามัวนั่งฝันกันอยู่เฉยฉา	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 〇	✚
		โด มี ฟา ซอล-ซอล มี-มี โด-โด มี-มี เร-เร-เร-เร	
รีบเร็วเร็วเถิด	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩	✚
		มี มี เร โด-โด	
เกิดการพัฒนา	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ 〇	✚
		โด เร-เร ซอล ซอล ฟา-ฟา-ฟา-ฟา	
อย่ามัวรอช้าให้ล่าหลังใคร	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 〇	✚
		โด มี ฟา ซอล-ซอล ฟา-ฟา มี-มี เร-เร โด-โด-โด-โด	

แผนผังค่าของตัวโน้ต

〇 ตัวยกกลม = 4 จังหวะ

♩ ตัวยาว = 2 จังหวะ

♩ ตัวย่อ = 1 จังหวะ

ใบงานที่ 1
เรื่อง การเคาะจังหวะตามรูปแบบที่กำหนด

คำชี้แจง ให้นักเรียนร้องทำนองและเคาะจังหวะตามรูปแบบจังหวะที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1.	รูปแบบจังหวะ	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩	
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4	
	จังหวะเคาะ	● ● ● ● ● ● ● ●	
2.	รูปแบบจังหวะ	♩ ♩ ♩ 0	
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4	
	จังหวะเคาะ	● ● ● ● ● ● ● ●	
3.	รูปแบบจังหวะ	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩	
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4	
	จังหวะเคาะ	● ● ● ● ● ● ● ●	
4.	รูปแบบจังหวะ	0 ♩ ♩ ♩	
	จังหวะนับ	1 2 3 4 1 2 3 4	

จังหวัดเกาะ

ใบงานที่ 2

เรื่อง การสร้างรูปแบบจังหวัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

4. สร้างรูปแบบขึ้นตามความคิดของกลุ่ม และบันทึกลงใบงาน
5. สมาชิกกลุ่มฝึกเกาะจังหวัดตามรูปแบบที่สร้างขึ้น
6. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

รูปแบบจังหวัด

รูปแบบจังหวัด		
จังหวัดนับ		
จังหวัดเกาะ		

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

1.....	2.....
3.....	4.....
5.....	6.....

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน เรื่อง จังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ

1. โน้ตตัวขาวมีค่ากี่จังหวะ
 - ก. 1 จังหวะ ข. 2 จังหวะ
 - ค. 3 จังหวะ ง. 4 จังหวะ

5. โน้ตตัวใดมีค่า 1 จังหวะ
 - ก. ตัวดำ ข. ตัวขาว
 - ค. ตัวกลม ง. ตัวหยุด

6. อัตราจังหวะของโน้ตตัวขาว 2 ตัว และโน้ตตัวดำ 2 ตัว รวมมีค่ากี่จังหวะ
 - ก. 3 จังหวะ ข. 4 จังหวะ
 - ค. 5 จังหวะ ง. 6 จังหวะ

7. ข้อใดมีค่ารวมกันเท่ากับ 7 จังหวะ
 - จ. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 2 ตัว
 - ฉ. ตัวกลม 1 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว
 - ช. ตัวขาว 2 ตัว กับตัวดำ 4 ตัว
 - ซ. ตัวขาว 3 ตัว กับตัวดำ 3 ตัว

5. จากกลุ่มโน้ต () มีค่าเท่าใด
 - ก. 7 จังหวะ ข. 8 จังหวะ
 - ค. 9 จังหวะ ง. 10 จังหวะ

แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

พฤติกรรม	การวางแผนการทำงานร่วมกัน		การแบ่งงานกันรับผิดชอบ		การรับฟังและแสดงความคิดเห็น		ความร่วมมือในการทำงาน	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
๗.								
๘.								
๙.								
๑๐.								
๑๑.								
๑๒.								

ประเมินโดยวิธีการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่อง ผู้เรียนต้องเกิดพฤติกรรมครบทั้ง ๔ ด้าน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

.....

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

เสนอผลงานเรื่อง.....

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. ความสมบูรณ์ของผลงาน (ชิ้นงาน) (๒ คะแนน)		
๒. การลำดับเนื้อหา (๒ คะแนน)		
๓. วิธีการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๔. ความถูกต้องในการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๕. อุปกรณ์ประกอบรายงาน (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน พอใช้
๗-๘ คะแนน ดี
๙-๑๐ คะแนน ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่องจิ้งหะ ตัวโน้ตแทนจิ้งหะ และตัวหยุด

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓
ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. ระบุจิ้งหะของตัวโน้ตได้			
2. เเคาะจิ้งหะตามรูปแบบจิ้งหะที่กำหนดได้			
3. สร้างรูปแบบจิ้งหะและเเคาะจิ้งหะตามได้			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
เรื่องจิ้งหะ และตัวหุค
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เวลา 2 ชั่วโมง
 (วิธีสอนปกติ)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

จิ้งหะ และตัวหุค

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ระบุงังหวะของโน้ตตัวหุคได้
2. เคะจังหวะตามรูปแบบจังหวะที่กำหนดได้
3. สร้างรูปแบบจังหวะและคะจังหวะตามได้

เนื้อหาสาระ

ตัวหุคของโน้ตตัวกลม ตัวขาว และตัวดำ เป็นสัญลักษณ์แทนความเจ็บบของโน้ตตัวนั้นๆ

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จังหวะและตัวโน้ตบอกจังหวะ ครูและนักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับหน้าที่ของเด็กดี แล้วทบทวนบทเรียนครั้งก่อนเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เรื่องโน้ตตัวหุคต่อไป

1.1 ครูนำแผ่นผังเปรียบเทียบตัวโน้ตและตัวหุคให้นักเรียนศึกษา ครูอธิบายประกอบ

1.2 นำรูปแบบจังหวะต่างๆที่ประกอบด้วยตัวโน้ตและตัวหุคให้นักเรียนฝึกอ่านและปฏิบัติโดยการคบบมือ

ขั้นที่ 2 ทำนองและโน้ตตามระดับเสียง จากรูปแบบจังหวะในข้อ 1.2 นักเรียนร้อง ทำนองเสียง “ทา” ประกอบการตบมือ นักเรียนทำใบงานที่ 1

ขั้นที่ 3 การอ่านจังหวะและทำนอง นำรูปแบบจังหวะเพลงเด็กไทยรักดีมาให้นักเรียน ฟังตบจังหวะ โดยร้องทำนองเสียง “ทา” ประกอบการตบมือ จนนักเรียนตบจังหวะและทำนองได้ อย่างถูกต้องแม่นยำ

ขั้นที่ 4 อ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง นำโน้ตเพลงเด็กไทยรักดี มาให้นักเรียนศึกษาสิ่งที่ เพิ่มเติมจากบทเรียนก่อน (โน้ตตัวหยุด) นักเรียนฝึกอ่านโน้ต ครูคอยแนะนำจนนักเรียนอ่านโน้ต ได้ถูกต้องทั้งจังหวะและทำนอง

ขั้นที่ 5 การร้องเนื้อ นักเรียนร้องเพลงเด็กไทยรักดี ครูเล่นคีย์บอร์ดประกอบ แบ่ง นักเรียนเป็นกลุ่มทำใบงานที่ 2 นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. คีย์บอร์ด
2. โน้ตเพลงเด็กไทยรักดี (ใบความรู้ที่ 1)
3. แผนผังเปรียบเทียบตัวโน้ตและตัวหยุด (ใบความรู้ที่ 1)
4. ใบงาน 1,2

การวัดผลประเมินผล

1. การเคาะจังหวะตาม ใบงานที่ 1
2. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. ประเมินผลงานกลุ่ม (ใบงานที่ 2)

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. แบบประเมินผลงานกลุ่ม
4. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ไมตรีความรู้ที่ 1

โน้ตประกอบเพลงเด็กไทยรักดี

เด็กไทยเราหนา	เป็น	♩ ♩ ♩ 〇	๕
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล	
เร่งมาสร้างสรรวรรค์	เป็น	♩ ♩ ♩ 〇	๕
		โด มี ฟา ซอล-ซอล-ซอล-ซอล	
อย่ามัวนั่งฝันกันอยู่เฉยฉา	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 〇	๕
		โด มี ฟา ซอล-ซอล มี-มี โด-โด มี-มี เร-เร-เร-เร	
รีบเร็วเร็วเกิด	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩	๕
		มี มี เร โด-โด	
เกิดการพัฒนา	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ 〇	๕
		โด เร-เร ซอล ซอล ฟา-ฟา-ฟา-ฟา	
อย่ามัวรอช้าให้ล่าหลังใคร	เป็น	♩ ♩ ♩ ♩ ♩ 〇	๕
		โด มี ฟา ซอล-ซอล ฟา-ฟา มี-มี เร-เร โด-โด-โด-โด	

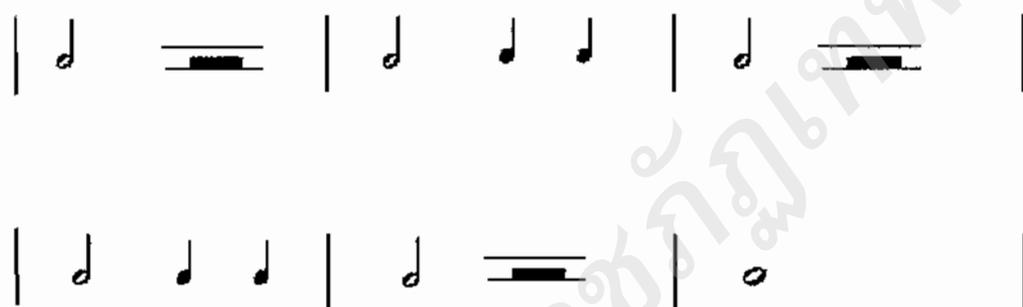
แผนผังตัวโน้ตและตัวหยุด

♩	ตัวกลม = 4 จังหวะ	—	ตัวหยุดของตัวกลม
♪	ตัวขาว = 2 จังหวะ	—	ตัวหยุดของตัวขาว
♫	ตัวดำ = 1 จังหวะ	๕	ตัวหยุดของตัวดำ

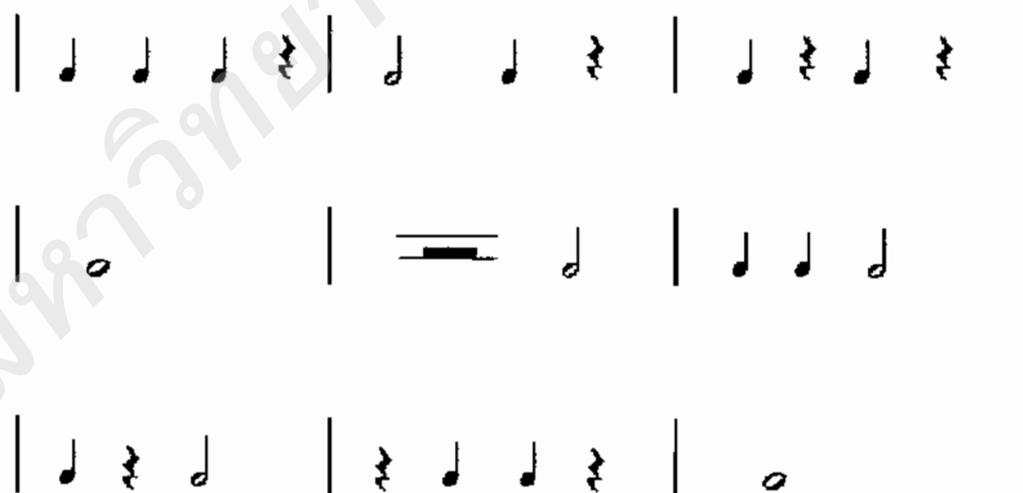
ใบงานที่ 1
เรื่อง การเคาะจังหวะตามรูปแบบที่กำหนด

คำชี้แจง ให้นักเรียนร้องทำนองและเคาะจังหวะตามรูปแบบจังหวะที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. แบบฝึกหัดที่ 1

2. แบบฝึกหัดที่ 2

ใบงานที่ 2
เรื่อง การสร้างรูปแบบจังหวะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

4. สร้างรูปแบบขึ้นตามความคิดของกลุ่ม และบันทึกลงใบงาน (ให้มีทั้งตัวโน้ตและตัวหยุด)
5. สมาชิกกลุ่มฝึกเคาะจังหวะตามรูปแบบที่สร้างขึ้น
6. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

รูปแบบจังหวะ

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้ เรื่อง จังหวะ และตัวหยุด

1. ข้อใดคือเครื่องหมายหยุดของโน้ตตัวกลม

ก. ข.

ค. ง.

2. จากภาพ มีค่าการหยุดกี่จังหวะ

ก. 1 จังหวะ ข. 2 จังหวะ

ค. 3 จังหวะ ง. 4 จังหวะ

3. โน้ตตัวขาวมีเครื่องหมายหยุดตรงกับข้อใด

ข. ข.

ค. ง.

4. ข้อใดมีค่ารวมกันเท่ากับ 6 จังหวะ

ข. ข.

ค. ง.

5. จากโน้ต   มีค่ารวมกันกี่จังหวะ

ก. 9 จังหวะ ข. 8 จังหวะ

ค. 7 จังหวะ ง. 6 จังหวะ

แบบประเมินการเคาะจังหวะ (ใบงานที่ 1)

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		.

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กลุ่มที่	พฤติกรรม	การวางแผนการทำงานร่วมกัน		การแข่งขันรับผิดชอบ		การรับฟังและแสดงความเห็น		ความร่วมมือในการทำงาน	
		มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
๗.									
๘.									
๙.									
๑๐.									
๑๑.									
๑๒.									

ประเมินโดยวิธีการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่อง ผู้เรียนต้องเกิดพฤติกรรมครบทั้ง ๔ ด้าน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

.....

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

เสนอผลงานเรื่อง.....

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม ๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. ความสมบูรณ์ของผลงาน (ชิ้นงาน) (๒ คะแนน)		
๒. การลำดับเนื้อหา (๒ คะแนน)		
๓. วิธีการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๔. ความถูกต้องในการนำเสนอ (๒ คะแนน)		
๕. อุปกรณ์ประกอบรายงาน (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน ควรปรับปรุง

๕-๖ คะแนน พอใช้

๗-๘ คะแนน ดี

๙-๑๐ คะแนน ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่องจิ้งหะ ตัวโน้ตแทนจิ้งหะ และตัวหยุด

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. ระบุจิ้งหะของโน้ตตัวหยุดได้			
2. เคะจิ้งหะตามรูปแบบจิ้งหะที่กำหนดได้			
3. สร้างรูปแบบจิ้งหะและคะจิ้งหะตามได้			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน .

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง ระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง
เวลา 2 ชั่วโมง
(วิธีสอนปกติ)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

ระดับเสียง โน้ตแทนระดับเสียง และการร้องโน้ต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อ่านโน้ตแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง
2. ร้องโน้ตตามระดับเสียงได้ถูกต้อง
3. บอกตัวโน้ตแทนระดับเสียงได้
4. บอกตัวอักษรแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

1. ตัวโน้ตแทนระดับเสียงมี 7 เสียงเรียงลำดับจากต่ำไปสูงดังนี้ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที
2. อักษรภาษาอังกฤษที่ใช้แทนตัวโน้ต คือ C (โด) D (เร) E (มี) F (ฟา) G (ซอล) A (ลา) B (ที)

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จังหวะและตัวโน้ตบอกจังหวะ ทบทวนโน้ตเพลงเด็กไทยรักดีโดยการตบจังหวะและร้องโน้ต จากนั้นครูกำหนดรูปแบบจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ตตัวกลม ตัวขาว ตัวดำ และตัวหยุดให้นักเรียนฝึกตบจังหวะ

ขั้นที่ 2 ทำนองและโน้ตตามระดับเสียง ครูสอนโน้ตแทนระดับเสียง และให้ความรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์แทนตัวโน้ตทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ คือ โด(C) เร(D) มี(E) ฟา(F) ซอล(G) ลา (A) ที(B) นักเรียนฝึกร้องโน้ตตามเสียงคีย์บอร์ด

ขั้นที่ 3 การอ่านจังหวะและทำนอง นักเรียนอ่านโน้ตตามแบบฝึกที่ครูกำหนด

3.1 อ่านโน้ตตั้งแต่เสียงโดต่ำ-โดสูง โดยใช้โน้ตตัวกลม ตัวขาว และตัวดำ ในการควบคุมจังหวะตามลำดับ

3.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ 1

ขั้นที่ 4 อ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง นักเรียนฝึกอ่านโน้ตทำนองเพลง Twinkle โดยเริ่มจากฝึกอ่านรูปแบบจังหวะเป็นทำนองเสียง"ทา" ให้ได้ก่อน จากนั้นจึงอ่านเป็นเสียงโน้ตประกอบรูปแบบจังหวะ

ขั้นที่ 5 การร้องเนื้อ นักเรียนร้องโน้ตทำนองเพลง Twinkle จนสามารถจดจำได้แม่นยำ จึงให้นักเรียนร้องเนื้อเพลง ABC โดยใช้ทำนองเพลง Twinkle

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน
2. คีย์บอร์ด

การวัดผลประเมินผล

1. การร้องโน้ตในใบงานที่ 1
2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการร้องโน้ต
2. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน
3. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ใบงานที่ 1

เรื่อง ระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกอ่านโน้ตต่อไปนี้

♪ ♪ ♫ ♬	♪ ♪ ♫	♪ ♪ ♫ ♬	♪ ♪ ♫
โด โด ซอล ซอล	ลา ลา ซอล	ฟา ฟา มี มี	เร เร โด

♪ ♪ ♫ ♬	♪ ♪ ♫	♪ ♪ ♫ ♬	♪ ♪ ♫
ซอล ซอล ฟา ฟา	มี มี เร	ซอล ซอล ฟา ฟา	มี มี เร

♪ ♪ ♫ ♬	♪ ♪ ♫	♪ ♪ ♫ ♬	♪ ♪ ♫
โด โด ซอล ซอล	ลา ลา ซอล	ฟา ฟา มี มี	เร เร โด

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน เรื่อง ระดับเสียงและโน้ตแทนระดับเสียง

1. โน้ตบันไดเสียง C เมเจอร์ เสียงโน้ตใดห่างกันครึ่งเสียง

ก. โด – เร , ซอล – ลา	ข. ลา – ที , เร – มี
ค. มี – ฟา , ที – โด	ง. ฟา – ซอล , ที – โด

2. ข้อใดเรียงลำดับโน้ตจากต่ำไปสูงได้ถูกต้อง

ก. โด เร ฟา มี ซอล	ข. ซอล ฟา มี เร โด
ค. ซอล มี ฟา เร โด	ง. โด เร มี ฟา ซอล

3. ข้อใดเรียงลำดับโน้ตจากสูงไปต่ำได้ถูกต้อง

ก. โด เร ฟา มี ซอล	ข. ซอล ฟา มี เร โด
ค. ซอล มี ฟา เร โด	ง. โด เร มี ฟา ซอล

4. อักษรภาษาอังกฤษที่ใช้แทนโน้ตตัว "ซอล" คือข้อใด

ก. E	ข. F
ค. G	ง. A

5. ข้อใดแทนอักษรถูกต้องตามระดับเสียง (เร ลา มี)

ก. D E A	ข. A E D
ค. E A D	ง. D A E

แบบประเมินการร้องไห้

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องไห้เป็นทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่อง จังหวะ ตัวโน้ตแทนจังหวะ และตัวหยุด

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓
ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. อ่านโน้ตแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง			
2. ร้องโน้ตตามระดับเสียงได้ถูกต้อง			
3. บอกตัวโน้ตแทนระดับเสียงได้			
4. บอกตัวอักษรแทนระดับเสียงได้ถูกต้อง			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 4 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง บรรทัด 5 เส้น เส้นน้อย และกุญแจซอล

เวลา 2 ชั่วโมง

(วิธีสอนปกติ)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

บรรทัด 5 เส้น กุญแจซอล การบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง
2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น ตามกุญแจซอลได้อย่างถูกต้อง
3. บอกตำแหน่งโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

การบันทึกตัวโน้ตหรือการอ่านโน้ตดนตรี จำเป็นต้องอาศัยบรรทัด 5 เส้น เพื่อบอกตำแหน่งระดับเสียงสูง – ต่ำของตัวโน้ต ส่วนกุญแจซอลเป็นการกำหนดการบันทึกตัวโน้ตแต่ละตัวว่าอยู่ตำแหน่งใดของบรรทัด 5 เส้น

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จังหวะและตัวโน้ตบอกจังหวะ ครูให้นักเรียนทบทวนร้องโน้ตเพลง ABC จากนั้นให้ความรู้เกี่ยวกับบรรทัด 5 เส้นกับนักเรียน นำรูปแบบจังหวะที่อยู่บนบรรทัด 5 เส้น มาให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ทำนองและโน้ตตามระดับเสียง ทบทวนการร้องโน้ตตามระดับเสียงตั้งแต่ โดต่ำ-โดสูง และโดสูง-โดต่ำ

2.1 ครูอธิบายการบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น โดยเริ่มต้นที่กุญแจซอล

2.2 ครูอธิบายตำแหน่งของโน้ตแต่ละเสียงที่บันทึกบนบรรทัด 5 เส้น และเส้นน้อย

ขั้นที่ 3 การอ่านจังหวะและทำนอง นักเรียนฝึกอ่านโน้ตจากบรรทัด 5 เส้นตามแบบฝึกหัดที่ครูกำหนด โดยเริ่มจากการฝึกอ่านรูปแบบจังหวะให้ได้จากนั้นค่อยอ่านทำนองเสียงโน้ต

ขั้นที่ 4 อ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง นักเรียนฝึกอ่านโน้ตเพลง โด เร มี ฟา โดยเริ่มจากการฝึกอ่านรูปแบบจังหวะให้คล่องแล้วจึงอ่านเป็นเสียงโน้ตให้ถูกต้องทั้งจังหวะและทำนอง

ขั้นที่ 5 การร้องเนื้อ นักเรียนร้องโน้ตเพลง โด เร มี ฟา ตามจังหวะและทำนองของโน้ต
ในขั้นที่ 4 นักเรียนทำใบงาน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปทเรียน

สื่อการเรียนรู้

1. โน้ตเพลง โด เร มี ฟา (ใบความรู้ที่ 1)
2. แผนภาพบรรทัด 5 เส้นและกุญแจซอล (ใบความรู้ที่ 1)
3. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. การบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น (ใบงานที่ 1)
2. การร้องโน้ต

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการบันทึกโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น
2. แบบประเมินการร้องโน้ต
3. แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน

ใบความรู้ที่ 1

แผนภาพบรรทัด 5 เส้นและกุญแจซอล

โน้ตเพลง โด เร มี ฟา

เพลง โด เร มี ฟา

โด เร มี ฟัง เสียง คน ครี

เร มี ฟา เสียง ตาม กัน มา

ขึ้น และ ลง ฟัง โห่ ที ฟัง

เสียง คน ครี ฟา มี เร โด

ใบงานที่ 1

โน้ตบนบรรทัด 5 เส้น และกุญแจซอล

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. จงเติมชื่อตัวโน้ตให้ถูกต้อง

Two musical staves for note identification. The first staff has notes on lines 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1. The second staff has notes on lines 1, 2, 3, 4, 5, 4, 3, 2, 1.

2. จงเติมโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้นให้ถูกต้อง

Two musical staves for note completion. The first staff has a treble clef and a single note on line 1. The second staff is empty.

มี ที่ เร ลา ฟา โด ซอล โด(สูง) ฟา โด

โด ซอล เร มี ที่ เร(สูง) ฟา ลา ฟา(สูง) มี

แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น เส้นน้อย และกุญแจซอล

1. เส้นที่อยู่ใต้บรรทัด 5 เส้น เรียกว่าอะไร

ก. เส้นน้อย	ข. เส้นต่ำ
ค. เส้นใต้	ง. เส้นเพิ่ม

2. หัวของกุญแจซอลอยู่ตำแหน่งใดบนบรรทัด 5 เส้น

ก. ช่องที่ 1	ข. คาบเส้นที่ 1
ค. ช่องที่ 2	ง. คาบเส้นที่ 2

3. โน้ตตัว "ที" อยู่ตำแหน่งใดบนบรรทัด 5 เส้น

ก. ช่องที่ 2	ข. คาบเส้นที่ 2
ค. ช่องที่ 3	ง. คาบเส้นที่ 3

4. คือตัวโน้ตตัวใด

ก. โด	ข. มี
ค. ฟา	ง. ลา

5. คือตัวโน้ตตัวใด

ก. โด	ข. มี
ค. ฟา	ง. ซอล

แบบประเมินการร้องไห้

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องไห้เป็นทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เรื่อง บรรทัด 5 เส้น และกฎแจซอล

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. สามารถบันทึกตัวโน้ตลงบนบรรทัด 5 เส้น ตามกฎแจซอลได้อย่างถูกต้อง			
2. อ่านออกเสียงโน้ตบนบรรทัด 5 เส้น ตามกฎแจซอล ได้อย่างถูกต้อง			
3. บอกตำแหน่งโน้ตบนบรรทัด 5 เส้นได้ถูกต้อง			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ . ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง การอ่านโน้ตตามจังหวะและทำนอง

เวลา 2 ชั่วโมง

(วิธีสอนปกติ)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ.2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตดนตรี

สาระสำคัญ

การบันทึก การอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะและทำนองที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง
2. อ่านโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง
3. ร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

จังหวะ การบันทึกโน้ต การอ่าน การร้องโน้ตตามจังหวะและทำนอง
เพลงไก่คุนุก และเพลงแมงมุม

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 จังหวะและตัวโน้ตบอกจังหวะ นักเรียนทบทวนเพลง โด เร มี ฟา ครูเล่น คีย์บอร์ดประกอบ ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กำหนดรูปแบบจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ตตัวดำ ตัวขาว ตัวกลม และตัวหยุด ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติและนำเสนอครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 ทำนองและโน้ตตามระดับเสียง จากรูปแบบจังหวะในข้อ 1 ให้แต่ละกลุ่มนำ ทำนองใส่ประกอบ (เสียงโน้ตโด-ที) แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 การอ่านจังหวะและทำนอง แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนผลงาน เพื่อฝึกอ่านโน้ตของกลุ่มอื่น โดยเวียนไปที่ละกลุ่มจนครบทุกกลุ่ม

ขั้นที่ 4 อ่านโน้ตเป็นทำนองเพลง นักเรียนฝึกอ่านโน้ตเพลงไ้คูนกที่บันทึกบนบรรทัด 5 เส้นด้วยตนเอง ครูคอยแนะนำแก้ไขจนถูกต้อง

ขั้นที่ 5 การร้องเนื้อ นักเรียนร่วมกันร้องโน้ตเพลงไ้คูนกพร้อมกัน ครูสอนร้องเนื้อร้อง และเล่นคีย์บอร์ดประกอบ

5.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมเดิมเหมือนข้อ 4 และข้อ 5 แต่เปลี่ยนจาก เพลงไ้คูนกเป็นเพลงแมงมุม ครูคอยแนะนำแก้ไขจนนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง

5.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่เรียนมา โดยครูถามคำถามแล้วให้นักเรียน ช่วยกันตอบคำถามและสรุป

สื่อการเรียนรู้

1. รูปแบบจังหวะเพลงไ้คูนกและเพลงแมงมุม (ใบความรู้ที่ 1)
2. โน้ตเพลงไ้คูนกและเพลงแมงมุม (ใบความรู้ที่ 1)

การวัดผลประเมินผล

1. การร้องโน้ต
2. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

เครื่องมือวัดผล

1. แบบประเมินการร้องโน้ต
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

แบบประเมินการร้องไห้

กลุ่มที่.....สมาชิกในกลุ่ม

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

รายละเอียด	คะแนนที่ได้	สรุปการประเมิน และข้อคิดเห็น
๑. การเคาะจังหวะ (๓ คะแนน)		
๒. การร้องไห้เป็นทำนอง (๓ คะแนน)		
๓. ความมั่นใจ (๒ คะแนน)		
๔. ลีลา (๒ คะแนน)		
รวม (๑๐ คะแนน)		

เกณฑ์ในการประเมินต่ำกว่า

๕ คะแนน	ควรปรับปรุง
๕-๖ คะแนน	พอใช้
๗-๘ คะแนน	ดี
๙-๑๐ คะแนน	ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

พฤติกรรม	การวางแผนการทำงานร่วมกัน		การแบ่งงานกันรับผิดชอบ		การรับฟังและแสดงความเห็น		ความร่วมมือในการทำงาน	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
๗.								
๘.								
๙.								
๑๐.								
๑๑.								
๑๒.								

ประเมินโดยวิธีการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่อง ผู้เรียนต้องเกิดพฤติกรรมครบทั้ง ๔ ด้าน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

สรุปผลการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เรื่องกรอ่านโน้ตตามจังหวะและทำนอง

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องผลการประเมิน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
	ผ่าน	ทบทวนใหม่	
1. สามารถบันทึกตัวโน้ตตามจังหวะและทำนองที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง			
2. อ่านโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง			
3. ร้องโน้ตตามจังหวะและทำนองได้อย่างถูกต้อง			

สรุปผลการประเมิน ผ่านทั้ง 3 ข้อ ทบทวนใหม่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ – สกุล นายเดชาชัย สุจริตจันทร์
 วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 29 กรกฎาคม 2521
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 11 หมู่ที่ 9 ต.น้ำคาล อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี 16110
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดดอนเมือง(ทหารอากาศอุทิศ) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2533 ประถมศึกษาปีที่ 6
 โรงเรียนวัดโสมนัสธรรมาสาราม สิงห์บุรี
 พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาปีที่ 6
 โรงเรียนอินทร์บุรี
 พ.ศ. 2543 ค.บ.(ดนตรีศึกษา)
 สถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี
 พ.ศ. 2549 ค.ม.(หลักสูตรและการสอน)
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี